Gemeente Druten

Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding **5**
1.1 Nota van aanbieding 6

2. Jaarverslag **9**
2.1 Kerngegevens 10
2.2 Programmaverantwoording 13
2.2.1 Programma 0 Bestuur en ondersteuning 14
2.2.2 Programma 1 Veiligheid 17
2.2.3 Programma 2 Verkeer en vervoer 19
2.2.4 Programma 3 Economie 22
2.2.5 Programma 4 Onderwijs 24
2.2.6 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 26
2.2.7 Programma 6 Sociaal domein 29
2.2.8 Programma 7 Volksgezondheid en milieu 32
2.2.9 Programma 8 Wonen en bouwen 34
2.2.10 Beleidsindicatoren 36
2.3 Paragrafen 37
2.3.1 Lokale heffingen 38
2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 41
2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 46
2.3.4 Financiering 48
2.3.5 Bedrijfsvoering 50
2.3.6 Verbonden partijen 53
2.3.7 Grondbeleid 63

3. Jaarrekening **65**
3.1 Rechtmatigheidsverantwoording 67
3.2 Balans per 31 december 2023 71
3.3 Overzicht van baten en lasten 75
3.3.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023 76
3.3.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld in de jaarrekening 2023 77
3.4 Toelichtingen 79
3.4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbestemming 80
3.4.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023 84
3.4.2.1 Toelichting op de balans per 31 december 2023 activa 85
3.4.2.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023 passiva 90
3.4.2.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 94
3.4.2.4 EMU-saldo 96
3.4.3 Toelichting op overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 97
3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma 98
3.4.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen 119
3.4.3.3 Verantwoording Wet Normering Topinkomens 121
3.4.3.4 Overzicht uitsplitsing structureel en incidenteel perspectief 126
3.4.3.5 Overzicht resultaatbestemming 128
3.4.4 Globale analyse verschil tussen begroot en werkelijk resultaat 132
3.4.5 SISA 135
3.4.6 Overzicht reserves en voorzieningen 149

4. Ondertekening **153**
Besluit vaststelling jaarstukken 2023 154
Besluit instemmen met afwijkingen t.o.v. begroting 2023 155
Controleverklaring 157

Bijlagen
Overzicht restantkredieten

Fotografie in de jaarrekening: John van Gelder, Henk Hulshof en gemeente Druten

1. Inleiding

1.1 Nota van aanbieding

1.1 Nota van Aanbieding

Aan de raad,

Inleiding
Het college biedt de gemeenteraad de jaarstukken over 2023 aan, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In de jaarstukken over 2023 legt het college eindverantwoording af aan de gemeenteraad over het (uit)gevoerde beleid en beheer met de daarbij behorende financiële gegevens over dat jaar.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2023 gaf de gemeenteraad aan het college de opdracht het daarin vastgelegde beleid uit te voeren.

Naast de perspectiefnota en najaarsnota is de raad via tussentijdse rapportages en informatienota's in het verdere verloop van 2023 geïnformeerd over de voortgang en de afwijkingen van de begroting 2023.

Terugblik 2023
Het college van B&W heeft in de Jaarstukken 2023 verantwoording afgelegd over het voorbije jaar. 2023 was een jaar, waarbij de gemeente besluiten moest nemen waar veel over te doen was. Denk hierbij aan onderwerpen als de energietransitie, verduurzaming, woningbouw en de opvang van vluchtelingen. We hebben ons in 2023 voorbereid op de komst van de Omgevingswet, de voorbereiding op de Portier en Deest Zuid en de bouw van sportcentrum Gelenberg. Halverwege 2023 is de lijst van 100 naar de gemeenteraad gestuurd om inzicht te geven in de stand van zaken van de uitvoering van het coalitieprogramma. Tevens is het coalitieprogramma in 2023 via de perspectiefnota verder financieel vertaald en geconcretiseerd. De gemeente heeft met het huidig financieel perspectief weer een goede en realistische stap voorwaarts gemaakt.

Wat is het financiële resultaat?
Eind 2023 werd bekend dat Druten de komende jaren structureel geld tekortkomt. Het kan verwarrend zijn dat de gemeente nu geld overhoudt, terwijl er ook bezuinigd moet worden. Dit heeft te maken met het verschil tussen incidenteel en structureel geld. Structureel geld is geld waarvan de gemeente weet dat het dat ontvangt, zoals de inkomsten uit OZB. Incidenteel geld is geld dat je eenmalig ontvangt. Daar kan en mag je niet vanuit gaan in je begroting. Gemeenten moeten structurele uitgaven betalen van structurele inkomsten.

Zoals uiteengezet is in hoofdstuk 3.3.2. presenteert de jaarrekening 2023 van de gemeente Druten een voordelig saldo voor resultaatbestemming van € 1.139.589. De mutatie op de reserves bedraagt per saldo een onttrekking van € 775.805. Hierdoor sluit de jaarrekening 2023 van de gemeente Druten op een voordelig saldo na resultaatbestemming ad € 1.915.394.

Dit is € 329.184 hoger dan het in de najaarsnota van 2023 gerapporteerde voordelige saldo ad € 1.586.210.

Een gedeelte van dit positieve resultaat (€ 1.231.304) is in 2024 nog benodigd om diverse projecten af te ronden. In uw raad van 28 maart 2024 heeft u besloten tot een incidentele budgetoverheveling van 2023 naar 2024 hiervoor. Hierdoor resteert er een vrij besteedbaar resultaat van € 684.090.

Onder de post budgetoverhevelingen vallen onderwerpen als de agenda dienstverlening, de labeling van blokhuismiddelen, de invoering van de omgevingswet en de brede aanpak dak- en thuisloosheid. In algemene zin is de budgetoverheveling het gevolg van of nog niet opgestarte of nog niet volledig afgeronde beleidsterreinen. Hogere inkomsten SPUK-gelden Sport 2022 en 2023, en lagere lasten Zwembad de Gelenberg en lagere lasten op afvalbestek dragen onder andere verder bij aan het positief jaarrekeningresultaat. Een analyse van het verschil tussen het saldo uit de najaarsnota en de jaarrekening is uiteengezet in hoofdstuk 3.4.4.

Weerstandsvermogen en kengetallen
Voor 2023 zijn de risico's van de gemeente Druten geactualiseerd. Een overzicht van de belangrijkste risico's is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit jaar is opnieuw gebleken dat we uitstekend in staat zijn om risico's financieel op te vangen.

Jaarstukken 2023
Voor u liggen de volledige jaarstukken 2023 waarbij de verantwoording op een zo overzichtelijk mogelijke wijze is gepresenteerd. De volledige jaarstukken worden hierbij aan de Raad aangeboden. Tevens zijn de volledige jaarstukken (publiekelijk) ter inzage gelegd in de publieksruimte van het gemeentehuis.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DRUTEN,

de secretaris,	de burgemeester,
B.P.P. Janssen	S.W.P.J. Sengers

2. Jaarverslag

2.1 Kerngegevens

2.1 Kerngegevens

Geschatte gegevens per 1 januari van het dienstjaar

A. Sociale structuur	Werkelijk 2022	Raming 2023	Werkelijk 31-12-2023
● Aantal inwoners	19.498	19.373	19.590
- van 0 - 18 jaar	3.792	3.584	3.761
- van 18 - 65 jaar	11.893	n.b.	11.883
- van 66 jaar en ouder	3.813	n.b.	3.946
● Bijstandsgerechtigden	267	276	267

B. Functie	Werkelijk 2022	Raming 2023	Werkelijk 2023
● Leerlingen: SO/VSO/SBO (speciaal onderwijs)	274	n.b.	222
● Leerlingen: Voortgezet onderwijs	1.424	n.b.	1.375
● Leerlingen: Bijzonder basisonderwijs	1.136	n.b.	1.105
● Leerlingen: Openbaar basisonderwijs	281	n.b.	268

C. Fysieke structuur	Werkelijk 2022	Raming 2023	Werkelijk 2023
● Oppervlakte gemeente in hectares	4.246	4.246	4.246
● Aantal woonruimten	8.454	8.736	8.491

D. Financiële structuur (bedragen in euro's)	Werkelijk 31-12-2022		Raming voor wijziging 2023		Werkelijk 31-12-2023	
	Totaal	Inwoner	Totaal	Inwoner	Totaal	Inwoner
● Lasten voor resultaatbestemming	55.806.533	2.862	50.191.174	2.591	66.891.604	3.415
● Opbrengst belastingen	5.561.154	285	5.931.357	306	6.055.394	309
● Algemene uitkering Gemeentefonds	37.502.091	1.923	36.740.299	1.896	39.015.166	1.992
● Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	60.810.209	3.119	75.619.464	3.903	69.644.404	3.555
- waarvan grondbedrijf	3.194.967	164	1.000.000	52	2.363.044	121
● Reserves en voorzieningen	27.764.405	1.424	21.915.990	1.131	29.278.696	1.495
● Langlopende geldleningen	40.353.050	2.070	33.400.000	1.724	33.400.000	1.705

* *Schoolgegevens per 1 oktober 2023/2024*

2.2 Programmaverantwoording

2.2.1 Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Dit programma omvat de verbetering van de in- en externe dienstverlening van de gemeentelijke organisatie en het ondersteunen van het lokale bestuur inclusief het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien, alsook de daarmee samenhangende lasten.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Bestuur en ondersteuning door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 0.1 Bestuur	De vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.
● 0.2 Burgerzaken	Het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.
● 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden.
● 0.4 Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
● 0.5 Treasury	Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder die van nutsbedrijven.
● 0.6 Belastingen	Hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden- en reclamebelasting.
● 0.7 Algemene uitkering	Hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.
● 0.8 Overige baten en lasten	Hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.
● 0.9 Vennootschapsbelasting	Op dit taakveld wordt het te betalen bedrag vennootschapsbelasting verantwoord.
● 0.10 Mutaties met reserves	-

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

0.1 Vragen inwoners	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We reageren binnen twee werkdagen op vragen van inwoners.	De WDW dienstverleningsprincipes worden continue onder de aandacht gebracht en er is een ruim aanbod in de WDW academie om de benodigde vaardigheden verder te ontwikkelen.

0.2 Kwaliteit dienstverlening	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Iedere twee jaar vragen we inwoners naar hun mening over de kwaliteit van onze dienstverlening. Hierdoor blijft de kwaliteit aansluiten bij wat inwoners verwachten.	In 2023 is deze peiling niet uitgevoerd zoals ook staat vermeld in de perspectiefnota 2023. In 2024 wordt de inwoners- en ondernemerspeiling opnieuw uitgevoerd.

0.3 Vertrouwensrelatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We blijven werken aan een goede vertrouwensrelatie tussen inwoners en de gemeente. Afspraak is afspraak vinden we belangrijk.	Met betrekking tot het participatie en co-creatie kader is besloten in 2023 het participatietraject gelijktijdig met het participatietraject voor de toekomstvisie uit te voeren. De input hiervan is verwerkt. Na het vaststellen van de Toekomstvisie wordt het traject om te komen tot een participatie en co-creatie kader verder opgepakt. Begin 2025 start dit met een raadssessie over participatie en co-creatie. Daarna volgt het ontwikkelen en vaststellen van het Participatie en co-creatie kader.

0.4 Kernenwethouder	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Elke wethouder wordt ook kernenwethouder en is aanspreekpunt voor een dorp in onze gemeente. Zo horen en weten we nog beter wat er leeft.	Er wordt vervolg gegeven aan het leefbaarheidsbudget, dit als onderdeel van het beleidskader participatie.

0.5 Samenwerken in regio	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Op grote thema's in zorg en welzijn, werk en inkomen, duurzaamheid en wonen werken we nog meer samen in de regio. Hierdoor zetten we ook echt samen stappen.	Het ingediende (Europese) LEADER programma Rijk van Nijmegen Maas en Waal voor plattelandsontwikkeling is door de provincie in december 2023 goedgekeurd. Met deze goedkering is in 2024 een start gemaakt om vanuit LEADER leefbaarheidsinitiatieven financieel te ondersteunen. In 2023 hebben de colleges binnen het Rijk van Nijmegen besloten een Samenwerkingsagenda te maken. Daarmee moet de samenwerking efficiënter worden en meer impact opleveren. Voor een aparte Ommeland-agenda was onvoldoende bestuurlijk draagvlak. Wel is meegegeven vanuit Druten om de onderwerpen die relateren aan het landelijk gebied nadrukkelijk mee te nemen in de Samenwerkingsagenda. Bij de Groene Metropool Regio doet Druten mee met de gebiedsgerichte Dorpen en wijkenaanpak in het kader van de Regio Deal die de GMR heeft gesloten met het Rijk. Verder is bij de GMR de Human Capital Agenda vastgesteld en is er opdracht gegeven om ook bij de GMR een visie op het Landelijk gebied te maken.

0.6 Investeren in uitvoeringskracht	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We zetten in op de professionaliteit en uitvoeringskracht van de werkorganisatie.	Via de agenda dienstverlening met tien projecten is gewerkt aan een excellente dienstverlening. Zo is er gewerkt aan Participatie en co-creatie kader, omnichannel en monitoring klantsignalen. Deze projecten lopen nog. Ambities o.g.v. de digitale transformatie, zoals live chat, chatbot en digitale formulieren zijn gerealiseerd. Verder is het afgelopen jaar ingezet op veel en divers trainingsaanbod in de WDW-academie. Ook aandacht voor nieuwe medewerkers voor goede onboarding en goede werving en selectie door o.a. inzet recruiter.

0.7 Belastingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We verhogen de onroerendezaakbelasting (OZB) normaal alleen met de inflatiecorrectie van dat jaar.	De gemeentelijke belastingen 2023, zijn conform het bij de begroting 2023 vastgestelde beleid, verhoogd met het inflatiepercentage. Daarnaast is bij de OZB een extra verhoging doorgevoerd teneinde via een geleidelijke verhoging te groeien naar het regionaal gemiddelde in 2026.

0.8 Duurzaamheidsmaatregelen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We bekijken of we de genomen maatregelen voor duurzame woningen in de toekomst buiten de WOZ-waarde kunnen houden.	Zowel uitvoeringstechnisch als juridisch is bekeken wat de mogelijkheden hiervoor zijn (o.a. wat zijn de mogelijkheden om dit in de verordeningen voor de onroerende zaakbelastingen te regelen). Dit mede in overleg met Munitax en wellicht ook met de gemeenten in de regio. De conclusie is dat dit niet mogelijk is.

0.9 Een toekomstvisie voor Druten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We gaan aan de slag met een toekomstvisie.	In 2023 is de Toekomstvisie 'Druten 2040' voor de gemeente Druten opgesteld. Dit is gedaan met behulp van opgehaalde input van inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Het resultaat is begin 2024 ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
0.1 Bestuur	€ 3.500	€ 11.614	€ 190.536
0.2 Burgerzaken	€ 225.934	€ 220.904	€ 228.457
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 493.984	€ 497.002	€ 40.491
0.4 Overhead	€ 394.405	€ 621.742	€ 522.954
0.5 Treasury	€ 332.420	€ 369.745	€ 490.934
0.61 OZB Woningen	€ 2.804.176	€ 2.809.653	€ 2.578.307
0.62 OZB Niet woningen	€ 1.340.136	€ 1.391.997	€ 1.228.606
0.64 Belastingen overig	€ 256.043	€ 236.988	€ 235.705
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	€ 38.502.637	€ 39.015.166	€ 37.502.091
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	€ -	€ 578-	€ 2.005
0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
0.10 Mutaties reserves	€ -	€ -	€ -
0.11 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 44.353.235**	**€ 45.174.234**	**€ 43.020.086**
0.1 Bestuur	€ 1.864.754	€ 1.802.137	€ 1.193.704
0.2 Burgerzaken	€ 820.360	€ 725.010	€ 664.777
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 730.101	€ 735.338	€ 255.211
0.4 Overhead	€ 8.274.323	€ 8.518.058	€ 6.899.137
0.5 Treasury	€ 18.225-	€ 120.118	€ 49.046
0.61 OZB Woningen	€ 760.955	€ 668.601	€ 380.103
0.62 OZB Niet woningen	€ -	€ -	€ -
0.64 Belastingen overig	€ 21.498	€ 23.429	€ 21.730
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	€ -	€ -	€ -
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	€ 2.315.026	€ 32.439-	€ 5.769
0.9 Vennootschapsbelasting	€ 24.153	€ 24.153	€ -
0.10 Mutaties reserves	€ -	€ -	€ -
0.11 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 14.792.945**	**€ 12.584.405**	**€ 9.469.477**
Resultaat voor bestemming	**€ 29.560.290**	**€ 32.589.829**	**€ 33.550.609**
Toevoeging aan reserves:	€ 25.559	€ 25.559	€ 1.718.087
Onttrekking aan reserves:	€ 4.037.186	€ 736.999	€ 1.185.078
Resultaat na bestemming	**€ 33.571.917**	**€ 33.301.269**	**€ 33.017.600**

Overzicht algemene dekkingsmiddelen
In onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 2023. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 3.4.3.2.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in euro´s)	Raming 2023 voor wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023
A) Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	4.442.796	4.373.891	4.423.286
B) Algemene uitkering (Gemeentefonds)	36.740.299	38.502.637	39.015.166
C) Dividend			
● BNG	16.784	16.992	23.693
● DAR N.V.	32.784	33.191	30.558
D) Saldo van de financieringsfunctie	195.938	258.338	310.086
E) Bedrag onvoorzien	10.000	10.000	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**41.438.601**	**43.195.049**	**43.802.789**

Toelichting D: Saldo van de financieringsfunctie: De rente over de boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven (investeringen) wordt toegerekend aan de verschillende programma's. Dit gebeurt tegen het rente omslagpercentage voor 2023 van 0,75%. Het verschil tussen de toegerekende rente en de feitelijke rente is het renteresultaat. Op taakveld 0.5 Treasury (rente en afschrijving) is dit renteresultaat ad € 16.296 verwerkt.

2.2.2 Programma 1: Veiligheid

Het programma omvat openbare orde en veiligheid, het verbeteren van sociale veiligheid en leefbaarheid en de vermindering van criminaliteit en overlast gevende jeugdgroepen.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Veiligheid door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.
• 1.2 Openbare orde en veiligheid	Het formuleren van een integraal veiligheidsbeleid; toezicht en handhaving openbare orde, preventie, APV, BOA's.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

1.1 Wijkagenten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
We zorgen ervoor dat de wijkagenten meer te zien zijn.	De wijkagenten zijn op meerdere momenten zichtbaar geweest. Belangrijk uitgangspunt daarbij is verbinding maken met de Drutense samenleving. Denk hierbij aan evenementen zoals de intocht van Sinterklaas, Koninginnedag, en een voorlichtingsmiddag op SBO De dijk. Ook was de politie aanwezig met de ondermijningsbus op de Markt en het Pax Christi College en met het Mobiel Media Lab op de Markt. In 2023 heeft de politie meerdere malen op fietsverlichting gecontroleerd, bijvoorbeeld op IKC De Kubus. Daarnaast waren de wijkagenten steeds aanwezig bij de overleggen met de buurtbewoners rond de noodopvang en heeft de politie samen met de gemeente een iftar bijeenkomst georganiseerd.

1.2 Middelengebruik jongeren	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
Het middelengebruik onder jongeren willen we verminderen. Daarbij gaan we preventief, creatief te werk en omarmen we nieuwe ideeën.	De domeinen Jeugd, Zorg & Veiligheid en Openbare Orde & Veiligheid overleggen op structurele basis met elkaar. Zo zijn de betrokken domeinen beter aangehaakt bij ontwikkelingen op dit thema. We zetten daarnaast in op voorlichting. Op twee locaties in Druten is de Ondermijningsbus ingezet. En op het Pax Christi College zijn voorlichtingen verzorgd door #studentalert. Ook proberen we de betrokkenheid van ouders te vergroten. Dit deden we met behulp van de pubercarrousel. Deze voorlichtingsactiviteit organiseren we samen met het Pax Christi College, MeerVoormekaar en Iriszorg. Samen met onze partners, zoals jongerenwerk en straatcoaches, houden we signalen op dit thema nauwlettend in de gaten.

1.3 Vandalisme	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
We onderzoeken hoe we het vandalisme tegen kunnen gaan.	We zetten in op de beheersing van jeugdoverlast en -criminaliteit. Dat doen we samen met onze veiligheidspartners. Om de samenwerking verder te versterken, is er een nieuwe overlegstructuur opgezet. Zo kunnen we de juiste handhavings- en zorgmaatregelen nemen tegen overlastgevende en/of criminele jongeren. Daarnaast zetten we straatcoaches in. En zetten we de eerste stappen richting realisatie van jongerenontmoetingsplaatsen.

1.4 Veiligheid rotondes	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
We gaan de veiligheid op rotondes vergroten, vooral met betrekking tot de voorrangsregels.	Adviesbureau Royal HaskoningDHV heeft het onderzoek naar de voorrang op de rotondes gestart.

1.5 Snelheidsovertreders	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
We zetten extra in op aanpak van snelheidsovertreders.	De politie heeft in 2023 meerdere verkeerscontroles uitgevoerd. Deze waren voornamelijk gericht op snelheid, afleidingen in het verkeer en rijden onder invloed. Locaties voor de controles worden afgestemd met de gemeente (BOA's en domein Fysieke leefomgeving). Tijdens de week van de veiligheid is er een grote "24 uur Blauw" actie door de politie georganiseerd, waarbij de gemeente heeft ondersteund. Verder hebben we in 2023 in Tweestromenland het netwerk van experts op het gebied van verkeersveiligheid in kaart gebracht. Begin 2024 zal een expertmeeting worden georganiseerd om zo tot een gerichte gezamenlijke aanpak te komen om het naleefgedrag van weggebruikers te verhogen.

1.6 Afvaldumpingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
Aanpak verboden afvaldumpingen. Belangrijk is het handhavingsbeleid van VTH (Vergunning, Toezicht en Handhaving) hierbij.	Voor het nieuw te vormen VTH plan is als input gegeven dat meer handhavingscapaciteit gewenst en nodig is. Vanuit de uitvoering zijn probleemlocaties in de gaten gehouden en is gestart met een proef met containertuintjes om illegale bijzetting te voorkomen.

1.7 Veiligheid, Toezicht en Handhaving	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2023**
Om te voldoen aan onze wettelijke plicht en om goede keuzes en prioritering te kunnen maken in waar en hoe we handhaven, werken we aan een nieuw VTH beleidskader en VTH uitvoeringsprogramma.	Dit zal in 2024 worden uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.428	€ -	€ 10.500
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 2.826	€ 1.331	€ 1.840
Totaal baten	**€ 4.254**	**€ 1.331**	**€ 12.340**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.341.863	€ 1.315.782	€ 1.194.804
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 653.685	€ 572.980	€ 552.524
Totaal lasten	**€ 1.995.548**	**€ 1.888.762**	**€ 1.747.328**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.991.294-**	**€ 1.887.431-**	**€ 1.734.988-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.991.294-**	**€ 1.887.431-**	**€ 1.734.988-**

2.2.3 Programma 2: Verkeer en vervoer

Het programma Verkeer en vervoer richt zich op de aanleg en het onderhoud van wegen en straten, de openbare verlichting en de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Verkeer en vervoer door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 2.1 Verkeer en vervoer	Hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

2.1 Verharden bermen	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
In het buitengebied verharden we, waar nodig, de bermen.	De bermen aan de Broerstraat zijn opgeknapt.

2.2 Gevaarlijke situaties in het verkeer	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
Een aantal situaties in het verkeer zijn onveilig. Deze gaan we aanpassen.	Er zijn diverse meldingen over verkeersveiligheid beoordeeld. Locaties die verkeersonveilig bleken zijn direct aangepakt met het verkeersveiligheidsbudget. Dit budget is niet volledig verbruikt.

2.3 Ontsluiting wijk Tichellande	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
Voor de wijk Tichellande onderzoeken we een extra ontsluiting van de wijk.	Via een informatienota is de nut en noodzaak van een tweede ontsluiting voor Tichellande geduid. Deze is niet noodzakelijk. Hierover is de raad op 28 september 2023 geinformeerd.

2.4 Fietspad Gelenberg	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
Voor de wijk Tichellande onderzoeken we een veilig fietspad naar de Gelenberg.	Een variantenstudie is door adviesbureau Goudappel Coffeng eind 2023 gestart. De resultaten worden in het 1ste kwartaal van 2024 verwacht.

2.5 Ontsluitingsweg Vriezeweg	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
In Deest maken we de rondweg af en wordt de Vriezeweg de ontsluitingsweg voor de woonwijk.	Deze ontsluiting is in 2022 gereedgekomen.

2.6 Aanpak N322	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
We blijven de Provincie vragen om een aanpak van de N322.	Er is doorlopend aandacht gevraagd bij diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen.

2.7 Inzet lijnbusdiensten	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
We onderzoeken de inzet van lijnbusdiensten naar de Nijmeegse ziekenhuizen en het treinstation van Wijchen.	Een buurtbusverbinding tussen Wijchen en Druten is onderzocht. Dit is niet haalbaar vanwege de te lange omlooptijd.

2.8 Dorpsentree Deest	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
Versterken dorpsentree Deest.	Dit is civieltechnisch in 2023 uitgevoerd. In 2024 zal er nog een gedeelte groen aangelegd worden en eventuele nazorg.

2.9 Veiligheid Koekoek	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
Onderzoek is in 2022 gedaan. Onderzoek is begroot, de aanpassing is meegenomen in de perspectiefnota 2023.	De werkzaamheden zijn voorbereid, maar nog niet uitgevoerd.

2.10 Aanpak de Rijdt Horssen	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2023
Voor de Rijdt is een ontwerp en kostenraming gemaakt die sluit op het genoemde bedrag.	In 2023 is het proces m.b.t. sloop Rijdt 36, flora en fauna afgerond. De Provincie Gelderland heeft de sloopontheffing afgegeven en de woning is natuurvrij gemaakt. De sloop staat voor eind februari 2024 gepland. Op 6 februari 2024 besteden we het project aan en maken we het resterende tekort inzichtelijk. De planning van de uit te voeren werkzaamheden is complex i.v.m. de nieuwbouw woningen en grootschalige netwerkzaamheden van NUTS-partijen aan de Rijdt, Julianalaan, Hertenkamp, Octopusstraat, Burg. van Elkstraat.

2.11 Aanpassing Kerkstraat/'t Geerke (Puiflijk)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Onderzoeken mogelijkheden fietsstraat / auto te gast moeten we door verschillende andere verstorende ontwikkelingen in Puiflijk nog plannen.	De actualisatie van de wegencategorising heeft vertraging opgelopen. De vertraging conflicteert niet met het beoogde onderzoek naar de Kerkstraat in Puiflijk. Deze is later gepland.

2.12 Aanpak gedeelte Koningstraat(centrum Afferden)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Onderzoeken en samen met de inwoners van Afferden (burgerparticipatie) kijken naar mogelijkheden voor een veilige, groene en aantrekkelijke fietsstraat / auto te gast.	Actualisatie van de wegencategorising heeft vertraging opgelopen. Een verder onderzoek naar de Koningstraat is nader in te plannen en volgt na wegencategorisering.

2.13 Doortrekken van de stoep aan de Koningstraat	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Mogelijkheid onderzoeken om de stoep aan de Koningstraat tot aan de 'Van Heemstraweg-oversteekplaats Afferden/Deest' door te trekken. Nog in te plannen. Er moet budget komen voor onderzoek.	Zie 2.12. Onder 'werk met werk' maken is het logisch het trottoir aanleggen langs de Koningstraat gelijktijdig te laten oplopen met een onderzoek naar de inrichting er van.

2.14 Aantal oversteekplaatsen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Aantal oversteekplaatsen in de gemeente onder de loep nemen en aanpassen. Een voorbeeld hiervan zijn de oversteekplaatsen Van Heemstraweg, vooral in Deest en Afferden. Nog in te plannen. Er moet budget komen voor onderzoek.	Zie 2.12. Onder 'werk met werk' maken is het logisch het trottoir aanleggen langs de Koningstraat gelijktijdig te laten oplopen met een onderzoek naar de inrichting er van.

2.15 Verkeersontsluiting Raadhuis- tot Piet Verslootstr.	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Onderzoek verkeersontsluiting Raadhuisstraat tot Piet Verslootstraat. Sluit aan op verkeersonderzoek Portier/ Raadhuisstraat.	Het aanvullende onderzoek is uitgevoerd. De weg wordt heringericht als GOW30 waarbij ook de buurt is betrokken. Dit heeft tot een aantal kleine aanpassingen geleid. De uitvoering volgt later.

2.16 Verkeersveiligheid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We willen de verkeersveiligheid verbeteren (zowel feitelijk als gevoelsmatig). We gaan aan de slag met preventie, voorlichting en analyse van ongevallen. We hebben extra aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers.	Er zijn diverse meldingen direct opgepakt met het verkeersveiligheidsbudget. De fietsroute Druten - Beuningen - Nijmegen staat voor 2024 op de planning.

2.17 Leefbaarheid in de gemeenten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
• In grote kernen inzetten op fietser en voetganger. • Voorzieningen blijven goed bereikbaar met auto. • In woonwijken meer ruimte voor voetganger, fietser, groen en verblijfsruimte creëren.	De actualisatie van het parkeerbeleid is opgestart. Dit wordt uitgevoerd door adviesbureau Movares. In 2023 zijn de burgers van Druten gevraagd om de mening over de parkeersituatie in de gemeente. Verwachting is dat het parkeerbeleid in april 2024 in de raad komt.

2.18 Bereikbaarheid tussen de kernen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
• Bereikbaarheid voor iedereen • Betere fietsverbindingen • Goede bereikbaarheid voor de auto • Openbaar vervoer tussen Druten en Wijchen • Verbeteren van verkeersveiligheid in kernen waar doorgaand (landbouw) verkeer doorheen gaat.	Het budget voor het verbeteren van het fiets- en wandelnetwerk is gedeeltelijk gebruikt voor het verbeteren van fietsinfrastructuur. Er zijn in 2023 geen verbeteringen uitgevoerd voor het wandelnetwerk.

2.19 Verbonden met de regio	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
OV en fiets als haalbaar alternatief voor de auto • Verbeteren fiets- en OV-verbindingen • Voldoende en veilige fietsenstallingen bij OV-haltes • Toegankelijke OV-haltes.	De HOV-halte is doorontwikkeld van een schetsontwerp naar een voorlopig ontwerp. De Provincie heeft een voorlopige subsidiebeschikking vastgesteld. de uitvoering start eind 2025.

2.20 Duurzaam verplaatsen tussen Maas en Waal	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
• Duurzame verplaatsingen binnen de gemeenten stimuleren • Voor iedereen is een duurzame vervoerswijze beschikbaar in 2030 (elektrische deelauto, deelfiets, openbaar vervoer, etc.).	Er zijn acht laadpalen proactief geplaatst. Dit is bovenop het aantal laadpalen dat op verzoek van inwoners zijn geplaatst.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
2.1 Verkeer en vervoer	€ 246.441	€ 309.710	€ 128.222
Totaal baten	**€ 246.441**	**€ 309.710**	**€ 128.222**
2.1 Verkeer en vervoer	€ 3.206.141	€ 2.825.293	€ 2.120.061
Totaal lasten	**€ 3.206.141**	**€ 2.825.293**	**€ 2.120.061**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.959.700-**	**€ 2.515.583-**	**€ 1.991.839-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.538.596	€ 1.538.596	€ 1.751.088
Onttrekking aan reserves:	€ 1.713.582	€ 1.352.397	€ 1.565.868
Resultaat na bestemming	**€ 2.784.714-**	**€ 2.701.782-**	**€ 2.177.059-**

2.2.4 Programma 3: Economie

Het programma omvat het bevorderen van een evenwichtige pluriforme economische structuur en werkgelegenheid met aandacht voor de economische en toeristische ontwikkeling.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Economie door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 3.1 Economische ontwikkeling	Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
● 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.
● 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.
● 3.4 Economische promotie	Promotionele activiteiten om de gemeente op de kaart te zetten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeid; Promotie toerisme.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

3.1 Economische en toeristische visie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We werken de economische- en toeristische visie verder uit.	● Voor de Streekpromotie Land van Maas en Waal gaven wij in 2022 een 3 jarige opdracht aan Bureau Toerisme. Samen met West Maas en Waal en de klankbordgroep ondernemers kwamen we tot de activiteitenladder, vullen van de website, netwerkbijeenkomsten. ● Routes en verhaallijnen zijn doorlopend in ontwikkeling. de Luxe achter de Limes fietsroute is een feit, het Historisch InformatiePunt is geraliseerd; (het verhaal steenfabrieken). Het Toeristisch Informatiepunt is belangrijke vindplaats van ons recreatief aanbod. ● Bij het markplein is een authentiek locomotief geplaats. We werken in de GMR mee aan de doorontwikkeling van verhaallijnen. ● Promotie streekprodukten is nog niet gestart. ● Onderzoek gravelroute is gestart.

3.2 Winkelcentrum	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Samen met de ondernemers maken we het winkelcentrum nog aantrekkelijker.	In 2023 zijn er afspraken gemaakt met een grotendeels nieuw bestuur van het SODC. Daarnaast wordt er een doorstart gemaakt met de HogeNood-app. Onderlinge afspraken tussen gemeente en SODC zijn verbeterd waardoor er vol energie van de kwaliteit van het centrum gewerkt kan worden.

3.3 Onderzoek nieuw bedrijventerrein	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken de noodzaak en mogelijke locatie voor een nieuw bedrijventerrein.	In 2023 is nader ingezoomd op de ruimtevraag en mogelijke locaties. Dit heeft nog niet geleid tot een advies of voorstel.

3.4 Startende ondernemers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Startende ondernemers bieden we een steun in de rug.	Eind 2023 is een overeenkomst gesloten met Startup Nijmegen om voor drie jaar een samenwerking aan te gaan. Buurgemeenten Beuningen en Wijchen hebben dezelfde stap gezet.

3.5 Onderzoek toeristenbelasting	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken de haalbaarheid van toeristenbelasting. De opbrengst willen we investeren in recreatie en toerisme.	Het onderzoek startten we in 2024.

3.6 Camperplaatsen Veerdam	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken de uitbreiding van de camperplaatsen aan de Veerdam.	Er is hierover nog geen contact geweest met de Veerdam.

3.7 Steengoedroute	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We gaan de Steengoedroute en QR-routes beter promoten.	Alle energie is in 2023 gaan zitten in het opknappen en inrichten van het Bondsgebouw. Dit is het startpunt van de routes.

3.8 Trailerhelling Deest	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
In het collegeprogramma is opgenomen dat er een trailerhellling komt in Deest.	Project is niet gedefinieerd. Doelstelling voor trailerhelling is onderzocht maar niet bekend. Project is niet opgepakt.

3.9 Verbetering Markt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Betreft voet-fietsverbinding tussen Markt en Molenhoek. Aanleg afhankelijk mogelijkheid van grondaankoop. Dit wordt meegenomen in de ontwikkeling van Woezik. Kosten 2023 betreft Kiosk als onderdeel verfraaiing markt.	Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen in 2023 die een fiets-voetverbinding mogelijk maken. De kiosk is geplaatst.

3.10 Versterken onderlinge samenwerking bedrijventerreinen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Betreft versterking onderlinge samenwerking en aanpak Keurmerk Duurzaam Ondernemen (KVO). Dit is een actiepunt uit de economische visie.	We zijn in overleg geweest met cooperatie Westerhout -Zuid om te starten met KVO-certificering. Het initiatief is bij de coöperatie belegd en zij nemen zelf het initiatief om tot certificering te komen. De gemeente ondersteunt waar nodig.

3.11 Energietransitie ondernemers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Betreft elektrificatie wagenparken (GO RAL).	Er is in Druten nog geen strategie op het gebied van laadpalen voor ondernemers; Daar moeten ze in principe in eerste instantie zelf voor zorgen. Vanuit NAL Regio Oost wordt gewerkt aan laadvoorzieningen op bedrijventerreinen (snelladen en logistiek). Maar daar speelt netcongestie helaas een grote rol.

3.12 Human Capitalagenda	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Betreft krapte op de arbeidsmarkt.	We hebben in 2023 geparticipeerd in de Techniekdag. Daarnaast heeft de gemeente Druten een subsidieaanvraag gedaan bij Gelrepact. Deze subsidie is verstrekt met als doel om technische beroepen onder de aandacht te brengen bij de leerlingen van het voortgezet onderwijs. Dit doen we in afstemming met de techniekloKalen in Beuningen, Nijmegen en Wijchen. We hebben ook financieel bijgedragen aan "Rijk van Nijmegen on stage". Vanaf 2024 stoppen we hiermee en gaan we Pax ontmoet Maas en Waal ondersteunen (samen met gemeente West Maas en Waal).

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
3.1 Economische ontwikkeling	€ 115.615	€ 115.747	€ 10.421
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	€ 7.348	€ 21.556	€ 140.515
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 14.131	€ 13.350	€ 12.996
3.4 Economische promotie	€ 8.163	€ 6.653	€ 6.051
Totaal baten	**€ 145.257**	**€ 157.306**	**€ 169.983**
3.1 Economische ontwikkeling	€ 426.483	€ 239.677	€ 147.665
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	€ 23.327	€ 59.859	€ 154.722
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 70.280	€ 66.575	€ 45.891
3.4 Economische promotie	€ 215.700	€ 135.025	€ 81.082
Totaal lasten	**€ 735.790**	**€ 501.135**	**€ 429.360**
Resultaat voor bestemming	**€ 590.533-**	**€ 343.829-**	**€ 259.377-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 590.533-**	**€ 343.829-**	**€ 259.377-**

2.2.5 Programma 4: Onderwijs

Scholing en vorming vormen een belangrijk onderdeel in het ontplooien en opleiden van mensen tot volwaardige burgers in de samenleving.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Onderwijs door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 4.2 Onderwijshuisvesting	Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.
● 4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

4.1 Techniek onderwijs	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We blijven investeren in techniek onderwijs.	De subsidie is voor 2023 verleend. TechLokaal voerde educatieve activiteiten voor scholen uit. Ook vond in 2023 een Techniekdag plaats. Leerlingen van het basisonderwijs en van het Pax Christi College bezochten technische bedrijven.

4.2 Muziek- en cultuureducatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We stimuleren muziek- en cultuureducatie in het primair onderwijs.	Gerealiseerd, is doorlopend. Per 2024 vallend onder het verrijkend lesaanbod.

4.3 Stimuleren maatschappelijke educatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Groeisaam, IVN, GGD en eventuele andere partners, ondersteunen we bij het aanbieden van praktijklessen, gericht op respect voor de natuur, gezonde voeding en zwerfafval.	Met Groeisaam is een convenant gesloten om meerjarig gelden beschikbaar te stellen voor het verrijken van het lesaanbod. De Raad heeft dit convenant met begeleidende informatienota ontvangen.

4.4 Integraal huisvestingsplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Zo nodig actualiseren en uitvoeren van het integraal huisvestingsplan voor scholen (IHP).	Het opstellen van het programma van eisen voor basisschool 't Klosterhufke is grotendeels afgerond, er moeten in deze fase nog afspraken worden vastgelegd over het bouwheerschap en de financiering van het gebouwdeel voor de kinderopvang. We verwachten dit in de eerste helft van 2024 in besluitvorming te brengen. Tevens wordt in de eerste helft van 2024 de herijking van het IHP opgestart.

4.5 Bassischool 't Geerke	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
De toekomst van basisschool 't Geerke nemen we mee in het Integrale plan Puiflijk.	De integrale visie Puiflijk is nog niet afgerond. Afhankelijk van de uitkomsten van het plan en de herijking van het IHP worden de toekomstplannen voor 't Geerke ontwikkeld.

4.6 Peuteropvang en voorschoolse educatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Een dekkend netwerk voor peuteropvang en voorschoolse educatie binnen heterogene groepen.	Met relevante externe stakeholders zijn uitvoeringsafspraken gemaakt in het kader van het onderwijskansenbeleid. In verband met beperkte ambtelijke capaciteit is dit nog niet door het college vastgesteld. KION voerde in 2023 de gesubsidieerde peuteropvang (voorheen: peuterspeelzaalwerk) en het aanbod voorschoolse educatie uit.

4.7 Druten leest voor(t) 2022-2031	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Samen met het onderwijs, de kinderopvang en bibliotheek werken we aan betere leesvaardigheid en meer leesplezier bij leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. We stimuleren het voorlezen aan jonge kinderen als basis voor een goede leesopvoeding.	In 2023 zijn de zeven basisscholen met elkaar in overleg gegaan over het versterken van leescultuur op school. Daarmee is inzicht ontstaan over de behoefte op elke school en beleidsrichting. Het Pax Christi College heeft met behulp van gemeentelijke NPO-middelen investeringen gedaan in het inrichten van lekker lezen-pleinen en de aanschaf van leesboeken voor de VMBO-locatie. Ook zijn ze met schoolkassen op bezoek gegaan in de Openbare Bibliotheek in De Bogerd. Kinderopvanglocaties hebben reeds bestaande activiteiten in 2023 voortgezet. Door gebrek aan ambtelijke capaciteit is het niet gelukt met hen te onderzoeken hoe op locaties de leescultuur kan worden versterkt.

4.8 Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Wie beschikt over voldoende basisvaardigheden zoals kunnen lezen, schrijven, rekenen en het kunnen werken met een computer, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom willen we laaggeletterden bereiken en hun basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden verhogen.	In 2024 werken we samen met partners in de gemeente en de regio. Hierdoor bereiken we mensen met beperkte basisvaardigheden door signaleren, doorverwijzen en begeleiden naar benodigd aanbod.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 38.218	€ 434.243	€ 35.848
4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	€ 441.640	€ 535.030	€ 599.533
Totaal baten	**€ 479.858**	**€ 969.273**	**€ 635.381**
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 1.055.029	€ 1.522.417	€ 1.065.868
4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	€ 1.130.708	€ 1.245.299	€ 1.221.180
Totaal lasten	**€ 2.185.737**	**€ 2.767.715**	**€ 2.287.048**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.705.879-**	**€ 1.798.442-**	**€ 1.651.667-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.705.879-**	**€ 1.798.442-**	**€ 1.651.667-**

2.2.6 Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Het programma omvat het stimuleren en in stand houden van voorzieningen op de gebieden cultuur, sport, kunst en het openbaar groen.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Sport, cultuur en recreatie door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 5.1 Sportbeleid en activering	Niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.
• 5.2 Sportaccommodaties	Alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen en het zwembad.
• 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.
• 5.5 Cultureel erfgoed	Historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
• 5.6 Media	Hiertoe behoren de bibliotheek en lokale omroep.
• 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Hiertoe behoren onder andere openbaar groen, natuur en recreatie.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

5.1 Evenementen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We blijven belangrijke evenementen die bijdragen aan de leefbaarheid ondersteunen.	Wij dragen evenementen een warm hart toe, zeker als het gaat om jaarlijks terugkerende evenementen. Met een gezamenlijke Centrummanager met Beuningen, welke in goed overleg is met de Centrummanager van Wijchen, kunnen evenementen zoveel mogelijk gepland worden dat de centra elkaar niet beconcurreren.

5.2 Dorpshuis De Lier	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken de toekomst van dorpshuis De Lier en zaal Mulders als onderdeel van de Integrale visie Puiflijk en nemen hierover een besluit.	In het eerste kwartaal van 2024 worden de verbouwingsactiviteiten in dorpshuis de Lier gestart voor een levensduurverlenging van het gebouw van maximaal 10 jaar. Besluitvorming over de langere termijn is afhankelijk van de uitkomsten van de Integrale visie voor Puiflijk.

5.3 Dorpshuis de Horst	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We maken een plan voor het verduurzamen van dorpshuis De Horst in Horssen, waar mogelijk voeren we dat uit.	Voor de verduurzaming is een krediet beschikbaar. Het bestuur van het dorpshuis is bezig met de planontwikkeling. Op basis van het plan zal dit krediet als een investeringssubsidie aan het dorpshuis beschikbaar worden gesteld.

5.4 Uiterwaarden toegankelijker	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We maken de uiterwaarden toegankelijker, vooral voor wandelaars en sportvissers.	Uit gesprekken met Staatsbosbeheer in 2023 komt naar voren dat de mens te gast is in dit natuurgebied. Vanwege het evenwicht in flora en fauna kunnen er geen bruggetjes, paden, hekken geplaatst worden en kan er niet gemaaid worden. Struinen kan wel.

5.5 Oversteek De Uivermeertjes	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Er komt een extra oversteek van Deest naar recreatiegebied De Uivermeertjes.	Momenteel wordt een voorstel hiervoor uitgewerkt.

5.6 Bankjes	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
In alle kernen plaatsen we meer bankjes.	De plaatsing van twee duurzame bankjes per kern zal gefaseerd plaatsvinden en meelopen met diverse ontwikkelingsplannen per kern.

5.7 Losloopgebied honden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We zoeken naar ruimte voor een groot losloopgebied voor honden.	Onderzoek wordt in 2024 uitgevoerd.

5.8 Nieuwe bomen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We planten 1.000 bomen, verdeeld over alle kernen.	Dit gaan we verspreid over de komende vier jaar uitvoeren. Begin 2023 zijn ongeveer 140 bomen aangeplant of uitgedeeld. Verdere locaties waar de 1.000 bomen moeten worden geplant, worden nog bepaald. Eind 2023 zijn er in totaal 324 bomen geplant dan wel besteld. Dit aantal zal aan het aan het einde van het plantseizoen (begin 2024) in zijn totaliteit geplant zijn. Naast deze investering moet het structurele bomenonderhoudsbudget elk jaar o.a. op basis van het aantal aangeplante bomen worden verhoogd.

5.9 Facelift Oranjebuurt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
De Oranjebuurt krijgt een facelift en samen met de woningcorporatie blijven we werken aan een fijne leefomgeving in Druten-Zuid.	Het voorstel en de uitvoering komen terug in de jaarplannen IBOR.

5.10 Toekomstplannen sportverenigingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Met sportverenigingen bespreken we hun toekomstplannen.	We herijkten het Lokaal Sportakkoord Druten. We financierden de aanleg van een jeu de boulesbaan en subsidieerden de inzet van een consulent sport, bewegen en gezonde leefstijl. Met sportverenigingen bespraken we de toekomstplannen en werden de financiële middelen ingezet voor een schouwen van voetbalvelden en een bijdrage voor de aanleg van padelbanen.

5.11 LTC Horssen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Met LTC Horssen bespreken we de plannen voor verduurzaming en toekomstbestendigheid.	Er is in 2023 geen onderzoek geweest naar de werkzaamheden.

5.12 Stichting Kleigoed	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We werken samen met Stichting Kleigoed om onze rijke steenfabriek-historie breder bekend te maken.	Besluitvorming heeft plaatsgevonden. We huren het Bondsgebouw, deze is opgeknapt en heringericht. Het historisch Informatiepunt is gerealiseerd met een permanente expositie over de grofkeramosche industrie in het centrum van Druten.

5.13 Sponsor een bankje	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We maken meer openbare ontmoetingsplaatsen en promoten ‘sponsor een bankje’.	Dit heeft nog geen financiële gevolgen. Het traject loopt.

5.14 Pumptrack	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken de mogelijkheid voor een pumptrack (een soort skatepark dat geschikt is voor diverse (cross)fietsen en bijvoorbeeld skateboards).	Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een pumptrackbaan is nog niet uitgevoerd. In 2023 startte we namelijk met een scan over de speelruimte in de gemeente Druten (als onderdeel van het nieuwe speelruimteplan). De resultaten hiervan nemen we mee in het onderzoek naar het mogelijk realiseren van een pumptrackbaan. In 2023 werd een nieuwe skatebaan bij de Gelenberg geraliseerd.

5.15 Speelruimtebeleidsplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We werken aan een nieuw speelruimtebeleidsplan Druten.	We voerden een onderzoek uit naar de speeltuinen in de gemeente Druten en werkten aan een nieuw speelruimteplan 2024-2033. Er is een inwonersenquête uitgevoerd waarbij inwoners van alle leeftijden mee konden denken over het speelruimtebeleid.

5.16 Brede SPUK	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We ontvangen Brede SPUK gelden voor een integraal gezondheidsbeleid. In 2023 is een plan van aanpak hiervoor opgesteld.	Samen met onze partners hebben we een lokaal plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord opgesteld. Hierin staat het gezondheidsbeleid met de onderwerpen sporten, bewegen, cultuur, gezondheid en de sociale basis. Het plan is positief beoordeeld door het ministerie van VWS waardoor we hier in de jaren 2023-2026 een Rijkssubsidie voor ontvangen om het plan uit te voeren.

5.17 Volwassenenfonds Sport en Cultuur	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We startten een tweejarige pilot met het Volwassenenfonds Sport en Cultuur.	Volwassenen met een laag inkomen kunnen via het Volwassenenfonds Sport en Cultuur een jaar lang sporten of aan culture activiteiten meedoen. Sinds de start in juni is het een succes en zijn er in 2023 al 87 aanvragen geweest. Waarvan 85 gericht op sport en twee culturele activiteiten. Zwemmen en fitness zijn populaire activiteiten.

5.18 Versterking cultuur	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We werken aan de versterking van onze lokale culturele infrastructuur.	Het onderzoek versterking cultuureducatie voor het primair onderwijs is ingezet. De verhaallijnen lokaal en regionaal zijn ook in ontwikkeling. Voor Versterking Culturele infrastructuur is de eerste jaarlijks te houden netwerkbijeenkomst met lokale organisaties gehouden, dit vormt de basis voor verdere verbinding en kennisuitwisseling. We ondersteunden het Filmhuis ter versterking van ons cultureel centrum en boden cultureel workshops aan jongeren aan. Ook zijn we aangehaakt bij SPUK GALA (zie 5.16) vanwege de verbinding met de brede sociale basis en de positieve effecten van cultuur op welzijn en gezondheid.

5.19 Cultuurhistorisch erfgoed	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Monumenten vormen een belangrijk onderdeel van het cultuurhistorische erfgoed van de gemeente Druten. De gemeente Druten kent ruim 100 gemeentelijke monumenten.	• De nieuwe Erfgoedverordening Druten 2023 is vastgesteld; • Het Plan van Aanpak om te komen tot beschermde gebieden is vastgesteld. Het veldwerk is gestart; • Er is een begin gemaakt met het inventariseren van de watersnoodhuisjes, wederopbouwboerderijen en individuele grafmonumenten voor eventuele aanvulling op de monumentenlijst; • De beleidsregels voor zonnepanelen zijn in concept gereed gekomen. Deze moet nog worden aangevuld met een dakvlakkenkaart voor de woningen binnen de te beschermen gebieden.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
5.1 Sportbeleid en activering	€ 140.577	€ 143.550	€ 20.551
5.2 Sportaccommodaties	€ 740.939	€ 996.189	€ 496.115
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	€ 8.231	€ 7.390	€ 11.464
5.5 Cultureel erfgoed	€ 5.795	€ 23.998	€ 30.442
5.6 Media	€ -	€ 19.068	€ -
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 186.025	€ 172.749	€ 169.524
Totaal baten	**€ 1.081.567**	**€ 1.362.943**	**€ 728.096**
5.1 Sportbeleid en activering	€ 677.289	€ 661.991	€ 376.723
5.2 Sportaccommodaties	€ 1.459.437	€ 1.348.986	€ 1.095.022
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	€ 508.542	€ 506.612	€ 512.982
5.5 Cultureel erfgoed	€ 232.374	€ 188.349	€ 119.281
5.6 Media	€ 280.779	€ 290.449	€ 275.723
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 2.197.718	€ 2.205.686	€ 2.025.545
Totaal lasten	**€ 5.356.139**	**€ 5.202.073**	**€ 4.405.276**
Resultaat voor bestemming	**€ 4.274.572-**	**€ 3.839.130-**	**€ 3.677.180-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ 234.000
Onttrekking aan reserves:	€ 62.626	€ 60.000	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 4.211.946-**	**€ 3.779.130-**	**€ 3.911.180-**

2.2.7 Programma 6: Sociaal domein

Het programma omvat ondersteuning in het kader van de WMO en Jeugdwet, het subsidiëren van organisaties voor maatschappelijk en sociaal cultureel werk en het bestrijden van armoede, het verstrekken van uitkeringen en bieden van ondersteuning op weg naar werk in het kader van de Participatiewet.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Sociaal domein door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.
● 6.2 Wijkteams	Voorzieningen die zijn gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening). Het Sociaal Team vormt de Lokale toegang tot de voorzieningen WMO en Jeugd.
● 6.3 Inkomensregelingen	Inkomensvoorzieningen, loonkostensubsidies en armoedebeleid.
● 6.4 Begeleide participatie	Voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening.
● 6.5 Arbeidsparticipatie	Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Druten uitvoert.
● 6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	Materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO woonvoorzieningen, WMO hulpmiddelen en Vervoersvoorzieningen.
● 6.71 Maatwerkdienstverlening WMO	Hieronder vallen vier taakvelden waar de dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, begeleiding en dagbesteding op worden verantwoord.
● 6.72 Jeugdhulp zonder verblijf	Hieronder vallen vier taakvelden waar vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp en dagbesteding.
● 6.73 Jeugdhulp met verblijf	Hieronder vallen drie taakvelden waar vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen pleegzorg en jeugdhulp met verblijf.
● 6.74 Jeugdbehandeling	Hieronder vallen drie taakvelden waar vormen van jeugdbehandeling die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd-GGZ, jeugdhulp crisis en gesloten plaatsing.
● 6.81 Geëscaleerde zorg18+	Hieronder vallen twee taakvelden voor opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.
● 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Hieronder vallen twee taakvelden voor maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen (18-) met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

6.1. Inclusieagenda	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We stellen een inclusieagenda op.	Hiervoor is een werkgroep inclusie samengesteld. Er is gekozen voor het thema Thuis (Wonen en zorg) als eerste aandachtsgebied. Er is een Lokale Inclusie Agenda opgesteld. Later zullen ook de andere thema's m.b.t. inclusie aan bod komen. De dekking voor 2023 komt uit de Reserve Sociaal Domein. Zie het Verlengde uitvoeringsplan Wmo, jeugd en gezondheid 2023 – 2024.

6.2 Seniorenverenigingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We blijven seniorenverenigingen en ouderenactiviteiten ondersteunen.	Ook in 2023 ontvingen de seniorenvereniging een subsidie.

6.3 Eenzaamheid ouderen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We zetten ons actief in om de eenzaamheid van ouderen te bestrijden.	We organiseerden o.a.: ● Een netwerkbijeenkomst over eenzaamheid voor professionals; ● Een training voor inwoners 'Stap Vooruit'; ● Een praatplaat.

6.4 Dronio	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
De huurbijdrage aan Dronio zetten we voort.	Ook in 2023 ontving Dronio een huurbijdrage.

6.5 Mantelzorgers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Mantelzorgers ontvangen een mantelzorgwaardering.	Ook in 2023 konden zorgvragers een mantelzorgcompliment aanvragen om hun mantelzorgers te bedanken.

6.6 Eigen bijdrage huishoudelijke hulp	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We volgen het landelijk beleid ‘eigen bijdrage huishoudelijke hulp’.	We hebben in 2023 het landelijk beleid gevolgd en zijn in afwachting van de herinvoering van de inkomensafhankelijke bijdrage vanaf 2026.

6.7 Armoede	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
1. De komende twee jaar verhogen we het aantal huishoudens met een laag inkomen dat we bereiken met onze inkomensondersteunende voorzieningen met 10%; 2. Door preventieactiviteiten voorkomen we dat inwoners in financiële problemen komen; 3. Alle inwoners kunnen meedoen in onze gemeente, ondanks geldzorgen, armoede of schulden. Dit doen we door (financiële)drempels weg te nemen en ondersteuning te bieden bij geldproblemen. Hiermee dragen we bij aan een inclusieve samenleving.	Opstellen en vaststellen van het beleidsplan Geldzorgen, armoede en schulden. Voortzetten van bestaand beleid (o.a. Kindpakket, CAZ-verzekering, subsidie Voedselbank) Instellen Volwassenenfonds om sport en cultuur toegankelijk te maken voor mensen met een smalle beurs. Oprichten van een platform armoedebestrijding. Realiseren van Schuldhulpmaatje in Druten. Energietoeslag en energiecoaches voor minima. Realiseren van witgoedregeling.

6.8 Dementie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Woonvormen voor dementie.	De Woonzorgvisie wordt opgesteld. Hierbij wordt vanuit diverse doelgroepen input geleverd, ook vanuit Dementie.

6.9 Dagbesteding	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Dagbesteding voor mensen met dementie.	In 2023 is een onderzoek gedaan naar de behoefte van mensen met dementie aan een zinvolle dagbesteding. Hiervan zijn de resultaten gepresenteert aan de stakeholders in Druten en Wijchen. Op basis hiervan is medio 2023 een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw voor de doorontwikkeling van zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie. Deze subsidieaanvraag is medio december 2023 gehonoreerd. De komende 1,5 jaar gaan we het plan van aanpak uitvoeren.

6.10 Jeugd	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Hervormingsagenda Jeugd.	In de hervormingsagenda van het Rijk staan maatregelen die lokaal en regionaal moeten worden ingericht. In december 2023 heeft de Raad het regioprogramma Jeugd 2023-2028 vastgesteld die gebaseerd is op de hervormingsagenda. Lokaal zal dit onder andere betekenen dat er vanuit het lokale team zelf hulp geboden moet worden. In Druten zijn we al vanuit deze gedachte bezig met de functies jongerencoach, schoolmaatschappelijk werk en POH (Praktijk ondersteuner huisartsen) die begeleiding bieden vanuit het Sociaal team. Dit zullen we stapsgewijs uitbreiden. De structurele financiële consequenties hiervan zijn nog niet bekend. Daarnaast zullen andere maatregelen, zoals de transformatie van de gesloten jeugdzorg naar kleinschalige woonvormen, zorgen voor een grotere financiële uitzetting. Ook de loonkostenstijgingen in de zorg leiden tot hogere kosten voor de gemeenten. Om alle maatregelen in te richten zal een groter deel van de extra jeugdmiddelen die Druten hiervoor vanuit het Rijk ontvangt nodig zijn, dan dat nu voor de jeugdhulp wordt ingezet.

6.11 Gezond en Actief Leven Akkoord	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Gezond en Actief Leven.	Samen met onze partners hebben we een lokaal plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord opgesteld. Hierin staat het gezondheidsbeleid met de onderwerpen sporten, bewegen, cultuur, gezondheid en de sociale basis. Het plan is positief beoordeeld door VWS waardoor we hier in de jaren 2023-2026 Rijkssubsidie voor ontvangen om het plan uit te voeren.

6.12 Pilot Beweegmakelaar	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Meer bewegen stimuleren.	We noemen de beweegmekelaar nu buurtsportcoach. We maakten afspraken over de inzet en de taken van de buurtsportcoach. We zetten de "buurtsportcoach volwassenen" ook in op thema's uit het Gezond en Actief Leven Akkoord, zoals bijvoorbeeld valpreventie of aanpak overgewicht.

6.13 Zorg & Veiligheid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Lokaal en regionaal plan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM). Overlast jeugd en volwassenen voorkomen en verminderen (JVO).	In samenwerking met de regio Gelderland-Zuid op het thema HGKM. Daarnaast zijn we bezig met de uitvoering van het lokale plan HGKM. Dit plan heeft een looptijd tot 2025. Nieuwe Vormgeving JVO's voor een betere ketensamenwerking. Betere afstemming tussen de domeinen Openbare Orde & Veiligheid en Sociaal Domein, waardoor er een meer integrale aanpak is voor overlast gevende personen.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 5.998.857	€ 6.123.171	€ 3.951.473
6.2 Wijkteams	€ 98.928	€ 104.793	€ -
6.3 Inkomensregelingen	€ 4.192.928	€ 4.274.167	€ 3.776.357
6.4 Begeleide participatie	€ -	€ 35.500	€ -
6.5 Arbeidsparticipatie	€ -	€ 48.403	€ 32.131
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	€ -	€ 11.701	€ -
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ 167.299
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 146.860	€ 155.441	€ -
6.71b Begeleiding (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ -	€ -	€ -
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ 8.310	€ 8.657	€ -
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ -	€ -	€ -
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ -	€ -	€ -
6.73a Pleegzorg	€ -	€ -	€ -
6.73b Gezinsgericht	€ -	€ -	€ -
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ -	€ -	€ -
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ -	€ -	€ -
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ -	€ -	€ -
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	€ -	€ -	€ 37.373
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ -	€ -	€ -
6.82a Jeugdbescherming	€ -	€ -	€ -
6.82b Jeugdreclassering	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 10.445.883**	**€ 10.761.832**	**€ 7.964.633**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 7.599.275	€ 7.333.344	€ 5.365.637
6.2 Wijkteams	€ 1.890.806	€ 1.454.405	€ 662.436
6.3 Inkomensregelingen	€ 7.878.097	€ 7.733.160	€ 6.991.297
6.4 Begeleide participatie	€ 2.170.931	€ 2.171.094	€ 2.087.139
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 688.420	€ 681.815	€ 625.614
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	€ 1.312.171	€ 1.305.658	€ 850.392
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ 4.743.555
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 2.833.143	€ 2.721.147	€ -
6.71b Begeleiding (WMO)	€ 1.563.931	€ 1.385.662	€ -
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ 736.691	€ 835.039	€ -
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ 29.915	€ 47.150	€ -
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ -	€ -	€ 4.364.403
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ 1.348.370	€ 903.930	€ -
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ 620.944	€ 595.845	€ -
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ 396.365	€ 421.958	€ -
6.73a Pleegzorg	€ 187.740	€ 148.511	€ -
6.73b Gezinsgericht	€ 385.350	€ 361.857	€ -
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ 722.572	€ 720.141	€ -
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ 1.234.341	€ 1.504.588	€ -
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 112.254	€ 191.974	€ -
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	€ -	€ -	€ 173.978
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	€ -	€ -	€ 590.711
6.82a Jeugdbescherming	€ 400.958	€ 298.141	€ -
6.82b Jeugdreclassering	€ 89.820	€ 117.098	€ -
Totaal lasten	**€ 32.202.094**	**€ 30.932.517**	**€ 26.455.162**
Resultaat voor bestemming	**€ 21.756.211-**	**€ 20.170.685-**	**€ 18.490.529-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ 159.101	€ 718.036
Onttrekking aan reserves:	€ 424.140	€ 506.172	€ 238.620
Resultaat na bestemming	**€ 21.332.071-**	**€ 19.823.614-**	**€ 18.969.945-**

2.2.8 Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Het programma omvat de zorg voor de volksgezondheid, milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering, vermindering hondenoverlast, riolering en de exploitatie van de algemene begraafplaats.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Volksgezondheid en milieu door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 7.1 Volksgezondheid	Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, en lokaal gezondheidsbeleid.
• 7.2 Riolering	Gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.
• 7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.
• 7.4 Milieubeheer	Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen).
• 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	In stand houden van de algemene begraafplaats.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

7.1 AED-dekking	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We gaan voor 100% AED-dekking in onze gemeente.	De gemeente Druten heeft een zo goed als dekkend AED netwerk. Er moeten nog ongeveer twee AED's geplaatst worden. Ook het onderhoudscontract voor de aankomende jaren is getekend.

7.2 EHBO-cursus	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We blijven inwoners stimuleren om een reanimatie- of EHBO-cursus te volgen.	Bijna 300 inwoners volgden een gratis reanimatiecursus.

7.3 Verduurzamen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken hoe we dorpshuizen en ander maatschappelijk vastgoed kunnen verduurzamen.	Het onderzoek naar de verduurzaming van dorpshuizen is afgerond. De Lokale Energie Strategie wordt samen met een uitvoeringsprogramma in 2024 opgeleverd. Het regionale plan MER RES is in 2023 afgerond en zal voor de zomer 2024 leiden tot een RES 2.0. In 2023 is het duurzame warmteplan Druten vastgesteld, waarin 8 sporen zijn uitgewerkt over hoe Druten in 2050 aardgasvrij moet worden.

7.4 Operatie Steenbreek	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Met operatie Steenbreek moedigen we aan om tuinen en daken te vergroenen en zorgen we voor eigen wateropvang.	In 2023 is verkend hoe dit onderwerp nader in te vullen. Doelstelling is het stimuleren van inwoners tot vergroenen van tuinen en eigen hemelwateropvang door inwoners te inspireren. Dit draagt bij aan minder wateroverlast, verdroging en hittestress. Uitgangspunt is aansluiting bij logische momenten en kosten extensief. De verkenning heeft geleid tot een strategie met 3 pijlers: 1. Algemene communicatie: berichten op de gemeentepagina en gemeentelijke website over klimaatadaptatie aanhakend bij werkzaamheden in de openbare ruimte en landelijke dagen zoals Week van het water. Periodieke column van de wethouder. Opstellen klimaatfolder (in de vorm van een Infografic) die op communicatiemomenten fysiek en digitaal kan worden toegepast. Samenwerking met corporaties bij de communicatie over gemeentelijke projecten; 2. Aanhaken bij projecten in de openbare ruimte: communicatie over klimaatadaptatie als onderdeel van de reguliere inwonersbrieven en -avonden bij dergelijke projecten. Verstrekken folder en andere informatie over klimaatadaptatie om inwoners te inspireren om ook hun eigen tuin aan te pakken. Als gemeente uitleg geven over klimaatadaptatie bij projecten in de openbare ruimte. Het feitelijk aanbieden van een regenton op de projectlocaties moet nog op haalbaarheid worden getoetst vanwege kosten en dekking. 3. Aanhaken bij nieuwbouwprojecten: met ontwikkelaars en makelaars afspraken maken over de communicatie m.b.t. klimaatadaptatie richting (potentiele) inwoners en het bieden van handelingsinformatie en zo mogelijk afspraken maken over oplevering van percelen die voorbereid zijn op een klimaat adaptieve tuin (bijvoorbeeld met omgewerkte grond, zonder verharding, verstrekken regenton).

7.5 Biodiversiteit	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We maken een plan voor biodiversiteit.	Het voorstel Beleids- en uitvoeringsplan Natuur en biodiversiteit wordt Q2 2024 voorgelegd aan de gemeenteraad.

7.6 Dierenwelzijn	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We stellen een nota dierenwelzijn op.	Hiervoor is er geen capaciteit binnen domein Fysieke Leefomgeving. Deze capaciteitsvraag ligt al enige tijd bij het MT.

7.7 Bijzetafval	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Pilots slimme afvalcontainers en containertuintjes tegen bijzetafval. Dit is afval dat naast de containers staat.	De pilot met containertuintje is in het najaar van 2023 opgestart. Bij de ondergrondse restcontainer Koningsweg te Puiflijk is een tuintje geplaatst. Door het team Ruimtelijk Beheer wordt bijgehouden of er afval naast de container wordt gezet. Voor de pilot slimme containers moet eerst worden uitgezocht wat slimme containers precies kunnen en of dit past in de afvalinzameling van Dar.

7.8 Hitteplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We stellen een hitteplan op.	We hebben het hitteplan van de gemeente Druten samen met de GGD en andere maatschappelijke partners verder ontwikkeld en blijven dit jaarlijks uitvoeren en evalueren.

7.9 Buurtbatterijen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Energiehubs en buurtbatterijen.	Een verkennend onderzoek wordt uitgevoerd bij de bedrijven op Westerhout Zuid om de problemen en uitdagingen die de bedrijven ervaren door netcongestie in beeld te brengen en te kijken naar (individuele / collectieve) oplossingen.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
7.1 Volksgezondheid	€ 116.007	€ 212.074	€ 22.680
7.2 Riolering	€ 2.150.970	€ 2.195.443	€ 2.038.537
7.3 Afval	€ 2.060.107	€ 2.071.363	€ 2.008.129
7.4 Milieubeheer	€ 573.006	€ 442.486	€ 306.131
7.5 Begraafplaatsen	€ 39.732	€ 41.922	€ 23.967
Totaal baten	**€ 4.939.822**	**€ 4.963.288**	**€ 4.399.444**
7.1 Volksgezondheid	€ 1.054.678	€ 1.010.941	€ 826.725
7.2 Riolering	€ 1.808.769	€ 1.892.689	€ 2.628.103
7.3 Afval	€ 1.719.695	€ 1.676.020	€ 1.786.072
7.4 Milieubeheer	€ 1.636.682	€ 1.454.721	€ 1.142.009
7.5 Begraafplaatsen	€ 89.721	€ 79.284	€ 124.492
Totaal lasten	**€ 6.309.545**	**€ 6.113.656**	**€ 6.507.401**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.369.723-**	**€ 1.150.368-**	**€ 2.107.957-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ 362.601
Onttrekking aan reserves:	€ 15.335	€ -	€ 1.499.572
Resultaat na bestemming	**€ 1.354.388-**	**€ 1.150.368-**	**€ 970.986-**

2.2.9 Programma 8: Wonen en bouwen

Het programma omvat de ontwikkeling van het stedelijk gebied en het buitengebied, de realisering van nieuwe woon- en werklocaties en het ontwikkelen van volkshuisvestingsbeleid. Tevens wordt ingezet op het in stand houden van rijks- en gemeentelijke monumenten met behulp van de daarvoor vastgestelde regelgeving.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Wonen en bouwen door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 8.1 Ruimtelijke ordening	Taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.
● 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties, zoals grondverwerving, bouw en woonrijp maken; verkoop van bouwrijpe gronden.
● 8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsontwikkeling, woningvoorraad (waaronder ook de bouwvergunningen).

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

8.1 Betaalbare woningen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We zetten instrumenten in om betaalbare woningen betaalbaar te houden.	In 2023 is o.a. zelfbewoningsplicht en koopstart toegepast bij woningbouwprojecten.

8.2 Starterslening	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We verhogen de starterslening.	Op 16 november 2023 heeft de gemeenteraad de nieuwe verordening Starterslening vastgesteld.

8.3 Onderzoek woonvormen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken andere woonvormen zoals hofjes en het woningsplitsen.	Hofjeswonen is opgenomen in het ontwerp van een aantal nieuwe woningbouwplannen.

8.4 Tijdelijke woningen jongeren	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We onderzoeken mogelijkheden voor tijdelijke woningen voor jongeren, onder andere flexwoningen.	Inmiddels is de woonvisie door uw raad vastgesteld. Hofjeswonen en woningsplitsing zijn twee van de actiepunten die worden opgepakt.

8.5 Dorpsbouwmeester	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
Een dorpsbouwmeester zorgt voor de borging van stedenbouwkundige kwaliteit.	Er is al een dorpsbouwmeester en die heet adviseur ruimtelijke kwaliteit. Bekostiging is geregeld via de legesverordening.

8.6 Circulair bouwen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We maken een plan voor circulair bouwen en zetten dit in waar de kansen zich voordoen.	Er is opdracht verleend om een beleidskader Circulariteit in de Bouw en GWW (Grond, weg en waterbouw) op te stellen. Het kader geeft concrete handvatten over hoe circulariteit te integreren in de projecten binnen de bouw en GWW.

8.7 Woon-zorgvisie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We stellen een woonzorgvisie op.	De Woonzorgvisie Druten wordt opgesteld. In het najaar wordt de Woonzorgvisie Druten aangeboden aan college en Gemeenteraad.

8.8 Locatie Van Woezik	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We moedigen de ontwikkeling van de locatie Van Woezik aan.	De gemeente is ontwikkelaars behulpzaam die deze locatie willen aankopen en herontwikkelen. Tot op heden is dit ontwikkelaars nog niet gelukt.

8.9 Ontwikkeling terrein van der Zandt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
De mogelijke ontwikkeling van het terrein van Van der Zandt is onderdeel van het integrale aanpak Puiflijk.	Dit gaat mee met de ruimtelijke afweging in de omgevingsvisie en de quantitatieve noodzaak bij de nog te actualiseren woondeal.

8.10 Versnellen woningbouw	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2023**
We werken aan een grote opgave om de bouw van woning te versnellen. In de periode 2022 tot en met 2030 willen we 910 woningen bouwen. De versnelde woningbouw maken we mogelijk door echt het aantal woningen te bouwen dat in de plannen die er al zijn, is vastgesteld. We geven nu voorrang aan het bouwen van plannen die er al zijn, met tijdelijk minder aandacht voor nieuwe ideeën.	In de gemeente Druten zijn in 2023 63 woningen gerealiseerd. Eind september 2023 heeft de raad het bestemmingsplan 'Portier' vastgesteld. Dit plan maakt de bouw van 159 woningen mogelijk. Ook zijn in 2023 omgevingsvergunningen verleend voor de projecten herontwikkeling locaties Introgebouw en Pluryn op Klepperheide en realisatie van het project De Hooiwal (Druten-West).

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Realisatie 2022
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 770.318	€ 809.270	€ 292.644
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	€ 318.772	€ 2.417.572	€ 156.629
8.3 Wonen en bouwen	€ 1.122.320	€ 1.104.435	€ 1.095.514
Totaal baten	**€ 2.211.410**	**€ 4.331.277**	**€ 1.544.787**
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 644.046	€ 601.419	€ 499.558
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	€ 242.381	€ 2.504.169	€ 275.530
8.3 Wonen en bouwen	€ 1.177.733	€ 970.460	€ 808.003
Totaal lasten	**€ 2.064.160**	**€ 4.076.048**	**€ 1.583.091**
Resultaat voor bestemming	**€ 147.250**	**€ 255.229**	**€ 38.304-**
Toevoeging aan reserves:	€ 363.979	€ 156.507	€ 68.390
Onttrekking aan reserves:	€ 10.000	€ -	€ 45.496
Resultaat na bestemming	**€ 206.729-**	**€ 98.722**	**€ 61.198-**

2.2.10 Beleidsindicatoren

Het is voor gemeenten belangrijk om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties, waarbij gemeenten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes moeten maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Mede om gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken wordt in het BBV voorgeschreven dat de gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken.

De gegevens komen uit verschillende bronnen zoals o.a.. CBS, COELO, Rijkswaterstaat, KLPD, RIVM en andere centrale databronnen. De kengetallen worden centraal door KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten) verzameld en gepubliceerd op Waarstaatjegemeente.nl.

Naam indicator	Eenheid	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Gelderland 2023
0 Bestuur en ondersteuning				
Overhead	% van de totale lasten	14,41	12,73	11,12%
1 Veiligheid				
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	7	n.n.b.	7 *
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,3	0,5	2,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	2,8	3,4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0,8	2,3	1,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,3	5,5	3,5
3 Economie				
Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	%	48,2	48,8 *	54,1 *
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 75 jaar	119	125	136,8 *
4 Onderwijs				
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	8,2	8,2 *	5,0 *
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	12	12 *	22 *
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers VO en MBO	1,6	1,7	2,2
5 Sport, cultuur en recreatie				
Niet sporters	%	49,4	43,6	46,8 *
6 Sociaal domein				
Banen	Per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 75 jaar	534,6	634,9 *	691,6 *
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	0	1 *
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	3	3 *	5 *
Netto arbeidsparticipatie	%	74,2	74,8	73,7
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	1 *	1 *
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	230	230	290 *
Lopende re-integratievoorzieningen	Per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	40,5	55,8	195,8
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	%	11,8	14,1	11,5
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	%	1,3	0,8	1,0
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	%	0,3	0,2	0,2
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	860	860 *	690 *
7 Volksgezondheid en milieu				
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	45	46	95 *
Hernieuwbare elektriciteit	%	31	31 *	20,2 *
8 Wonen en bouwen				
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	368	404	365
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	10,3	3,06	8,0 *
Demografische druk	%	71,8	71,3	74 *
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	768	807	876
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	832	873	938

** Betreft oudere cijfers dan 2023, de meest recente cijfers zijn gepresenteerd.*

2.3 Paragrafen

2.3.1 Paragraaf lokale heffingen

Inleiding
Het overzicht lokale heffingen bevat de geraamde inkomsten, de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.
De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid, omdat deze de inwoner direct in de portemonnee raken. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de publieke en politieke belangstelling.

De onroerendezaakbelasting (OZB) is in omvang de belangrijkste gemeentelijke heffing. Ook is de gemeente in principe vrij om te bepalen waarvoor OZB-opbrengsten worden gebruikt. Daarom rekenen we de OZB tot de algemene dekkingsmiddelen.

De riool- en reinigingsheffingen worden geheven voor een tegenprestatie van de gemeente en leggen beslag op het huishoudbudget van nagenoeg elke inwoner. Daarom zijn deze heffingen interessant om in het overzicht van lokale heffingen te betrekken. Gelet op het aantal honden (2.000) is ook de hondenbelasting in de vergelijking betrokken.

Binnen de lokale heffingen mag het kwijtscheldingsbeleid niet ontbreken. De gemeente hanteert namelijk op basis van wettelijke normen een beleid waarbij aanslagen (deels) worden kwijtgescholden afhankelijk van de draagkracht van de belastingplichtige. Dit kwijtscheldingsbeleid nuanceert de belastingdruk en kan dan ook niet achterwege blijven.

De normerende, sturende functie van de raad kan zich op het gebied van lokale heffingen sterk manifesteren. Dat geldt ook voor de controlerende functie, niet alleen om de lastendruk te beheersen, maar ook om na te gaan of de burger waar krijgt voor zijn geld.

Verschillen die zich binnen bepaalde heffingen voordoen worden toegelicht in de desbetreffende programma's en taakvelden.

Gemeentelijk beleidskader
Het uitgangspunt van het beleid is dat we tarieven, heffingen en belastingen elk jaar aanpassen aan het inflatieniveau. Daarnaast zijn bij de OZB tarieven voor de eigenaren en gebruikers van niet-woningen geleidelijke verhogingen doorgevoerd ten einde in 2026 te groeien naar het niveau van het gemiddelde in de regio. Dit conform het besluit van de gemeenteraad in december 2022 bij de vaststelling van de tarieven voor 2023. Verder is het uitgangspunt dat de overige tarieven en heffingen per saldo kostendekkend dienen te zijn.

Beleidskader 2023
Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bevat de volgende belastingen/heffingen die gebaseerd zijn op een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening:
- Onroerendezaakbelastingen;
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- Rioolheffing;
- Hondenbelasting;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Marktgelden;
- Leges.

Onroerendezaakbelastingen
Omvang inkomsten
De gemeente heft onroerendezaakbelastingen (OZB) over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het gaat om twee directe belastingen: een gebruikersbelasting van degene die een onroerende zaak gebruikt die niet een woning is en een eigenarenbelasting van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. Dit kan het eigendom van een woning en/of een niet-woning zijn.

De totale opbrengst aan OZB voor 2023 is geraamd op € 4.144.312. De jaarrekening 2023 is daar met een gerealiseerde OZB opbrengst van € 4.201.650 iets hoger op uitgekomen (€ 57.338 voordelig).

Waardebepaling
De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de waarde. De gemeente waardeert jaarlijks alle onroerende zaken. Uit die waardering bleek dat we voor 2023 konden rekenen op een gemiddelde waardestijging voor woningen van afgerond 10%. Bij de bepaling van de betreffende OZB-tarieven voor 2023 is daarmee rekening gehouden.

Hoogte tarieven
In principe mag de gemeente zelf de hoogte van de OZB-tarieven bepalen.

Hierbij moet worden vermeld dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten is ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Daarmee is een einde gekomen aan het monitoren met de macronorm OZB.
Dit is door het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken. In de benchmark worden naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. Door een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en Provinciale gemiddelden, moeten de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker worden. Ook moet de benchmark het lokale debat over de keuzes voor ontwikkelingen, zoals stijging van de lasten, bevorderen.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
De reinigingsrechten worden alleen geheven op objecten waar bedrijfsafval ontstaat. Afvalstoffenheffing wordt op huishoudens geheven, waarbij het niet uitmaakt of er daadwerkelijk afval aan de straat wordt gezet. Per gemeente is de hoogte van deze heffingen afhankelijk van de gewenste kwaliteit en het nagestreefde ambitieniveau.

De tarieven voor 2023 zijn ten opzichte van 2022 verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,0,%. Daarnaast is rekening gehouden met een extra verhoging in verband met de structurele meerkosten van de verplaatsing/allocatie van de milieustraat. Het tarief voor een éénpersoonshuishouden kwam daardoor voor 2023 uit op € 145,93 en het tarief voor zowel een meerpersoonshuishouden als voor het reinigingsrecht op € 202,88. Het tarief per aanlevering van een afvalzak bedroeg voor 2023 € 0,95 per keer.

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn volgens bestaand beleid voor 100% gerelateerd aan de lasten voor vuilafvoer en verwerking. De gemeente maakt gebruik van een egalisatievoorziening om te voorkomen dat er te sterke schommelingen in de tarieven ontstaan.

Kostendekkende tarief afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
Het positieve saldo van € 26.000 binnen deze heffing is ontstaan door een aantal niet voorziene ontwikkelingen in 2023. In dat jaar zijn afrekeningen ontvangen van 2020 en is er een teruggave geweest vanuit de DAR vanwege het niet uitvoeren van de zomerinzameling. Daartegenover stonden echter een aantal negatieve factoren, zoals het verder afnemen van de prijs voor papierafval en hogere kosten van overige afvalstromen. Ondanks deze negatieve factoren is uiteindelijk toch nog een batig saldo van € 26.000 gestort in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

Berekening kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	(x € 1.000)	%
Kosten afval (onderdeel van taakveld 7.3) exclusief storting in de egalisatievoorziening	€ -1.610	
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffingen	€ 406	
Netto kosten taakveld afval	€ -1.204	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	€ -63	
BTW	€ -264	
Overige	€ -109	
Totale kosten	€ -1.640	
Opbrengst heffingen	€ 1.666	102%
Saldo van kosten minus opbrengsten (overschot)	€ 26	
Storting overschot in de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	€ -26	
	€ -	

Rioolheffing
Elke eigenaar van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op de riolering betaalt rioolheffing. Het tarief voor 2023 is ten opzichte van 2022 verhoogd met € 7,00 naar een bedrag van € 245,00 per aansluiting.

Kostendekkendheid tarief rioolheffing
De rioolheffing is voor 2023 meer dan kostendekkend geweest (102%). Het surplus is gestort in de egalisatievoorziening rioleringen.

Berekening kostendekkendheid van de Rioolheffing	(x € 1.000)	%
Kosten riolering (onderdeel taakveld 7.2) exclusief storting in de egalisatievoorziening	€ -1.850	
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffingen	€ 74	
Netto kosten taakveld riolering	€ -1.776	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	€ -75	
Vegen, straten en pleinen (1/3 deel)	€ -30	
BTW	€ -202	
Totale kosten	€ -2.083	
Opbrengst heffingen	€ 2.120	102%
Saldo van kosten minus opbrengsten (overschot)	€ 37	
Storting overschot in de voorziening egalisatie rioleringen	€ -37	
	€ -	

Hondenbelasting
Elke houder van een hond dient zich, na aanschaf, te melden, waarna een aanslag hondenbelasting volgt. Voor 2023 zijn de tarieven inflatoir verhoogd. De gehanteerde tarieven bedroegen:
- Voor de eerste hond € 90,48
- Voor elke volgende hond € 124,92
- Kenneltarief € 420,60

Lijkbezorgingsrechten
De tarieven 2023 van de lijkbezorgingsrechten zijn aangepast met het inflatiepercentage. Bij wijzigingen met een minimaal gevolg is het tarief gelijk gebleven.

Legesverordening

Algemeen

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst dan wel ten behoeve van wie de dienst is verleend. Globaal onderscheiden we een drietal titels:

- Titel 1 Algemene dienstverlening, waaronder burgerlijke stand, reisdocumenten, verkeer en vervoer;
- Titel 2 Dienstverlening vallende onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, waaronder bouwactiviteiten, welstand en bestemmingswijzigingen;
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn, waaronder horecavergunning, evenementenvergunning, marktstandplaatsen en kinderopvang.

De leges dienen overeenkomstig de uitgangspunten veelal kostendekkend te zijn en worden conform de Gemeentewet vastgesteld op basis van de in de gemeentebegroting geraamde baten en lasten. Deze baten mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Anders gezegd mogen we over de gehele legesverordening geen 'winst' maken op de diensten en producten die wij aanbieden. Dit geldt niet voor de leges waar in de dienstverlening ook een rijksdeelcomponent van toepassing is. De verhoging van rijksleges worden dan volledig vertaald in de tariefstelling. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten en rijbewijzen. Voor 2023 zijn de legestarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,0%.

Tabel vergelijking tarieven 2023 – 2022

Belastingsoort	Tarieven 2022	2023 *	Stijgings%
Onroerendezaakbelastingen			
Eigenaren woningen	0,1037%	0,1006%	-3,0%
Eigenaren niet-woningen	0,2084%	0,2282%	9,5%
Gebruikers niet-woningen	0,1737%	0,1911%	10,0%
Hondenbelasting			
Voor een eerste hond	€ 87,96	€ 90,48	2,9%
Voor elke volgende hond	€ 121,32	€ 124,92	3,0%
Voor een kennel	€ 408,36	€ 420,60	3,0%
Rioolheffing			
Per aansluiting	€ 238,00	€ 245,00	2,9%
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht			
Eénpersoons huishouden	€ 140,71	€ 145,93	3,7%
Meerpersoons huishouden	€ 195,03	€ 202,88	4,0%
Reinigingsrechten	€ 195,03	€ 202,88	4,0%
Diftarzak	€ 0,85	€ 0,95	11,8%

* Bij de berekening van de OZB tarieven 2023 is naast de inflatie e.d. ook rekening gehouden met de (forse) waardeontwikkeling. Dit verklaard het negatieve stijgingspercentage bij de woningen.

Gemeentelijke/lokale lastendruk 2023

Tabel: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2023)

Gemeentelijke woonlasten	Druten	Wijchen	Beuningen	West Maas en Waal	Heumen	Nijmegen	Gelderland
Eenpersoonshuishouden	€ 799	€ 827	€ 883	€ 958	€ 888	€ 1.040	€ 860
Meerpersoonshuishouden	€ 866	€ 863	€ 893	€ 980	€ 957	€ 1.058	€ 940
Rangnummer landelijk Meerpersoonshuishouden *(nr.1 heeft de laagste lasten)*	79	75	122	221	190	288	n.v.t.

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2023

De bruto woonlasten voor meerpersoonshuishoudens liggen in de provincie Gelderland gemiddeld op € 940 in 2023. Eénpersoonshuishoudens zijn gemiddeld in Gelderland € 80 minder kwijt dan meerpersoonshuishoudens. Voor Druten bedraagt dat verschil € 67. Van alle gemeenten in Nederland staat Druten in 2023 op plaats 79 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Dat was in 2022 plaats 80. Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing over 2023.

Kwijtschelding

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden (afhankelijk van het netto besteedbaar (gezins-)inkomen en persoonlijke omstandigheden) aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting voor een eerste hond. De gemeente voert een actief beleid op het gebied van kwijtscheldingen. Burgers, aan wie structureel kwijtschelding wordt verleend, komen in aanmerking voor een vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure.

2.3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de verplichting opgenomen om deze paragraaf in de begroting en de jaarrekening op te nemen. Voor ons gemeentelijk beleid in het kader van risicomanagement is in 2010 de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen vastgesteld.

Wij vinden het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Op die manier is er voldoende ruimte en tijd om de risico's van nu te beheersen en om voor eventuele toekomstige risico's tijdig maatregelen te treffen.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen. Het vooraf inschatten van de risico's en daarmee omgaan is belangrijk voor de sturing van de organisatie en de verantwoording die we verschuldigd zijn aan onze inwoners.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te krijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend. Dat is het vermogen van de gemeente om toekomstige financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast.

Risicoprofiel
Een gemeente loopt, net als elke andere organisatie, risico's in de uitvoering van haar taken. Van een aantal risico's is bekend welke financiële gevolgen deze hebben en is het vrijwel zeker dat het feit zich zal voordoen (of voorgedaan heeft). De gemeente moet daarvoor voorzieningen treffen (artikel 44 BBV).

Bij een risico is het onbekend of het feit zich zal voordoen. Binnen de ambtelijke organisatie is een inventarisatie gedaan van de mogelijke risico's die zich voor kunnen doen. Hierbij zijn in totaal 76 risico's onderkend, waarvan 52 met mogelijke financiële gevolgen.

In het hiernavolgende overzicht worden de zestien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij wordt de opmerking geplaatst dat het risicoprofiel een momentopname is. In een veranderende omgeving veranderen ook steeds de risico's.

Beschrijving risico	Mogelijke gevolgen	Maximale financieel gevolg
Algemene uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot	Begrotingstekort, minder inkomsten dan geraamd. Bezuinigen dan wel belastingen verhogen.	€ 300.000
Loonstijging CAO gemeenten 2024	De loonstijging van de nieuwe CAO valt hoger uit dan het indexpercentage waarmee is gerekend in de begroting van de WDW.	€ 737.000
Niet rechtmatig inkopen	Imago - imagoschade, waarschuwing accountant, ontslag ambtenaar; Financieel - Schadeclaims; Vertraging / stagnatie - Overeenkomst wordt ontbonden, opnieuw aanbesteden.	€ 175.000
Niet aanleveren archiefstukken	imago- incomplete dossiers, foute besluiten, niet voldoen aan archiefwet; Financieel - Consequenties voor besluiten en verweer bij bezwaar; Vertraging / stagnatie - Achterstanden in archivering.	€ 70.000
Aanpassen software	Imago - Fouten in het overzetten van gegevens, kinderziektes zorgen voor achteruitgang; Financieel - Externe inhuur; Vertraging / stagnatie - Tijdsdruk medewerkers wordt groter..	€ 70.000
Middelgrote calamiteit bij een bedrijf	Milieu - Gezondheid omgeving; Vertraging / Stagnatie - brenst veel werk met zich mee; Financieel - Juridische aansprakelijkheid, claims, inhuur specialisten voor onderzoek e.d.; imago - berichtgeving in de pers.	€ 175.000
Kleine calamiteit bij een bedrijf	Milieu - Gezondheid omgeving; Vertraging / Stagnatie - brengt veel werk met zich mee; Financieel - Juridische aansprakelijkheid, claims, inhuur specialisten voor onderzoek e.d.; imago - berichtgeving in de pers.	€ 70.000
VRGZ maakt aanspraak op deelnemers voor afdekken van zich voordoende risico's	Financieel - De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de VRGZ dan begroot.	€ 70.000
Het tijdig uitvoeren van onderhoud aan wege blijft achterwege	Grotere schade en vervanging moet eerder, dan wel wordt duurder. Meer risico op aansprakelijkheid.	€ 350.000
Invoering WKB (Wet Kwaliteitsborging)	Overheveling deel van toezicht en controletaken naar onafhankelijke marktpartijen. Afname leges inkomsten.	€ 200.000
Energielasten	Onzekerhied op de energiemarkt, met stijgende prijzen (budgetoverheveling)	€ 200.000
Bodemsanering kost meer dan geraamd	Financieel - Hogere kosten dan geraamd; Vertraging / stagnatie - Oplossen probleem; imago - Berichten in de krant.	€ 100.000
Bezwijken riolering	Financieel - Schadeclaim; imago - imagoschade, ontevreden burgers; Letsel / veiligheid - Slachtoffer	€ 70.000
ODRN maakt aanspraak op deelnemers voor afdekken van zich voordoende risico's	Financieel - De gemeente moet financieel meer bijdrage aan de ODRN dan begroot.	€ 70.000
Totaal alle risico's		**€ 2.657.000**

Risicokaart
Onderstaand figuur laat een risicokaart zien die inzicht geeft in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. Het geeft ook een beeld van de verhoudingen tussen de risico's van laag, middel naar hoog. De nummers in de risicokaart geven het aantal risico's aan dat zich in het vak van de risicokaart bevindt. De financiële gevolgen zijn verdeeld in vijf categorieën.

Financiële gevolgen	Aantal maal dat het risico zich voordoet (per kans%)				
	10%	30%	50%	70%	90%
> € 350.000	5	1	1	0	0
€ 175.001 - € 350.000	2	2	5	1	0
€ 70.001 - € 175.000	3	4	5	1	1
€ 17.501 - € 70.000	3	0	0	1	0
€ 1 - € 17.500	0	3	6	2	5
Geen financiële gevolgen	0	0	0	0	2

Er zijn bruto en netto risico's. Het bruto risico geeft de situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico is het resultaat na het nemen van maatregelen. In de risicokaart zijn de netto risico's opgenomen.

Een risico dat zich in het groene gebied van de risicokaart bevindt, valt onder de kleine risico's. Deze risico's kunnen worden gefinancierd uit lopende middelen. Indien deze risico's worden teruggebracht, werkt dit kostenbesparend.

Een risico dat een score heeft in het oranje gebied, valt onder de middelgrote risico's. Deze risico's zijn niet continuïteitsbedreigend, maar vereisen aandacht.

Ten slotte zijn er de risico's in de rode vakken. Deze risico's vereisen meer aandacht. Op dit moment hebben wij deze niet, omdat alle grote risico's bij de grondexploitaties zijn voorzien via voorzieningen.

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële middelen de gemeente nodig heeft om de risico's te kunnen opvangen. We gebruiken een risicosimulatie voor het berekenen van een passende reserve voor het opvangen van de risico's. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van risicosimulatie sprake moet zijn van 75 tot 95% zekerheid dat de gemeente haar risico's kan opvangen. Op basis van studie naar het verloop van grafieken van een aantal gemeenten kan het best een zekerheidsfactor van 90% gehanteerd worden.
De reden hiervoor is dat:
- Niet alle risico's zich tegelijk en voor het maximale bedrag voordoen;
- Voor een klein beetje meer zekerheid (niet 90% maar 95%) moet naar verhouding veel extra geld gereserveerd worden.

Uit de risicosimulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden opgevangen met een bedrag van € 2.391.000 (90% x € 2.657.000) als benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van alle middelen waarover Gemeente Druten kan beschikken als zich niet begrote kosten voordoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Stand per 31-12-2023
Algemene reserves (vrij aanwendbaar)	€ 16.194
Nog te bestemmen rekeningresultaat	€ 1.915
Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	€ 5.521
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 614
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 24.244**

Algemene reserves (vrij aanwendbaar)
Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van de stand van de reserves.

(x € 1.000)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Algemene reserves	€ 11.591	€ 11.646	€ 16.194
Bestemmingsreserve	€ 6.410	€ 7.154	€ 6.135

De algemene reserves bestaan uit de algemene reserve (€ 16.193.805) en de reserve grondbedrijf (€ 1.230.573). Deze reserves zijn vrij aanwendbaar. Dat betekent dat er niet van tevoren vaststaat waar we het geld aan uitgeven. Omdat de risico's van het grondbedrijf worden meegenomen in het risicoprofiel, kan de reserve grondbedrijf worden meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Nog te bestemmen rekeningresultaat
Op basis van de jaarrekening is er nog een bedrag van € 1.915.396 als positief resultaat over 2023 te bestemmen. Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit per ultimo 2023 kan dit bedrag meegenomen worden.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)
Van het totale bedrag aan bestemmingsreserves van € 6.134.914 kan een bedrag van € 5.520.914 als vrij aanwendbaar worden aangemerkt. Na goedkeuring van de raad kunnen deze reserves worden ingezet voor het opvangen van risico's.

Uitgangspunt is dat de reserves legaat van Cooth, winstuitkering NUON, egalisatie vuilafvoer en verwerking, riolering, conversie aandelen Vitens, afschrijvingsreserve centrum Horssen en kwelbeheersingssysteem ADW niet vrij aanwendbaar zijn. De aanwending van deze reserves ligt al vast door voorgenomen bestedingen.

Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente nog heeft om extra opbrengsten te krijgen via belastingheffing. Op basis van de normering volgens artikel 12 Financiële verhoudingswet bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit van onze gemeente naar schatting € 1.611.000.

We berekenen de onbenutte belastingcapaciteit door de werkelijke belastingopbrengst af te trekken van de (maximale) belastingopbrengst die we hadden kunnen krijgen op basis van deze normering. Deze ruimte doet zich alleen voor bij de onroerendezaakbelastingen (OZB).

Het huidige beleid van de gemeente Druten is gericht op 100% kostendekking bij het tarief van de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en de rioolrechten, zodat daar geen verruiming mogelijk is.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om toekomstige risico's op te vangen. Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, moet de relatie worden gelegd tussen de financiële gevolgen van de risico's (gewenste weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het is de taak van het bestuur om te zorgen voor voldoende weerstandsvermogen. Dat vraagt om duidelijke en toetsbare kaders voor concrete vragen zoals: hoeveel geld leggen wij opzij voor het opvangen van mogelijke financiële verliezen?

Is ons weerstandsvermogen voldoende?
Om te bepalen of ons weerstandsvermogen voldoende is kijken we naar hoeveel financiële middelen nodig zijn en hoeveel er beschikbaar is. De uitkomst van die deelsom is de ratio van het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 24.244.000}{€\ 2.391.300} = \mathbf{10,14}$$

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2010 is bepaald dat de gemeente Druten voor de ratio weerstandsvermogen minimaal een waarderingscode "C" wil scoren. Dat komt neer op minimaal voldoende weerstandsvermogen.

De hiernavolgende normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het geeft een waardering van de berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Het ratio van de gemeente Druten valt in klasse A. Dat betekent dat we een uitstekend weerstandsvermogen hebben.

Conclusies weerstandsvermogen
De benodigde weerstandscapaciteit valt lager uit dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Dat betekent dat Gemeente Druten over ruim voldoende reserves beschikt om met 90% zekerheid de risico's af te dekken.

In hiernavolgend overzicht zijn de ratio's van het weerstandsvermogen van de afgelopen jaren opgenomen. Het weerstandsvermogen is al jaren voldoende op peil.

Rapportagemoment	Verslagjaar 2020	Verslagjaar 2021	Verslagjaar 2022	Verslagjaar 2023
Ratio in dat verslag	6,33	6,39	8,64	10,14

Er zijn twee mogelijkheden om het weerstandsvermogen te beïnvloeden, namelijk door maatregelen te nemen voor de risico's of door de reserves te vergroten (sparen). Vooral door het beperken van de risico's van de grondexploitaties (en het nemen van verliezen) is onze positie verbeterd.

Vanwege de ruime toereikendheid van het beschikbare weerstandsvermogen in relatie tot de risico's is er geen aanleiding om het weerstandsvermogen om die reden nu te verhogen.

Financiële kengetallen
Bij ministeriële regeling is een aantal kengetallen vastgesteld. Doel van het vermelden van deze kengetallen is om te bekijken hoe we het als gemeente Druten financieel doen. De kengetallen geven de mogelijkheid om het financiële beleid te beoordelen en indien nodig aan te passen.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd samen met andere kengetallen worden beoordeeld. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van de gemeente onder druk staat. Dan moeten we de situatie te verbeteren. Bijvoorbeeld door te sparen of door minder grote investeringen te doen.

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de financiële kengetallen, zoals berekend in de positie van het jaarverslag 2022, de begroting 2023 en het jaarverslag 2023:

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Netto schuldquote	49	101	55
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	37	84	44
Solvabiliteitsratio	31	20	30
Structurele exploitatieruimte	8	6,27	1,16
Grondexploitatie	1	2	1
Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden	84	83	92

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist voorzichtig moet zijn met investeren. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn, waardoor er minder geld over blijft voor onverwachte uitgaven.

Dit kengetal is het totaal van onze schulden (aangegane leningen en crediteuren) gedeeld door de inkomsten (totale baten).

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Netto schuldquote	49	101	55

Volgens de provincie Gelderland is een netto schuldquote lager dan 90% voldoende. Onze netto schuldquote voldoet aan die norm. Dat betekent dat er sec op basis van deze norm ruimte is voor het doen investeringen en dus het aantrekken van gelden.

Netto schuldquote (zonder alle door de gemeente verstrekte leningen)
De netto schuldquote wordt ook zonder de door de gemeente verstrekte leningen berekend om te zien hoeveel ruimte er voor investeringen overblijft als deze leningen worden afgelost. Hierbij worden bijvoorbeeld de personeelsleningen niet meegenomen in de berekening.

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	37	84	44

De verstrekte leningen hebben een aanzienlijke invloed op de netto schuldquote. Op het moment dat deze leningen worden afgelost, ontstaat er nog meer ruimte voor investeringen. Dit kengetal laat zien dat die ruimte groter is als die leningen aan derden zijn afgelost.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen. Een hoog aandeel van het eigen vermogen geeft aan dat de gemeente financieel gezond en flexibel is. Dat betekent dat we gemakkelijker onze schulden kunnen afbetalen.

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Solvabiliteitsratio	31	20	30

Volgens de provincie Gelderland is onze solvabiliteit matig (tussen 20% en 50%). Een redelijk gedeelte van onze bezittingen is betaald met eigen geld. Het grootste gedeelte van onze bezittingen is nog betaald met geleend geld.

Bij de berekening van de solvabiliteit wordt het jaarrekeningresultaat tot het eigen vermogen gerekend. Dat jaarrekeningresultaat wordt ingebracht bij de perspectiefnota en bestaat voor een groot gedeelte uit budgetten waarvan de uitgaven in 2024 plaatsvinden. Daarom geeft de solvabiliteit in de jaarrekening een licht vertekend beeld.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan of er financieel nog ruimte is voor nieuw beleid. Zolang op lange termijn de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven blijft er ruimte over, de zogenaamde structurele exploitatieruimte.

Het BBV schrijft voor dat de incidentele baten op de totale baten in mindering worden gebracht. Daarnaast wordt een storting in de reserve gezien als een last en een onttrekking als een baten.

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Structurele exploitatieruimte	8	6,27	1,16

De gemeente Druten is nog steeds in staat om tegenvallers in de exploitatie op te vangen (norm provincie Gelderland > 0%). Het structurele resultaat over het jaar 2023 bedraagt € 1,9 mln. voordelig. Dat betekent dat van het totale jaarrekeningresultaat dit gedeelte als structureel wordt gezien.

Grondexploitatie
Als een gemeente veel geld heeft gestoken in de aankoop van gronden, kan dat risico's opleveren. Alle kosten van de grond moeten worden terugverdiend bij de verkoop. Hoe langer het duurt voor de gronden worden verkocht, hoe hoger de kosten zijn. En het geld dat gestoken is in de grond kan niet ergens anders aan worden uitgegeven.

Het kengetal geeft aan welk gedeelte van onze totale inkomsten is vastgezet in grondexploitatie.

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Grondexploitatie	1	2	1

Het aandeel in grondexploitaties neemt ten opzichte van het jaarverslag 2022 af. Er blijft daardoor meer geld over voor nieuw beleid en het opvangen van risico's. Dat is een positieve ontwikkeling. Het zegt natuurlijk niets over het verloop van de verkoop van de gronden (of vraag naar grond). Ook het onderscheid tussen woningbouw of bedrijventerrein wordt niet gemaakt.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden
Een gemeente heeft de ruimte om belastingen te verhogen. Deze belastingen zijn voor onze inwoners woonlasten. Het gaat om de OZB (onroerendezaakbelasting), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij is de OZB voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst.

Het kengetal geeft aan hoeveel procent van het landelijke gemiddelde de woonlasten van de gemeente Druten zijn.

Kengetallen (in %)	Verslag 2022	Begroting 2023	Verslag 2023
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	84	83	92

De gemeente Druten scoort minder dan 100%. Dat betekent dat onze inwoners minder belasting betalen dan het landelijk gemiddelde. We hebben dus ten opzichte van dat landelijk gemiddelde nog een mogelijkheid om de belastingen te verhogen en daarmee onze inkomsten te verhogen.

Kengetallen provincie Gelderland
De provincie Gelderland heeft de kengetallen opgenomen in een databank en er zijn in overleg met het Ministerie van BZK en de andere provincies signaleringswaarden vastgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. Daarbij kan categorie A als minst en categorie C als meest risicovol worden bestempeld.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen en categorieën inzichtelijk gemaakt.

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	**55**	**< 90**	**90 - 130**	**> 130**
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	**44**	**< 90**	**90 - 130**	**> 130**
Solvabiliteitsratio	**30**	**> 50**	**20 - 50**	**< 20**
Structurele exploitatieruimte	**1,16**	**> 0**	**0**	**< 0**
Grondexploitatie	**1**	**< 20**	**20 - 35**	**> 35**
Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden	**92**	**< 95**	**95 - 105**	**> 105**

Zoals de tabel laat zien, is de gemeente Druten financieel gezond. Het gevoerde financiële beleid is weinig risicovol.

Hoewel het kengetal solvabiliteit voor verbetering in aanmerking komen, heeft de gemeente Druten ruimte voor investeringen en is de mogelijkheid aanwezig om door belastingverhoging meer inkomsten te genereren (belastingcapaciteit). Die inkomsten kunnen worden aangewend om de schulden te verminderen of het eigen vermogen te versterken.

Het aandeel van de financiële middelen in de grondexploitatie is klein en neemt steeds verder af. Dat geeft meer ruimte om te investeren. Gezien de hoogte van het solvabiliteitspercentage blijven we voorzichtig met investeren.

Conclusie kengetallen
Om een juiste beoordeling van de kengetallen te kunnen geven, moet de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie worden bekeken. Pas als meerdere kengetallen in de meest risicovolle categorie vallen, kan dit wijzen op een zwakke financiële positie. Dat is voor de gemeente Druten zeker niet het geval.

Volgens de kengetallen is de gemeente Druten financieel nog niet heel flexibel, omdat het eigen vermogen aan de lage kant is. De bezittingen worden voornamelijk gefinancierd met geleend geld.

Echter volgens de norm voor de netto schuldquote is ruimte ontstaan om te investeren door middel van het aantrekken van leningen. Als in de toekomst de door de gemeente Druten verstrekte leningen worden afgelost, ontstaat nog meer ruimte; deze leningen hebben namelijk aanzienlijke invloed op de netto schuldquote.

Het weerstandsvermogen geeft aan dat de gemeente uitstekend in staat is om toekomstige risico's af te dekken. Ook is er voldoende ruimte om structurele tegenvallers in de toekomst op te vangen.

Met de belastinginkomsten blijft de gemeente Druten onder het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat in samenhang met de onbenutte belastingcapaciteit, zoals benoemd bij de beschikbare weerstandscapaciteit, er nog ruimte is voor het genereren van inkomsten.

2.3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen
De gemeente Druten is 4.246 hectare groot, waarvan een groot deel bij de gemeente als openbare ruimte in beheer is. In deze ruimte vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Druten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:
- Beleidsplan water en riolering 2023-2027, vastgesteld 15 december 2023;
- Wegenbeleidsplan Druten 2014 – 2024 Geactualiseerd in 2018;
- Beleidsnota Openbare Verlichting, vastgesteld in 2009;
- Landschapsontwikkelingsplan (2007 – 2017) en uitvoerings- en financieringsplan 2007;
- Groenbeleidsplan vastgesteld in 2004;
- Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen, laatst herzien in 2016 voor de gemeentelijke gebouwen;
- Reserves en voorzieningen, laatst herzien in 2016.

Vanaf 2025 treedt het IBOR-plan 2025-2028 in werking.

Ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen kan ervoor worden gekozen om de uitgaven jaarlijks in de exploitatie te ramen en te realiseren. Dit is het geval bij de uitgaven voor wegen, groenonderhoud en de openbare verlichting. Voor de riolering en het gebouwenonderhoud zijn de jaarlijkse uitgaven sterk wisselend, maar wel meerjarig voorzienbaar.

Wegbeheer
Onderstaand de huidige arealen van wegen in de gemeente Druten.

Soort verharding	Opp. (m²)
Asfaltverharding	700.448
Elementenverharding beton	517.741
Elementenverharding	98.066
Betonverhardingen	7.127
Half verharde paden	27.224
Totaal	**1.350.606**

De trend van de technische kwaliteitsontwikkeling van de verhardingen laat zien dat de kwaliteit van alle verhardingen tot 2010 stabiel was en zich rond de ondergrens van kwaliteitsniveau 'Basis' bevond. Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren is de kwaliteit echter teruggelopen naar een kwaliteitsniveau 'Laag'.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarnota 2016 is vastgesteld dat vanaf 2018 het structureel budget voor onderhoud wegen wordt opgehoogd. Uitgangspunt is dan dat voor asfaltverhardingen een onderhoudsniveau 'Basis' en voor elementen een onderhoudsniveau 'Laag' geldt. In 2017 is gestart met het opstellen van plannen hoe het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk ingezet kan worden om aan het hiervoor benoemde kwaliteitsniveau te voldoen.

Vanaf 2025 treedt het nieuwe IBOR plan in werking. Dan komen er ook financiële middelen beschikbaar om verhardingen te gaan vervangen.

In 2023 zijn aan de onderstaande wegvakken onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

Onderhoud asfaltverhardingen	
Plaats	Straat
Afferden	Molendam
Deest	Vriezeweg
Deest	Kweldam
Druten	Begraafplaats
Druten	Heuvel
Druten	Veerdam
Druten	Waalbandijk
Horssen	Broerstraat
Horssen	Hoogveldsestraat
Horssen	Vissersweg

Onderhoud bermen	
Plaats	Straat
Afferden	Molendam
Afferden	Schriksestraat
Deest	Kweldam
Druten	Waalbandijk
Horssen	Broerstraat
Horssen	Hoogveldsestraat

Onderhoud asfaltverhardingen	
Plaats	Straat
Druten	Industrieweg

Daarnaast is een deel van de Altforstsestraat in Horssen vervangen.

Rioleringen
De gemeente Druten heeft circa 117 kilometer vrijverval riolering in beheer. Het grootste gedeelte van de riolering (61%) wordt gebruikt als gemengd riool. Daarnaast is er 16% in gebruik voor vuilwaterafvoer en 23% als hemelwaterafvoer. Verder heeft de gemeente Druten ca. 45 km drukrioleringsleiding, 229 drukrioleringsunits, 9 bergbezinkvoorzieningen, ca. 8.353 stuks straat- en trottoirkolken, 24 stuks rioolgemalen en 3 IBA's in beheer.

In de raadsvergadering van 15 december 2022 is het Beleidsplan water en riolering 2023-2027 (Bwr) vastgesteld. In dit plan zijn per waterzorgplicht (afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater) de beleidsuitgangspunten vastgelegd. Het beleid in dit plan ten aanzien van riolering en water is zo veel mogelijk gelijkgeschakeld met de gemeente Wijchen. Daarnaast is in 2018 het risico gestuurd (risicobewust) beheer verder uitgewerkt en doorgevoerd in de diverse operationele plannen.

Koppeling wegen- en rioolbeheer
Om onderhoudswerkzaamheden aan de wegen en de riolering integraal uit te kunnen voeren dient constant een interactie plaats te vinden tussen het wegbeheer en het rioolbeheer om zodoende kapitaalvernietiging tegen te gaan. Zo kan het zijn dat herbestratingen naar voren worden gehaald of uitgesteld om deze werkzaamheden in combinatie met rioolvervangingen uit te voeren. Dit geldt tevens voor vervangingswerkzaamheden van het riool. In 2023 hebben er geen grootschalige rioolvervangingen plaatsgevonden. Alleen rioolrenovatie door het relinen van bestaande leidingen en plaatselijke reparaties worden uitgevoerd.

In 2023 is gestart met het opstellen van een operationeel plan wordt opgesteld. Daarnaast is het uitvoeringsprogramma, zoals dit opgenomen is in het Beleidsplan water en riolering 2023-2027, verder uitgewerkt. Naast het reguliere onderhoud zijn er op basis van risico gestuurd beheer inspectie uitgevoerd. De resultaten van deze inspectie zijn beoordeeld en hierop zijn maatregelen geformuleerd. Vanaf 2023 - 2024 worden deze onderhoudsmaatregelen uitgevoerd.

Openbaar groen
In de gemeente Druten hebben we 36,6 ha beplanting en 97,4 ha grassen en grasbermen.
Het onderhoud van de beplanting zit volledig bij de eigen dienst. Het onderhoud van de grassen en grasbermen wordt door derden uitgevoerd. De werkzaamheden zijn opgenomen in een onderhoudsbestek volgens het principe van Integraal beheer van de Openbare Ruimte (IBOR). Dit bestek eindigt in maart 2024. Hierin is het onderhoud van groen, wegen, het vegen van de straten, hondenuitlaatplaatsen, watergangen en de bestrijding van onkruid op de verhardingen gecombineerd.

Beplantingen en grassen
Al meerdere jaar passen we op diverse locaties het bijenvriendelijk maaien van gazons toe. Waar het maaien en inzaaien van bloemrijke mengsels effect heeft blijven we het beheer toepassen. Ook zoeken we naar nieuwe locaties om de biodiversiteit te verhogen en ecologisch beheer toe te passen. Zo wordt vanaf 2022 in Deest en het omliggende buitengebied de bermen ecologisch beheerd.

Vanaf 2022 wordt met de inzet van het budget Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte geïnvesteerd in burgerparticipatie groen en het opknappen van groen in overleg met bewoners. Deze werkzaamheden zijn in 2023 nu ook deels op de locaties Vergroening entree Deest, Genechtstraat en Tolboom park afgerond. In 2024 vindt verdere afronding plaats.

1000 bomen project
In 2023 is er een eerste slag gemaakt met het 1000-bomen project. Eind 2023 waren er in totaal 314 bomen besteld, waarvan een groot deel al geplant was in diverse kernen van de gemeente Druten. Overige bomen van dit aantal worden in het voorjaar 2024 geplant.

Openbare verlichting
In Druten beheren we ca. 4.150 masten en 5.100 armaturen.

In 2009 is het "Beleidsplan Openbare Verlichting 2009-2018" vastgesteld.

Lichtmasten worden gecontroleerd op leeftijd en selectief getest. Aan de hand van deze gegevens stellen we een vervangingsplan op en voeren dat uit.

We verlichten conform de richtlijn ROVL 2011 waarbij energieverbruik en duurzaamheid centraal staan. Bij nieuwbouw en reconstructies voldoen we aan deze richtlijn, bij renovaties streven we naar de ondergrens van de richtlijn zonder er lichtpunten bij te plaatsen.

Om een beeld te krijgen op welke manier het openbare verlichtingsnet van de gemeente nog meer duurzaam gemaakt kan worden is er in 2019 een uitgebreide inventarisatie en inspectie uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn verwerkt in een vervangingsplan dat in 2021 aangeboden is aan de gemeenteraad. We gaan nu over tot het vervangen van de diverse armaturen voor LED verlichting.

Gebouwen
Voor de gemeentelijke gebouwen wordt periodiek een Meerjaren OnderhoudsPlanning (MJOP) opgesteld. Dit MJOP geeft inzicht in het te verwachten onderhoud en de kosten van het onderhoud. Op basis van de MOP wordt het gemiddelde van de jaarlijkse kosten berekend wat de basis is voor de dotatie aan de voorziening gebouwenbeheer. Deze is in de exploitatiebegroting opgenomen.

Per jaar wordt geschouwd of de geplande onderhoudsactiviteiten ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Is het niet direct noodzakelijk dan worden de activiteiten doorgeschoven. Omgekeerd komt het ook voor dat onderhoudsactiviteiten eerder uitgevoerd moeten worden. Periodiek wordt het MJOP geactualiseerd. In 2023 is deze actualisatie weer uitgevoerd. In het eerste kwartaal van 2024 wordt het geactualiseerde MJOP en bijbehorende financiële voorzieningen voorgelegd aan de gemeenteraad.

2.3.4 Paragraaf financiering

Deze paragraaf is bedoeld om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen.

Doelstellingen van het treasurybeleid
De belangrijkste doelstellingen van het treasurybeleid zoals deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut zijn:
- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities (financierings- en beleggingsfunctie);
- Het zoveel mogelijk beschermen van de gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico´s, zoals rente-, koers-, krediet-, valuta- en liquiditeitsrisico (risicomanagementfunctie);
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheersen van de geldstromen en financiële posities;
- Het opzetten en onderhouden van een goede en efficiënte financiële infrastructuur voor het beheer van de geldstromen en posities;

Middels het vaststellen van de begroting geeft de gemeenteraad een mandaat af aan het college van burgemeester en wethouders om de in de financieringsparagraaf voorgestelde transacties ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Het college mandateert de functionarissen van het domein bedrijfsvoering met inachtneming van het bepaalde in het Treasurystatuut om binnen de kaders van de financieringsparagraaf in de begroting en eventuele bijstellingen over te gaan tot het afsluiten van de feitelijke transacties.

Uitgangspunten risicobeheer
Voor risicobeheer gelden als belangrijkste algemene uitgangspunten:
- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen;
- Uitzettingen vinden uitsluitend plaats bij de schatkist van het Rijk.

Gemeentelijk kader
De gemeenteraad heeft het treasurystatuut vastgesteld, geënt op de Wet FIDO. In het treasurystatuut wordt bepaald aan welke partijen en onder welke condities door de gemeente geld mag worden uitgeleend en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid.

Uitvoering beleidskader 2023

Ontwikkelingen 2023
BBV rentetoerekening
De Commissie BBV (Besluit Begroting en verantwoording) heeft een “notitie rente” geschreven met bepalingen en richtlijnen. In de notitie wordt ingegaan op de verwerking van rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze over rente door gemeenten. De commissie adviseert het renteschema uit deze notitie op te nemen. De werkelijke rentekosten in 2023 die centraal op taakveld 0.5 (Treasury) vermeld staan, zijn met behulp van een renteomslag van 0,75% toegerekend aan de desbetreffende taakvelden. Dit vaste renteomslagpercentage mag niet hoger zijn dan de rente die wordt betaald over externe financiering, met een afwijking van maximaal 0,5%. In de begroting en jaarrekening 2023 is het renteomslagpercentage bepaald op 0,75%.

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening 2023					
a.	Rentelasten over de korte en lange financieringen	€	255.861		
b.	Externe rentebaten	€	-45.449		
	Totaal door te rekenen externe rente			**€**	**210.412**
c1.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	-22.757		
c2.	Rente projectfinanciering		n.v.t.		
	Subtotaal			€	-22.757
	Saldo door te berekenen externe rente			**€**	**187.655**
d1.	Rente toegerekend aan het eigen vermogen			€	-
d2.	Rente toegerekend aan voorzieningen				n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			**€**	**187.655**
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 0,75%)			€	423.829
f.	**Renteresultaat Taakveld Treasury**			**€**	**236.174**

Schatkistbankieren
Per 15 december 2013 is schatkistbankieren verplicht. Dit betekent dat decentrale overheden hun tegoeden verplicht moeten aanhouden in de Nederlandse schatkist. De redenen voor deze maatregel zijn onder andere het verminderen van de risico’s van uitzettingen van overtollige middelen door decentrale overheden en het verlagen van de EMU-schuld van Nederland. In 2023 heeft onze gemeente in de loop van het jaar tijdelijk overtollige middelen gestald in de schatkist, aangezien we boven het vastgestelde drempelbedrag uit zijn gekomen. Voor het jaar 2023 was het drempelbedrag € 1.000.000. Ultimo 2023 is het bedrag dat Druten aanhoudt in de schatkist € nihil (ultimo 2022: € 4.143.662).

Extern
De voornaamste externe invloeden zijn veranderingen/ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en economische indicatoren. Deze ontwikkelingen kunnen mede van invloed zijn op het herzien van de rentevisie. De lange rente is in 2023 verder opgelopen.

Risicobeheer
Dit onderdeel geeft een samenvatting van het risicoprofiel van de gemeente. Onder risico´s worden verstaan zowel renterisico´s (vaste schuld en vlottende schuld) als liquiditeitsrisico´s en koersrisico´s. Om risico´s in algemene zin te beperken dient de uitvoering van de treasuryfunctie enkel de publieke taak van de gemeente. Een prudent beheer van de geldelijke middelen van de gemeente is vanzelfsprekend.

Kasgeldlimiet
Via de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden geherfinancierd. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.
Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk en geleidelijk doorwerken in te betalen rentelasten over de vaste schuld.

Renterisiconorm en renterisico´s op vaste schuld in 2023
Via de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden geherfinancierd. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.
Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk en geleidelijk doorwerken in te betalen rentelasten over de vaste schuld.

In navolgend schema vindt u de toetsing aan de renterisiconorm:

Renterisiconorm (x € 1.000)		Begroot 2023	Werkelijk 2023
Positie t.o.v. renterisiconorm			
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	**€ -**	**€ -**
3a.	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ 6.543	€ -
3b.	Nieuwe verstrekte langlopende leningen	€ -	€ -
4.	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	**€ 6.543**	**€ -**
5a.	Te betalen aflossingen	€ 6.947	€ 6.947
5b.	Te ontvangen aflossingen	€ -	€ -
6.	Herfinanciering (laagste van 4 en 5a - 5b)	**€ 6.543**	**€ -**
7.	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	**€ 6.543**	**€ -**
Renterisiconorm			
8.	Stand van het begrotingstotaal per 1-1-2023	€ 50.191	€ 68.848
9.	Het vastgesteld percentage	20%	20%
10.	Renterisiconorm (8) x (9)	€ 10.038	€ 13.770
Toets renterisiconorm			
	Renterisiconorm (10)	€ 10.038	€ 13.770
	Renterisico op vaste schuld (7)	€ 6.543	€ -
	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)	**€ 3.495**	**€ 13.770**

Het renterisico op de vaste schuld overschrijdt de renterisiconorm niet in 2023.

Financieringen
Er zijn in 2023 geen nieuwe langlopende financieringen afgesloten. In totaal staat per 31 december 2023 € 33,4 miljoen aan langlopende geldleningen uit.

2.3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding
De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens inzake de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Vanaf 1 januari 2018 is de Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW) van start gegaan met de bedrijfsvoeringstaken voor de gemeenten Druten en Wijchen. De Werkorganisatie is een gemeenschappelijke regeling die haar begroting conform wettelijke vereisten voor 15 april aanbiedt aan de deelnemende gemeenten.

Op hooflijnen streeft de WDW naar:
- Het doorontwikkelen van de organisatie op basis van de moties en amendementen uit de beide gemeenteraden;
- Systeemimplementatie, ICT-ontwikkeling, procesharmonisatie en procesverbeteringen;
- De kwaliteit van Dienstverlening (dichtbij en op maat);
- De doorontwikkeling van zelforganisatie;

De WDW was ook in 2023 weer volop in beweging. Naast de grote hoeveelheid reguliere werkzaamheden is er zowel binnen de gemeenten, regionaal en intern weer veel (extra's) opgepakt. Van harmonisatie en standaardisatie van werkprocessen, het opzetten van een programma Vluchtelingen als pilot voor programmatisch werken, plannen voor woningbouw en een ombuigingsproject voor de begrotingen van beide gemeenten. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt is het de WDW gelukt om de formatie op de meeste onderdelen goed op orde te krijgen en houden. Formatieplekken die lastig in te vullen zijn gelden niet alleen voor de WDW maar sluiten aan bij het landelijke beeld. Denk hierbij aan juridische functies, boa's en vergunningenverleners. Intern heeft er in 2023 een organisatie-breed Medewerker-onderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek gaf een mooi beeld over waar deze toch jonge organisatie staat. Trots kunnen we zijn op heel hoge scores voor sociale veiligheid en onderlinge samenwerking. Met uitdagingen als proces gericht denken en werken op thema's die afdeling overstijgend zijn, gaan we graag aan de slag vanaf 2024. Zorgelijk is het gegeven dat veel van onze collega's al een geruime tijd een hoge werkdruk ervaren. Enerzijds komt dit door ambitie, betrokkenheid en moeilijk nee kunnen zeggen en anderzijds door het krijgen van nieuwe, extra taken of het stapelen van ambities en slecht prioriteren. Moeilijk te vervullen vacatures op cruciale plekken in de organisatie versterken de ervaren werkdruk. Het managementteam van de WDW ziet dit als een enorme uitdaging en schone taak om dit met de organisatie beter te gaan doen. Denk hierbij aan verbetermaatregelen als het versterken van de sturing, het verbeteren van het bestuurlijk samenspel, verstevigen van het projectmatig werken en integraal management.

Het project Hybride werken is volledig afgerond en geïmplementeerd en een nieuw salarissysteem is live gegaan bij de start van 2023. Regionaal is er een Samenwerkingsoverleg op het i-domein geformeerd waar de governance van is uitgewerkt en vastgesteld. Deze governance heeft als doel om meer gezamenlijk en in samenhang de i-dienstverlening te continueren en te verbeteren en om meer grip en uitvoering te krijgen op het projectenportfolio.
We hebben ons voorbereid op de omgevingswet en deze geïmplementeerd. De wet vraagt om nieuwe werkwijzen die impact hebben op bijna de gehele organisatie.

Ziekteverzuim
Over geheel 2023 is een verdere daling van het ziekteverzuim ten opzichte van 2022 zichtbaar.

	Q1	Q2	Q3	Q4
Ziekteverzuimpercentage 2022	**8,20%**	**5,95%**	**4,74%**	**5,85%**
Ziekteverzuimpercentage 2023	**6,86%**	**4,93%**	**4,54%**	**5,45%**

WDW heeft vanaf begin 2023 goed ingezet op het eigen regie model. Door de inzet van een interim Casemanager Verzuim en Inzetbaarheid en vanaf 1 november 2023 een vaste Casemanager Verzuim en Inzetbaarheid wordt de organisatie ondersteund om actief en procesmatig te sturen op verzuim. Daarnaast wordt er steeds frequenter gebruik gemaakt van coaching door de vitaliteitscoach om met name stress en werkgerelateerd verzuim te voorkomen. Er wordt hierin door de casemanager nauw samen gewerkt met de betreffende leidinggevende en de Arbodienst, waaronder de bedrijfsarts. De eigen regie op verzuim en het inzetten van preventieve interventie is terug te zien in een dalend verzuimcijfer.

Lang en extra lang verzuim blijft een aandachtspunt. Om dit terug te dringen gaan we meer preventief te werk. Ook zetten we tijdig geschikte interventies in voor een sneller en duurzaam herstel in samenwerking met de Arbodienst. Tot slot zal verdere ontwikkeling van het vitaliteitsbeleid en de uitvoering van het plan van aanpak van de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) hieraan bijdragen.

Hoge kosten van inhuur
De kosten van inhuur zijn ook in 2023 nog steeds fors. De krapte op de arbeidsmarkt draagt hieraan bij, maar ook de toenemende werkdruk waarin het soms lijkt of alles steeds sneller en meer moet. Al eerder is aangegeven dat de WDW haar formatie goed op orde heeft en krijgt. Deze lijn zal in 2024 worden doorgezet. Er komt een nieuw inhuurproces om meer grip te krijgen op het proces, de kosten en de wettelijke inkoopregels bij inhuur. Tevens is intern een recruiter benoemd met als doel om meer nieuwe medewerkers aan te stellen op vacante formatieplekken. Een uitgewerkt proces on- en off-boarding draagt hierin bij. Binden en boeien van bestaande en nieuwe medewerkers is een blijvende doelstelling. De WDW heeft echter het vertrouwen een aantrekkelijke werkgever te zijn waar het plezierig werken is. De uitkomsten van het medewerker onderzoek laten dit goed zien. De sturingsfilosofie van zelforganisatie draagt hierin bij. Focus, structuur en aandacht voor de medewerkers zijn de uitdagingen voor de komende jaren.

Actieplan Doorontwikkeling WDW
Met het actieplan Doorontwikkeling WDW is een mooie stap gezet in de doorontwikkeling van onze organisatie. Met het actieplan bepalen we de focus en zorgen we ervoor dat we klaar zijn voor de toekomst. De herijking van de managementstructuur is naar verwachting in 2024 op papier afgerond.

Financiële rechtmatigheidsverklaring Colleges
Met ingang van boekjaar 2023 moeten gemeenten een (financiële) rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Met deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college expliciet verantwoording af (aan de Raad) over de naleving van regels voor het financiële reilen en zeilen van de organisatie. Daarbij geeft het college aan of de bestedingen (ontvangsten en uitgaven) van de gemeente hebben plaatsgevonden conform de geldende financiële wet- en regelgeving.
In principe verschuiven daarmee een aantal werkzaamheden van de accountant naar de gemeente zelf. Dit leidt tot meer werkzaamheden binnen de interne controle. We schatten op dit moment in dat we de invoering van de financiële rechtmatigheidsverantwoording binnen de huidige formatie kunnen uitvoeren.

Verantwoordingsgrens
In 2023 is sprake van financiële rechtmatigheidsfouten die de verantwoordingsgrens
(€ 688.000) en de rapportagegrens (€ 34.000) conform de financiële verordening overschrijden. Zie hoofdstuk Rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Begrotingsonrechtmatigheden
We rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording begrotingsonrechtmatigheden op ieder programma. In de financiële verordening is opgenomen dat iedere afwijking ten opzichte van de begroting in beginsel onrechtmatig is. De afwijkingen binnen de programma's zijn nagenoeg allen acceptabel, omdat bij de overschrijdingen op de programma's hogere baten staan die deze overschrijdingen compenseren. In de programma's lichten we alle afwijkingen ten opzichte van de begroting toe.

Overschrijdingen op investeringsprojecten
Ook rapporteren we in de rechtmatigheidsverantwoording overschrijdingen op investeringsprojecten. Bij deze investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd. Bij één afgesloten investeringsproject zien we een overschrijding. Dit betreft echter beperkte overschrijding waardoor deze afwijking onder de verantwoordingsgrens blijft.

Ongeautoriseerde reservemutaties
Voor wat betreft reservemutaties zien we een aantal mutaties, die niet op voorhand door de raad zijn geautoriseerd. Ook dat is onrechtmatig. Het betreft een voor € 925 hogere onttrekking uit de reserve sociaal domein voor de AED dekking gemeente Druten. Deze reserve is niet als egalisatiereserves aangemerkt, waar dat bijvoorbeeld voor mutaties op jeugdzorg, WMO en assurantiën wel geldt. Per saldo blijven deze afwijkingen onder de verantwoordingsgrens.

Voorwaardencriterium
In 2023 is sprake van rechtmatigheidsfouten waarbij niet is voldaan aan het voorwaardencriterium. Het betreft onterecht niet Europees aanbestede diensten en leveringen. Dit heeft voor totaal € 4.818.000 betrekking op de Oekraïne-crisis en voor € 437.000 op onderhoud van de openbare ruimte.

Rechtmatigheidsfouten Oekraïne-crisis
Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: het COA) was, mede door de instroom, bezetting en achterblijvende uitstroom van andere asielzoekers en statushouders, niet in staat om daarnaast ook in de opvang van de zeer grote groep ontheemden uit Oekraïne te voorzien. Op basis van het staatsnoodrecht kregen de burgemeesters de wettelijke taak om - met dwingende spoed en onder grote morele druk - te voorzien in de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

De inwerkingstelling van het staatsnoodrecht gebeurde op tijdelijke basis, met dwingende spoed, en mocht niet langer voortduren dan strikt noodzakelijk. De Regeling opvang ontheemden Oekraïne is onder hoge tijdsdruk tot stand gekomen en trad per 1 april 2022 in werking. In 2022 en 2023 is overleg gevoerd met het COA, met als resultaat dat het COA de opvang van ontheemden niet van de gemeenten kon overnemen. Het bleek noodzakelijk dat gemeenten langer dan verwacht belast zouden worden met de opvang van ontheemden uit Oekraïne, en dat daarom enkele aanvullende regels noodzakelijk waren (Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne, najaar 2023). Met de inwerkingtreding van deze wet zijn de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking buiten werking gesteld.

Gedurende de opvang van ontheemden uit Oekraïne is voor de locatie aan de Veerdam, de locatieleiding, en de beveiliging niet Europees aanbesteed. In 2022 op basis van de uitzonderingsgrond 'dwingende spoed' voor aanbestedingsplichtige overheidsopdrachten (art. 2.32 onder c Aanbestedingswet 2012), en daarmee dus rechtmatig. In 2023 hadden we – op basis van de Europese aanbestedingsregels – deze leveringen/diensten Europees moeten aanbesteden, omdat er geen sprake meer was van 'dwingende spoed'. Echter, er is – na afstemming in het Bestuurlijk Overleg en in het College – bewust gekozen om in 2023 de verlengingen van de huidige contracten met betrekking tot de Oekraïne-crisis niet Europees aan te besteden. Er was in 2023 namelijk te veel onzekerheid rondom een eventuele verhuizing van de ontheemden uit Oekraïne naar een andere opvanglocatie (= niet aangenomen door de raad), alsmede over de tijdsduur. We hebben geen Europese aanbesteding doorlopen, omdat wij het belangrijk vonden dat de bewoners op de bestaande locaties niet opnieuw voor een korte periode met nieuwe beveiligers, locatieleiding en crew van het schip zouden worden geconfronteerd. Verder hadden we – door de huurperiode te verlengen – meer tijd om te onderzoeken of en welke alternatieven er mogelijk waren.

Omdat we deze diensten in 2023 niet Europees hebben aanbesteed, leidt dit tot een onrechtmatigheid in de jaarrekening 2023, zoals toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Nu de gemeenteraad niet heeft ingestemd met de alternatieve locatie en de wens heeft uitgesproken de locatie aan de Veerdam te behouden, wordt – gelet op de rechtmatigheid – zowel de huur van een schip, als de diensten beveiliging en locatieleiding Europees aanbesteed. De Europese aanbesteding van de beveiliging en locatieleiding worden in het voorjaar van 2024 gepubliceerd. De Europese aanbesteding van een schip in de haven van De Veerdam wordt voorbereid. Op deze manier verwachten we in de toekomst het risico op onrechtmatige bestedingen ten aanzien van de Oekraïne-crisis te mitigeren.

Rechtmatigheidsfouten Onderhoud openbare ruimte
Het contract – dat in het verleden Europees is aanbesteed – ten aanzien van het onderhoud van de openbare ruimte liep 31-12-2022 af. Voor 2023 had er dus opnieuw Europees aanbesteed moeten worden. Echter, door een fout in de initiële Europese aanbesteding van jaren geleden (waarbij er een foutief aantal hectaren was opgenomen en de uitvoerende organisatie dus 'benadeeld' is), is er door het College bewust voor gekozen om het onderhoud van de openbare ruimte door dezelfde organisatie te laten uitvoeren in 2023. Dit betekent dat de bestedingen in 2023 m.b.t. onderhoud van de openbare ruimte als onrechtmatig worden bestempeld in de jaarrekening 2023, zoals opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. In de tussentijd is er een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure afgerond voor het onderhoud van de openbare ruimte, waarmee we op dit gebied het risico op onrechtmatige bestedingen in de toekomst hebben gemitigeerd.

Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium
Tenslotte zijn in 2023 ten aanzien van het Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Fraude
Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van de gemeente en kan tot grote financiële schade leiden. Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit. Het college is zich hier terdege van bewust, gezien de aanwezige diverse interne beheersingsmaatregelen – zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiële en niet-financiële indicatoren – om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. Om meer zekerheid te krijgen dat alle frauderisico's in beeld zijn en ter voorkoming van daadwerkelijke fraude, wordt op dit moment een (formele) frauderisicoanalyse opgesteld, die vervolgens jaarlijks wordt geëvalueerd en geüpdatet. Daarnaast is eind 2023 een concept beleid ten aanzien van Misbruik en Oneigenlijk Gebruik, Integriteit en Fraude opgesteld. Dit beleid zal naar verwachting midden 2024 worden vastgesteld.

Verder beschikt de gemeente over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid. Er is voldoende controle technische functiescheiding in het betalingsproces, wat ervoor zorgt dat een betaling altijd door ten minste twee verschillende medewerkers wordt gecontroleerd alvorens er daadwerkelijk betaald wordt.
Om de onderkende frauderisico's van onterecht uitgaande gelden alsmede het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management verder te mitigeren is het niet mogelijk voor management/directie/college om te betalen.

Zichtbare monitoring op de werking en naleving van het beleid is onderdeel van de verbijzonderde interne controle (hierna: VIC).
In de VIC worden onder andere de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van onderkende fraude- en corruptierisico's te mitigeren:
- Een detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat deze conform de geldende Europese aanbestedingsregels en Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat de gedeclareerde zorg door zorgaanbieders daadwerkelijk is geleverd aan cliënten;
- Op basis van een steekproef vaststellen dat de verstrekte omgevingsvergunningen in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat voor de facturen die in rekening zijn gebracht bij de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat de betalingen van deze facturen ook naar het juiste bankrekeningnummer zijn overgemaakt;
- Op basis van een steekproef vaststellen dat de verstrekte subsidies in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Op basis van de vorenstaande interne beheersingsmaatregelen alsmede de uitgevoerde VIC komen geen aanwijzingen van fraude en/of corruptie naar voren. Uit de VIC zijn wel aandachtspunten naar voren gekomen, die momenteel worden meegenomen in de op te stellen frauderisicoanalyse om zo daadwerkelijke fraude in de toekomst te voorkomen.

Wet WOO
Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. Deze wet richt zich op een transparante overheid en vraagt een cultuurverandering rond de omgang met informatie. Bepaalde informatie moet verplicht en actief openbaar gemaakt worden. Dit raakt een groot aantal processen in onze gemeente. Ook informatieverzoeken aan de overheid (voorheen WOB-verzoek) vallen onder de nieuwe wet. Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, moet onze gemeentelijke informatiehuishouding op orde zijn, de juiste iT-voorzieningen aanwezig en vooral bekend zijn wat de wet voor ambtenaar en bestuurder betekent. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van onze organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op onze bedrijfsvoering. In 2027 moet de WOO geïmplementeerd zijn, met nog 3 jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer.

Het WOO-proces is inmiddels bekend bij de stakeholders in de organisatie. Bij Informatiemanagement en Informatiebeheer is een coördinator benoemd om dit proces te begeleiden. Voor de WDW is het van belang om het aantal WOO-verzoeken goed te monitoren. Enerzijds om de verzoeken tijdig af te handelen en om een goede inschatting te kunnen maken van de benodigde capaciteit. Het bovenliggende doel van de WDW is om te leren van de WOO-verzoeken om hiermee de kwaliteit van de informatie en borging indien nodig te verbeteren.

2.3.6 Paragraaf verbonden partijen

Algemeen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Druten een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.
In deze paragraaf worden de verbonden partijen besproken, waarbij de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid aan de orde komen.

Bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente een zetel heeft in het bestuur van een organisatie of anderszins stemrecht heeft.
Er is een financieel belang als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op ons kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de genoemde criteria van verbonden partijen. De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:
- Gemeenschappelijke regelingen;
- Deelnemingen (vennootschappen);
- Publiek-private samenwerkingen (PPS);
- Stichtingen en verenigingen.

Centraal advies
Met de gemeente Nijmegen zijn afspraken gemaakt over de advisering van begroting- en rekeningstukken van de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen. Vanuit de afdeling stadscontrol van de gemeente Nijmegen wordt een (financieel-technisch) advies uitgebracht aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en aan de gemeentebesturen. De gemeenten zijn uiteraard vrij om dit advies over te nemen, te amenderen of te negeren. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over begroting- en rekeningstukken ligt bij het algemeen bestuur van de GR.

Gemeenschappelijke Regelingen
Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. De gemeente Druten kiest voor een gemeenschappelijke regeling indien zij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kan uitvoeren.

De gemeente Druten is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Bedrijfsvoering organisatie "Werkorganisatie Druten-Wijchen"

Doel
De gemeenten Druten en Wijchen zijn met ingang van 1 januari 2018 ambtelijk gefuseerd. Daarvoor is een bedrijfsvoering organisatie met de naam Werkorganisatie Druten Wijchen, opgericht. Alle personeel van beide gemeenten, met uitzondering van de gemeensecretarissen, de griffiers en medewerkers van de griffie, zijn in dienst gekomen van de werkorganisatie.

Ontwikkelingen
In 2023 geeft de WDW verder invulling uit het Actieplan WDW. Met de extra middelen uit het Integraal plan brengen we de organisatie in balans met de gevraagde taken, waarbij we op ICT-gebied de initiatieven uit het Informatiebeleidsplan tot uitvoering brengen.
Zie paragraaf bedrijfsvoering voor een inhoudelijke toelichting. Financieel gezien bleef de WDW ruim binnen de begroting, waarmee de deelnemende gemeenten een deel van het voorschot terugkregen.

Betrokkenen
De colleges burgemeester en wethouders van de gemeenten Druten en Wijchen.

Bestuurlijk belang
In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en wethouders Financiën zitting.

Financiële kengetallen GR Werkorganisatie Druten-Wijchen						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 16.248.000	€ -	€ -	€ 1.056.000	€ 7.671.000	€ -

Risico
De GR heeft een beperkt eigen vermogen. Het gevolg van dit risico zou kunnen zijn dat de gemeente meer zou moeten bijdragen dan begroot.

Gemeenschappelijke Regeling Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO)

Doel
Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van socialezekerheidswetgeving, de Wmo en de Jeugdwet. Dit betreft de naleving van de onderhoudsplicht en terugvordering van te veel ontvangen uitkering door (voormalige) uitkeringsgerechtigden, onderhoudsplichtigen en partners van (voormalig) uitkeringsgerechtigden. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek.
Het IBO wordt in stand gehouden door de gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Ontwikkelingen

Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden sporen de medewerkers van het IBO actief op. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeente de verantwoordelijk voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving.

Betrokkenen

De colleges burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (lees: centrumgemeente) belast.
Verantwoordelijk wethouder is de heer G. de Wildt.

Financiële kengetallen GR Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 83.279	€ -	€ -	€ -	€ 160.000	€ -

Bijdrage is bepaald op 50% van het inwoneraantal en 50% op basis van de ingediende opdrachten. Bij het wegvallen van de opdrachten draagt Druten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling IBO.

Regeling Vervoersorganisatie Regio Arnhem- Nijmegen (BVO DRAN)

Doel

De vervoersorganisatie brengt de belangen van de deelnemers samen op het gebied van aanvullend vervoer. Samen wordt gewerkt aan het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken vervoersysteem. Dit vervoer rijdt per 1 september 2016 onder de naam Avan. Het houdt rekening met de mogelijkheden van de reizigers en hun sociale netwerk. En het bedient ook het buitengebied en de kleine kernen, met optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer. In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.

Ontwikkelingen

De kosten in het doelgroepenvervoer vallen lager uit dan verwacht. Er zijn in 2023 iets minder Wmo ritten gereden dan in 2022. Wel zien we een stijging van de bijdrage aan ouders voor kilometer- en bus-vergoedingen voor schoolvervoer. Dit is een gewenste ontwikkeling omdat we hiermee de stijging in de kosten voor het schoolvervoer zien afnemen. De definitieve jaarcijfers van de BVO DRAN worden eind Q2-2024 verwacht.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

In het bestuur van de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen zitten 18 personen; uit elke gemeente één. Vanuit Druten is wethouder G. de Wildt bestuurslid en wethouder R. Thoonen plaatsvervangend bestuurslid.

Financiële kengetallen GR Vervoersorganisatie Regio Arnhem- Nijmegen (BVO DRAN)						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 546.227	€ -	€ -	€ -	€ 10.690.891	€ 3.370.000

Gemeenschappelijk Regeling Groene Metropool Regio

Doel

De regeling wordt getroffen om de positie van de Regio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit – te bewerkstelligen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, leefbaarheid en cultuur) op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.

Ontwikkelingen

Het opgavegericht samenwerken blijft uitgangspunt van de samenwerking. In vijf opgaven werken we aan onze ambities. Met een integrale aanpak in samenwerking met diverse over heden én met onze private en maatschappelijke partners. Onze opgavegerichte samenwerking ondersteunt deze beweging naar samenwerking in allianties. De opgaven van de Groene Metro poolregio bieden focus op concrete speerpunten vanuit een integrale blik. De Verbonden regio, de Productieve regio, de Circulaire regio en de Ontspannen regio combineren ieder een aantal beleidssectoren en domeinen met elkaar. De Groene groeiregio zet juist de integrale samenwerking en integrale afweging van ruimteclaims in de leefomgeving centraal, en adresseert zo de kernambitie van de visie. De Groene groeiregio is daarmee integrerend van karakter.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: burgemeester;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financiële kengetallen GR Groene Metropool Regio						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 163.000	€ -	€ -	€ 381.000	€ 5.705.000	€ 198.000

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)

Doel

Het samenwerkingsverband is ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen; meer in het bijzonder op het gebied van werk, inkomen, zorg, welzijn, inkoop en ICT.

Daarnaast is het ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van regionale afstemming en regionale samenwerking.

Ontwikkelingen

Het Werkbedrijf is als eerste module van de MGR per 1 januari 2015 van start gegaan. Met het Werkbedrijf worden door de deelnemende gemeenten, het UWV en andere organisaties de handen ineengeslagen om de doelstellingen uit de Participatiewet te realiseren. Eén regeling voor de kwetsbaren op de arbeidsmarkt waarbij zoveel mogelijk mensen aan de slag gaan bij reguliere werkgevers. Een bijzonder samenwerkingsverband omdat hiermee het afbreken van de schotten tussen de verschillende regelingen, wordt door vertaald naar de uitvoeringsorganisatie.

Het Werkbedrijf heeft voor 2022 zich gericht op uitvoeringsvraagstukken m.b.t. re-integratieactiviteiten, de uitvoering van de SW en arbeidsmatige dagbesteding.

IRvN richt zich op de verdere inrichting van de organisatie en het neerzetten van de ambities en de gewenste werkwijze van IRvN, zodat de deelnemende gemeenten een zo goed mogelijke ICT-dienstverlening krijgen. De uitdaging van IRvN is om de deelnemende gemeenten te helpen om hun informatievoorziening "dichtbij te kunnen blijven organiseren", zodat ze blijven ontwikkelen op weg naar een efficiëntere en digitale overheid. IRvN is genoodzaakt om vanuit het bestaande informatie- en applicatielandschap gemeenten actiever te adviseren hoe deze beter (regionaal ingezet) worden, wat de regionale consequenties en voordelen zijn van landelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving. IRvN ontwikkelt, beheert en exploiteert een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur voor de informatievoorziening van gemeenten tegen een afgesproken prijs en kosten. En daar waar gewenst inrichting en beheer van (gemeenschappelijke) informatiesystemen.

De IRvN heeft zich gericht op automatiseringsvraagstukken en informatiebeheer- en veiligheid.

Betrokkenen

De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur MGR: burgemeester en wethouder G. de Wildt;
- Dagelijks bestuur: geen deelname;
- Lid Bestuurscommissie Werk: wethouder G. de Wildt;
- Lid Agendacommissie: raadslid mevrouw N. Huntink

Financiële kengetallen Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 3.597.000	€ -	€ -	€ -	€ 27.511.000	€ -

Risico

Er doet zich een financieel risico voor dat de beschikbare weerstandscapaciteit van de MGR te boven gaat.
Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de MGR dan begroot.

Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Nijmegen en Rivierenland

Doel

Het belang van deze regeling is het vorm geven van de samenwerking tussen de regiogemeenten op het terrein van:

- Beschermd wonen;
- Beschermd thuis;
- Maatschappelijke opvang;
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz);
- Verslavingszorg;
- Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Ontwikkelingen

Het beleid over Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO) gaat veranderen. Momenteel is een aantal gemeenten in Nederland aangewezen als centrumgemeente die dit beleid voor de overige gemeenten uitvoeren. Voor onze regio is dat de gemeente Nijmegen. Vanaf 1 januari 2022 decentraliseert het rijk de taak BW van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Vanwege de daarvoor benodigde specialistische kennis hebben de gemeenten in de regio besloten om een gemeenschappelijke regeling op te richten. Gekozen is voor de centrumgemeenteconstructie, waarbij de gemeente Nijmegen aangewezen wordt als centrumgemeente. Dit sluit het meest aan bij de huidige werkwijze. In 2021 is de gemeenschappelijke regeling opgericht. Momenteel wordt e.e.a. verder uitgewerkt en opgezet.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast. Verantwoordelijk wethouder is de heer G.W.J. de Wildt.

Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Nijmegen en Rivierenland						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid

Doel

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen

De eerder ingezette koers om de GGD beter te laten aansluiten op gemeenten is voortgezet. Ontwikkeling van thema's binnen de GGD (jeugdgezondheidszorg, bijzondere zorg, gezond leven) gaat steeds vaker in goede samenwerking tussen GGD'ers en gemeenteambtenaren.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder G. de Wildt;
- Dagelijks bestuur: wethouder G. de Wildt.

Financiële kengetallen GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid						
	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 1.064.000	€ -	€ -	€ 3.144.000	€ 28.944.000	€ 260.000

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Doel

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een daadkrachtige, betrouwbare en alerte organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Zij is dé organisatie die, samen met de 14 gemeenten, politie en alle andere betrokken organisaties, zorgt voor een veilige samenleving in Gelderland-Zuid.

De Veiligheidsregio bestaat momenteel uit:
- Brandweer Veiligheidsregio Gelderland Zuid;
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR);
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV);
- Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK);
- Veiligheidsbureau.

Ontwikkelingen

Naast het uitvoeren van basistaken is gewerkt aan een aantal specifieke ontwikkelingen: versterking samenwerking en afstemming; risicogerichte benadering; versterken weerbare samenleving en het toekomstbestendig houden van de veiligheidsregio. Ook was er in 2023 extra aandacht voor de gevolgen van specifieke risico's: cyberrisico's, criminaliteit voor fysieke leefomgeving/fysieke veiligheid, extreem weer en energietransitie. Daarnaast heeft de VRGZ zich voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 en de succesvol gemigreerde nieuwe Meldkamer Oost-Nederland.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: burgemeester;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financiële kengetallen GR Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 1.229.000	€ -	€ -	€ 10.151.000	€ 65.252.000	€ 3.076.000

Risico

De economische risico's zijn aanzienlijk verlaagd ten opzichte van 2022. Dit omvatte het risico met betrekking tot de verwachte stijgingen als gevolg van een nieuwe cao en de extreme prijsstijgingen die boven de indexcijfers uitkwamen die door de adviescommissie waren vastgesteld in de begroting. Aangezien de organisatie op meerdere fronten nog geconfronteerd wordt met grote prijsstijgingen is dit risico gedeeltelijk blijven staan. De volgende tien risico's voor de VRGZ zijn: 1. verduurzaming vastgoed 2. Kapitaallasten 3. arbeidsmarktproblematiek 4. klimaatverandering 5. omgevingswet 6. WNRA 7. leveringsproblematiek 8. cybercriminaliteit / beveiligingsincident 9. epidemie 10. prijsstijgingen.

Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Nijmegen (MARN)

Doel

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen

In 2023 heeft de gemeente Druten een uitkering van € 25.803- van de MARN ontvangen. En een dividend uitkering ARN over 2021 van € 18.337. Er is minder dividend uitgekeerd dan begroot omdat de gemeente West Maas en Waal ook nog recht had op dividend. Wets Maas en Waal is vanaf 2022 uitgetreden.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen;
- Dagelijks bestuur: wethouder R. Thoonen.

Financiële kengetallen GR Milieusamenwerking en Afvalverwerking Nijmegen (MARN)

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ -	€ -	€ -	€ 8.864.862	€ 1.887.487	€ 621.792

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Doel

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.
Druten laat de verplichte wettelijke milieutaken door de ODRN uitvoeren. Het gaat dan om vergunningverlening, toezicht en handhaving van de verplichte milieu- en asbesttaken. De werkzaamheden van de ODRN dragen bij aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Ontwikkelingen

De ODRN heeft 96% gerealiseerd van het werkplan voor Druten. Ivm indexcijfers is er gedurende het jaar door middel van een begrotings wijziging €57.000 bijgevoegd. De realisatie sluit goed aan bij de werkplannen die Druten vooraf heeft gemaakt met de ODRN. Dit was realtime te volgen door middel van PowerBi. Sommige posten vielen hoger uit dan verwacht. Noemenswaardige posten waren Omgevingsvergunningen Milieu (€79.428) en milieucontroles (€174.850). Het grootste gedeelte van het werk van de ODRN is vraaggestuurd. Ook moet het werk van de ODRN voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria. We hebben in goed overleg met de ODRN geprobeerd om binnen de begroting te blijven. Dit is gelukt en we kregen op het einde van het jaar geld terug van de ODRN. Bodemadvies is door de inspanningen van collega's en een goede samenwerking met de ODRN fors verminderd ten opzichte van vorige jaren.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financiële kengetallen GR Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 616.755	€ -	€ -	€ 203.495	€ 5.338.030	€ 99.318

Risico

De ODRN verwacht dat de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging (WkB) invloed heeft op het aantal, het proces en de inhoud van vergunningaanvragen. De impact zal relatief meevallen voor de gemeente Druten, aangezien wij de BRIKS taken (Bouwen, Reclame, Inritten, Kappen en Sloop) intern hebben gehouden. Op 1 juli 2022 is het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH stelsel gestart (IBP VTH). Het doel van het programma is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Dit kan gevolgen hebben voor de criteria waar een omgevingsdienst aan moet voldoen- wat weer gevolgen kan hebben voor de gemeente.

Recreatieschap Neder-Rijn, Lek en Waal

Doel

Het recreatieschap is opgericht als een GR met als doel de belangen te behartigen van onder meer de openluchtrecreatie en het toerisme van de deelnemende gemeenten. In 1999 is het recreatieschap verzelfstandigd en is de rol veranderd. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Overbetuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Zij zijn niet langer belast met beleid en uitvoering, maar vervullen nu het aandeelhouderschap. Ook zijn ze een platform waar gediscussieerd kan worden over regionale of landelijke ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. De deelnemende gemeenten kwamen hiermee meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald ten behoeve van toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Dat houdt in dat zij zich richten op het behartigen van maatschappelijke taken zonder onderworpen te zijn aan aandeelhouderswaarden. In mei 2008 is de naam veranderd en wordt gewerkt vanuit de handelsnaam Uit®waarde.

Ontwikkelingen

Geen.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, West Betuwe, Tiel en West Maas en Waal.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financieel belang

Voor wat betreft het financiële belang is de structurele bijdrage aan het recreatieschap in een keer afgekocht bij de verzelfstandiging van het Recreatieschap. Daartoe is een Besloten Vennootschap opgericht: recreatiemaatschappij Rivierengebied, waartoe nog twee recreatieschappen behoren. Ondanks de afkoop is de gemeenschappelijke regeling in stand gehouden, zodat de gemeenten inhoud kunnen blijven geven aan regionaal openluchtrecreatiebeleid en (mogelijk nieuw) regionaal toeristisch-recreatief beleid.

Euregio Rijn-Waal

Doel

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Grensoverschrijdende samenwerking vindt op de volgende beleidsterreinen plaats:
sociaaleconomische ontwikkeling, onderwijs en scholing, verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud en landschapsbeheer, sociale zaken, gezondheidszorg, rampenbestrijding, communicatie en veiligheidsbeleid.

Ontwikkelingen

Het inventariseren van kansen voor grensoverschrijdende samenwerking vindt op verschillende manieren plaats. Bestuurlijk via de bijeenkomsten van de Euregioraad, waar de burgemeester aan deelneemt. Ambtelijk worden potentiële projecten uit de Euregio besproken en brengt de subsidieadviseur mogelijkheden onder de aandacht. Aan de hand van de strategische agenda 2025 van de Euregio en de nieuwe periode van het grensoverschrijdende Europese subsidieprogramma 'Interreg' (start 2022) bekijken de subsidieadviseur en de accounthouder met de portefeuillehouders welke kansen er zijn binnen de organisatie en in de samenleving voor (bewustwording over) grensoverschrijdende samenwerking.

Betrokkenen

De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden afkomstig uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten, regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.

Bestuurlijk belang

Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Alle lid-organisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. Druten wordt vertegenwoordigd door een afgevaardigde uit de raad (i.c. de burgemeester) en een afgevaardigde uit het college (i.c. wethouder Thoonen).

Financiële kengetallen Euregio Rijn-Waal

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 5.000	€ -	€ -	€ 1.734.760	€ 2.799.801	€ -11.942

Regeling Gemeenschappelijk belastingkantoor Beuningen (Munitax)

Doel

De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Druten en Wijchen werken samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit, en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen

Begin 2023 werd Munitax, net als in de rest van Nederland, geconfronteerd met een enorme stijging van het aantal bezwaarschriften. Munitax heeft hier goed op geanticipeerd, door snel extra inhuur te plegen en de deelnemende gemeenten hiervan op de hoogte te brengen. Uiteindelijk is het Munitax gelukt om vrijwel alle bezwaarschriften af te wikkelen in 2023, binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (lees: centrumgemeente) belast.
De autonomie van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de tarieven en belastingsoorten blijft.
Wthouder W. Brink neemt deel aan het portefeuillehoudersoverleg.

Financiële kengetallen GR Belastingkantoor Beuningen (Munitax)

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 645.089	€ -	€ -	n.n.b.	n.n.b.	€ -

Gemeenschappelijke Regeling Basisregeling Regio Nijmegen

Doel

In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar “slaapt”.

Ontwikkelingen

Geen.

Gemeenschappelijke Regeling Maas en Waal

Doel

Dit betreft een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Druten en West-Maas en Waal. De regeling is slapend. Bezien wordt of deze regeling op een geschikt moment wordt opgeheven.

Ontwikkelingen

Geen.

Deelnemingen

De gemeente Druten is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)

Doel

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van de overheid en het maatschappelijk belang. De BNG voorziet in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening en biedt zo toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Betrokkenen

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Bestuurlijk belang

De gemeente Druten heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de NV BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang.

Financiële kengetallen NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ -	€ 732.020	€ 750.040	€ 4.721.000.000	################	€ 254.000.000

De gemeente heeft met 9.477 aandelen een 0,017% kapitaalsbelang (nominale waarde € 23.692).
In 2023 is € 23.630 aan dividend ontvangen (2022: € 21.608). Het voorgestelde dividend over het boekjaar 2023 bedraagt € 20.470, € 2,16 per aandeel (2022: € 2,49).

Vitens N.V.

Doel

Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: Winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Betrokkenen

De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied zijn aandeelhouder van Vitens.

Bestuurlijk belang

De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Druten heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering. Daarin wordt gestemd over nieuwe tariefvoorstellen en wordt het jaarverslag vastgesteld.

Financiële kengetallen Vitens N.V.

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ -	€ 1.799.115	€ 1.877.229	€ 677.700.000	€ 1.559.700.000	€ 27.200.000

De gemeente heeft met 16.023 aandelen een 0,089% kapitaalsbelang (nominale waarde € 16.023).
Er werd dit jaar geen dividend uitgekeerd.

Dar N.V.

Doel

Dar is een naamloze vennootschap (nv) en in eigendom van de zeven gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen (aandeelhouders). De organisatie van Dar staat onder toezicht van de raad van commissarissen (RvC). Naast afvalinzamelaar is Dar ook adviseur beheer openbare ruimte, gladheidsbestrijder, riool- en kolkenreiniger, ongedierte- en onkruidbestrijder en terrein- en straatreiniger.

Ontwikkelingen

In 2023 heeft de gemeente Druten van Dar een dividend uitkering ontvangen, het bedrag is conform de begroting.

Betrokkenen

Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente Nijmegen blijft met ruim 80% van de aandelen, de grootste aandeelhouder.

Financiële kengetallen Dar N.V.

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	n.n.b.	€ 670.751	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

In 2023 heeft de gemeente Druten een bedrag van € 30.558 aan dividend ontvangen (2022: € 59.582).

Beheermaatschappij De Waarden B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V.

Doel

Doel van de CV is het uitvoeren van de grondexploitatie van het plangebied Druten Oost/Tichellande door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijp maken van gronden, het (doen) realiseren en opleveren/overdragen van de daarmee samenhangende voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen, en voorts al datgene wat tot het voorgaande kan dienen, waaronder begrepen het aantrekken van financiële middelen en het in verband daarmede stellen van zekerheden, aangaan van borgtochten e.d. alles in de meest ruime zin.
De B.V. is opgericht om te fungeren als beherend vennoot in de C.V.

Ontwikkelingen

De gemeente Druten heeft een belang van 50% in de grondexploitatie betreffende Druten- Oost/Tichellande. Insteek is de geïnvesteerde bedragen in de periode 2013-2024 terug te verdienen. Met de vaststelling van de GREX 2022 is de looptijd van het project vastgesteld t/m 2023.

Doordat het bouw- en woonrijp maken van de fases 9 t/m 15 in Tichellande-Zuid is aanbesteed, liggen de GWW-kosten daarvan vast. Ook zijn alle nieuwbouwwoningen verkocht. Door de positieve ontwikkeling van de GREX en het saldo van de Rekening Courant bij de BNG is de kredietfaciliteit binnen de financieringsovereenkomst tussen de CV Druten-Oost en de BNG met ingang van 2022 beëindigd. Hiermee zijn tevens de gemeentelijke garantstelling voor deze faciliteit en de regresovereenkomst tussen de gemeente en Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. beëindigd. Zodoende zijn de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen afgebouwd tot nihil.

Betrokkenen

De gemeente Druten en Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V.

Bestuurlijk belang

Wethouder W. Brink is voorzitter van de Stuurgroep Druten-Oost. De projectleider vanuit het team Gebiedsontwikkeling is lid van de stuurgroep.

Gesaldeerde financiële kengetallen Beheermaatschappij De Waarden B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V.

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Publiek Private Samenwerking (PPS)
De Waarden C.V. en B.V. kan tevens aangemerkt worden als een PPS (zie verder 2.7 paragraaf grondbeleid). Verder kent de gemeente Druten geen PPS-constructies.

Overige samenwerkingsverbanden (vereniging, stichting)

Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)

Doel

De Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe is enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV. De Stichting vraagt – via Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) haar werkmaatschappijen VisitVeluwe en Visit Arnhem Nijmegen – om de activiteiten uit te voeren voor de ontvangen bijdragen van de gemeenten van de Veluwe, regio Arnhem en het Rijk van Nijmegen.

De doelstelling van het TVAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in de regio Arnhem-Nijmegen verblijven en hier meer besteden, waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder, vergroot wordt.

Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio Arnhem - Nijmegen laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio moet een “must see & must do” bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT ANV vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT ANV wordt gebruikt om de gemeente Druten als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing). De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Ontwikkelingen

Leidend voor de subsidie aan stichting RBT AVN (als enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV - TVAN) is de Uitvoeringsagenda Bestemming in Balans van de regio Arnhem-Nijmegen, de uitvoeringsafspraken van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen en de Opgave Ontspannen regio van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De taken van TVAN zijn onder te verdelen in de categorieën: toeristische marketing, destinatiemanagement en productontwikkeling, alsmede regionaal gastheerschap (zoals invulling geven aan de brandstore) waarbij lokaal maatwerk wordt geleverd. Het zwaartepunt van de opdracht voor TVAN is gelegen in marketing. In de GR hebben de gemeenten afgesproken om een gelijk bedrag per inwoner beschikbaar te stellen, waarvan 20% bestemd is voor invulling van het gastheerschap (o.a. het Toeristisch Informatiepunt TIP).

Financiële kengetallen Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)

	Bijdrage door gemeente in 2023	Omvang belang gemeente per 01-01-2023	Omvang belang gemeente per 31-12-2023	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2023	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2023	Financieel resultaat 2023
Financieel belang	€ 27.315	€ -	€ -	€ 231.550	€ 216.617	€ -13.130

Gelders Genootschap (welstand)

Gelders Genootschap is een vereniging van 55 ledengemeenten. Namens de vereniging voert het bureau van het Gelders Genootschap de dagelijkse werkzaamheden uit. Vanaf de start in 1919 is de verenigingsgedachte altijd een katalysator geweest voor het gemeenschappelijk streven naar omgevingskwaliteit. Gemeenten onderschrijven als lid van de vereniging allemaal hetzelfde doel: het in stand houden en bevorderen van de schoonheid van stad en land. Bij deze ideële doelstelling past ook een non-profit opzet.

Via de jaarlijkse Algemene ledenvergadering (ALV) hebben de leden zeggenschap over de koers en financieel beleid van het Gelders Genootschap.

De ALV beslist ook over de samenstelling van het dagelijks bestuur. Dit bestaat in totaal uit 9 personen: wethouders en burgemeesters van de aangesloten ledengemeenten en verder een bestuurlijk voorzitter.

2.3.7 Paragraaf Grondbeleid

Beleid
De gemeente Druten heeft geen vastgestelde nota Grondbeleid. Basis is dat het grondbeleid zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard, en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld. Zodoende is het grondbeleid situationeel, passief/ faciliterend (bijvoorbeeld Hemelrijk waar we anterieur contracteren) tot actief (bijvoorbeeld Deest – Zuid, waar we zelf gronden verwerven). Maar gelet op de expertise in combinatie met de economische situatie, past het de gemeente meer om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen derde partijen te faciliteren.
In 2024 zal gestart worden met het opstellen van een nota Grondbeleid voor de gemeente Druten. Daarmee wordt meer richting en duidelijkheid gegeven aan de algemene koers van het grondbeleid, hoewel deze altijd volgend is ten aanzien van ambities en beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Eind 2023 is gestart met het bijwerken van het kostenverhaal. Begin 2024 is de beleidsnotitie kostenverhaal Druten vastgesteld door het college van B&W en waarbij de plankostenscan als basis zal worden gehanteerd voor kostenverhaal. Daarmee wordt het kostenverhaal bij anterieure overeenkomsten op een eenduidige manier toepast.

Begin 2019 heeft de gemeenteraad een Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld. Deze nota gaat over het kostenverhaal bij aanleg van bovenwijkse openbare voorzieningen ten behoeve van bouwplannen. De nota geeft inzicht in de aan te leggen bovenwijkse voorzieningen en de bijdragen die bij bouwplannen worden gevraagd. Met de invoering van de Omgevingswet per januari 2024 zal deze Nota worden bijgewerkt.

Voor grondbeleid gelden voorts de algemene financiële kaders die volgens uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) maar ook uit de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en Europese wetgeving ten aanzien van staatssteun. Deze algemene kaders zijn spelregels waaraan de gemeente zich altijd dient te houden.

Marktprognose
Protier
Op 12 september 2023 is een anterieure overeenkomst gesloten tussen de ontwikkelaar en de gemeente voor de realisatie van het project, bestaande uit de bouw van 159 woningen en een parkeerhuis met 200 plaatsen. Aansluitend is op 28 september 2023 het bestemmingsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Hiertegen is beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Volgens planning wordt het plangebied in 2024 bouwrijp gemaakt en start aansluitend de bouw.

Deest Zuid
Op 27 januari 2022 heeft de gemeenteraad de Gebieds- en ontwikkelvisie Deest-Zuid vastgesteld. Met de intentie on deze gebiedsvisie verder uit te werken in een Masterplan voor woningbouwontwikkeling in Deest-Zuid. Daarnaast gaf de gemeenteraad aan meer de regie te nemen op de gebiedsontwikkeling oftewel actievere grondpolitiek te voeren. Vervolgens heeft de gemeenteraad op 28 april 2022 het voorkeursrecht (WVG) gevestigd op de percelen behorende bij het plangebied Deest-Zuid. In 2023 is hard gewerkt aan het opstellen van het Masterplan Deest-Zuid. In het Masterplan is aangegeven waar de woningbouw clusters conform de stedenbouwkundige verkaveling komen en hoe de openbare ruimte wordt ingedeeld. Hierbij ie tevens een intensief en creatief participatie traject doorlopen. Aan de hand van dit Masterplan is ook de financiële balans opgemaakt en vastgelegd in een Grondexploitatie. Gelet op de uitbreiding van het plangebied met twee percelen van Sagrex aan de oostkant tegen de Vriezeweg en een tweetal percelen van Litjens OG II B.V. aan de van Heemstraweg en het uitgangspunt om te komen tot een minimaal sluitende grondexploitatie is het aantal woningen verhoogd van 263 woningen ten tijde van de gebiedsvisie naar 355 woningen in het Masterplan.

Op 16 november jl. heeft de gemeenteraad het Masterplan met Grondexploitatie Deest-Zuid unaniem vastgesteld. Om het Masterplan verder uit te werken in een nieuwe woonwijk vergt dit ook afstemming met de drie verschillende grondeigenaren binnen het plangebied. Met één grondeigenaar Sagrex Holding B.V. zijn we nu tot overeenstemming gekomen. Maar wel met de voorwaarde dat we alle percelen hier van de voormalige ontzander Sagrex afnemen. Concreet betreft het drie extra aan te kopen percelen. Twee percelen gelegen tussen de Vriezeweg en het oorspronkelijke plangebied en een perceel gelegen aan de overzijde van de Vriezeweg. Gezamenlijk is dit ca. 8.7 ha, waardoor samen met het in het oorspronkelijke plangebied gelegen perceel E 782 van 1.3 ha de gemeente dus ca. 10 ha diende aan te kopen.

Op 12 december 2023 heeft het college ingestemd met de aankoop van de drie percelen van Sagrex Holding B.V., kadastraal bekend E 782 (groot 1.34.65 ha, E 765 (groot 2.41.01 ha en E 124 (groot 2.54.70 ha), die gelegen zijn binnen het plangebied, zijn op genomen in de grondexploitatie “Deest-Zuid”.

Met het vaststellen van de grondexploitatie “Deest-Zuid” door de gemeenteraad zijn de financiële kaders gesteld die nodig zijn voor de verdere ontwikkeling van de locatie.
Vervolgens heeft het college ingestemd met het in procedure brengen van het Ontwerpbestemmingsplan Deest-Zuid 2023. Dit heeft ter inzage heeft gelegen van 28/12/23 t/m 7/02/24. Hiertegen zijn zienswijzen ingediend. Het voornemen is om de gemeenteraad in juni 2024 het bestemmingsplan Deest-Zuid 2023 te laten vaststellen. Vervolgens gaan we de stedenbouwkundige verkaveling verder uitwerken in deelplannen/woongebieden, deze zetten we in de markt voor de daadwerkelijke woningbouwontwikkeling. Volgens planning wordt het plangebied in 2025 bouwrijp gemaakt en start aansluitend de bouw.

Druten-Oost (Tichellande)
Aanvankelijk zou deze wijk met circa 375 woningen in 2027 klaar zijn, maar door de aangebrachte woningbouwversnelling was dat eind 2023 al het geval. In 2024 wordt de samenwerking met de projectontwikkelaar beëindigd en het project afgesloten.

Westerhout Zuid
Alle beschikbare kavels op Westerhout Zuid zijn verkocht. Een aantal afrekeningen worden afgewikkeld in 2024 waarna de grondexploitatie gesloten zal worden.

Hemelrijk
Voor het project Hemelrijk geldt dat dit project in afrondende fase is beland. Er worden 46 koopwoningen en 22 (sociale) huurwoningen gerealiseerd. Deze woningen zijn inmiddels verkocht en naar verwachting worden de woningen in het tweede en derde kwartaal van 2024 opgeleverd. Daarna zal de openbare ruimte aan de gemeente worden overgedragen en zal het project worden afgesloten.

Verwachte exploitatieresultaten
Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven:

Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond (x € 1.000)						
Nr	Complex	Totaal	2023	2024	2025	>2025
1	Westerhout Zuid	€ -1.728	€ -	€ -1.728	€ -	€ -
2	Deest-Zuid	€ -324	€ -324	€ -	€ -	€ -
3	Puiflijk Tabaksveld	€ -233	€ -233	€ -	€ -	€ -
4	Pas Afferden	€ -56	€ -56	€ -	€ -	€ -
5	Woningbouw Deest Zuid	€ 576	€ -	€ -	€ -	€ 576
Totaal exploitatie		**€ -1.765**	**€ -613**	**€ -1.728**	**€ -**	**€ 576**
Getroffen verliesvoorzieningen per bouwgrondexploitatie (x € 1.000)						
1	Westerhout Zuid	€ 1.728	€ -	€ 1.728	€ -	€ -
2	Deest-Zuid	€ 324	€ 324	€ -	€ -	€ -
3	Puiflijk Tabaksveld	€ 233	€ 233	€ -	€ -	€ -
4	Pas Afferden	€ 56	€ 56	€ -	€ -	€ -
5	Woningbouw Deest Zuid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal voorzien		**€ 2.341**	**€ 613**	**€ 1.728**	**€ -**	**€ -**
Totaal begroot 2024		**€ 576**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 576**

Bovenstaande tabel geeft aan dat voor alle verlieslatende grondexploitaties een voorziening is getroffen, deze zijn opgenomen op de balans van de gemeente Druten.

Grondprijzen
De tarieven grondprijzen 2024 zijn in december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad en er volgt nog een algehele grondprijzenherziening medio 2024.

3. Jaarrekening

3.1 Rechtmatigheidsverantwoording

3.1. Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding
Tot en met 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid van de gemeente. Met ingang van 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af. De gemeenteraad heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening 2023.

Verantwoordelijkheid bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre deze criteria zijn nageleefd.
Dit houdt in dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders en met bepalingen in relevante wet- en regelgeving. De raadskaders zijn de begroting en gemeentelijke verordeningen. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 25 april 2024 vastgestelde normenkader van relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording kent een grensbedrag. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. De grens is daarmee vastgesteld op € 688.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding
Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingsonrechtmatigheid		Fouten		Acceptabel deel
A. Overschrijding lasten programma's				
Programma 4 Onderwijs	€	581.978	€	-
Programma 8 Wonen en bouwen	€	2.011.888	€	2.011.888
B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)				
Krediet 710011 - Aanpassen gemeentewerf (PPN21)	€	524	€	-
Krediet 712008 - Herinrichting Rijdt Horssen (PPN17)	€	4.417	€	-
Krediet 712020 - Aankoop Rijdt 36 Horssen (PPN21)	€	805	€	-
Krediet 715015 - Toegangsweg sportpark Gelenberg (BEG21)	€	1.290	€	-
C. Ongeautoriseerde reservemutaties				
Meer onttrokken - AED dekking gemeente	€	925	€	-
D. Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad				
Onderschrijding van de lasten op Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	€	2.208.540	€	2.208.450
Onderschrijding van de lasten op Programma 1 Veiligheid	€	106.786	€	106.786
Onderschrijding van de lasten op Programma 2 Verkeer en vervoer	€	380.848	€	380.848
Onderschrijding van de lasten op Programma 3 Economie	€	234.655	€	234.655
Onderschrijding van de lasten op Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	€	154.066	€	154.066
Onderschrijding van de lasten op Programma 6 Sociaal domein	€	1.269.577	€	1.269.577
Onderschrijding van de lasten op Programma 7 Volksgezondheid en milieu	€	195.889	€	195.889
Onderschrijding van de baten op Programma 1 Veiligheid	€	2.923	€	2.923
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€**	**7.155.111**	**€**	**6.565.082**
Verantwoordingsgrens 2023	€	688.000		
Op te nemen in rechtmatigheidsverantwoording	**€**	**7.155.111**		
E. Acceptabel deel overschrijdingen A en B volgens financiële verordening				
Acceptabele afwijkingen op lasten binnen programma's	€	6.565.082		
Resterende begrotingsonrechtmatigheden	**€**	**590.029**		
Waarvan toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering > € 34.000	**€**	**590.029**		

Voorwaardencriterium		Bedrag	Toelichting
1. Beveiligingsdienst m.b.t. de Oekraïne-crisis 2023	€	515.000	Onterecht niet Europees aanbesteed.
2. Opvanglocatie m.b.t. de Oekraïne-crisis 2023	€	4.303.000	Onterecht niet Europees aanbesteed.
3. Onderhoud openbare ruimte	€	437.000	Onterecht niet Europees aanbesteed.
4. Beveiligingsdienst m.b.t. de Oekraïne-crisis 2024	€	255.500	Onterecht niet Europees aanbesteed.
5. Opvanglocatie m.b.t. de Oekraïne-crisis 2024	€	2.920.100	Onterecht niet Europees aanbesteed.

M&O-criterium		Bedrag	Toelichting
Geen bevindingen	€	-	n.v.t.

Begrotingsrechtmatigheid
In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college van burgemeester en wethouders ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

We rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording begrotingsonrechtmatigheden per programma. In de financiële verordening is opgenomen dat iedere afwijking ten opzichte van de begroting in beginsel onrechtmatig is. De afwijkingen binnen de programma's zijn echter nagenoeg allen acceptabel, omdat het binnen bestaand beleid valt en tegenover de overschrijdingen op de programma's hogere baten staan die deze overschrijdingen compenseren.

In programma 4 zien we een lastenoverschrijding met name vanwege de extra inzet van een jongerencoach binnen het product onderweijsachterstandenbeleid. Daarnaast waren de gebouwafhankelijke onderwijs kosten hoger dan begroot. Deze kosten worden niet volledig gecompenseerd door hogere baten en zijn daarmee onrechtmatig.
Daarnaast zien we in programma 8 een lastenoverschrijding. Deze worden hoofdzakelijk veroorzaakt op taakveld 8.2. Binnen dit taakveld zijn de baten en lasten voor de bouwgrondexploitaties opgenomen. De hogere lasten door opstarten van nieuwe complexen en verlieslatende complexen worden ruimschoots gecompenseerd door hogere baten uit vrijval van verliesvoorzieningen en subsidie inkomsten. Hierdoor wordt deze overschrijding als acceptabel beschouwd.
In paragraaf 3.4.3.1 lichten we per programma de grootste afwijkingen (zowel positief als negatief) ten opzichte van de begroting toe.

Tevens zien we enkele kleine overschrijdingen op de investeringsbudgetten Aanpassen gemeentewerf, Aankoop Rijdt 36 Horssen en Toegangsweg sportpark Gelenberg. Deze overschrijdingen bedragen samen zo'n € 7.000.

Tot slot is er ook één reservemutaties voor € 925 niet geautoriseerd. Dit betreft een hogere onttrekking aan de Reserve sociaal domein voor het project 100% AED dekking gemeente Druten.

Alle bovenstaande niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden samen komen uit op € 585.612 en blijft daarmee binnen de verantwoordingsgrens van € 688.000.

Voorwaarden criterium
In 2023 is sprake van rechtmatigheidsfouten waarbij niet is voldaan aan het voorwaardencriterium. Het betreft onterecht niet Europees aanbestede diensten en leveringen. Dit heeft voor totaal € 4.818.000 betrekking op de Oekraïne-crisis en voor € 437.000 op onderhoud van de openbare ruimte.

In 2022 is op basis van de uitzonderingsgrond 'dwingende spoed' voor aanbestedingsplichtige overheidsopdrachten (art. 2.32 onder c Aanbestedingswet 2012) de kosten als rechtmatig beoordeeld. In 2023 hadden we – op basis van de Europese aanbestedingsregels – deze leveringen/diensten Europees moeten aanbesteden, omdat er geen sprake meer was van 'dwingende spoed'. De aanbesteding zal medio 2024 afgerond zijn waardoor er in 2024 ook een rechtmatigheidsfout ad € 3.175.600 met betrekking tot de Oekraïne-crisis optreed.

Het contract – dat in het verleden Europees is aanbesteed – ten aanzien van het onderhoud van de openbare ruimte liep 31-12-2022 af. Voor 2023 had er dus opnieuw Europees aanbesteed moeten worden. Echter, door een fout in de initiële Europese aanbesteding van jaren geleden (waarbij er een foutief aantal hectaren was opgenomen en de uitvoerende organisatie dus 'benadeeld' is), is er door het College bewust voor gekozen om het onderhoud van de openbare ruimte door dezelfde organisatie te laten uitvoeren in 2023. Dit betekent dat de bestedingen in 2023 m.b.t. onderhoud van de openbare ruimte als onrechtmatig worden bestempeld in de jaarrekening 2023, zoals opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. In de tussentijd is er een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure afgerond voor het onderhoud van de openbare ruimte, waarmee we op dit gebied het risico op onrechtmatige bestedingen in de toekomst hebben gemitigeerd.

3.2 Balans per 31 december 2023

Balans per 31 december 2023

ACTIVA	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
● Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ -		€ 160.754	
● Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 89.943		€ 102.793	
		€ 89.943		€ 263.547
Materiële vaste activa				
● Investeringen met economisch nut	€ 33.808.075		€ 25.673.045	
● Invest. met een ec.nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	€ 18.634.154		€ 19.034.412	
● Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 4.584.564		€ 4.032.742	
● In erfpacht uitgegeven gronden	€ 34.033		€ 34.033	
		€ 57.060.826		€ 48.774.232
Financiële vaste activa				
● Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 444.352		€ 444.352	
● Overige langlopende leningen u/g	€ 7.371.393		€ 7.083.347	
● Ov. uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1jr	€ 1.049.764		€ 1.049.764	
		€ 8.865.509		€ 8.577.463
Totaal vaste activa		**€ 66.016.278**		**€ 57.615.242**
Vlottende activa				
Voorraden				
● Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	€ 1.900.364		€ 690.751	
		€ 1.900.364		€ 690.751
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar				
● Vorderingen op openbare lichamen	€ 7.433.245		€ 4.689.725	
● Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < één jaar	€ -		€ 4.143.662	
● Overige vorderingen	€ 1.182.201		€ 849.527	
		€ 8.615.446		€ 9.682.914
Liquide middelen				
● Kassaldi	€ 2.630		€ 1.619	
● Banksaldi	€ 188.497		€ 224.183	
		€ 191.127		€ 225.802
Overlopende activa				
● De nog van Overheidslichamen te ontvangen bedragen	€ 1.457.293		€ 2.423.537	
● Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	€ 1.884.788		€ 5.033.227	
		€ 3.342.081		€ 7.456.764
Totaal vlottende activa		**€ 14.049.018**		**€ 18.056.231**
TOTAAL GENERAAL		**€ 80.065.296**		**€ 75.671.473**

Recht op verliescompensatie:	2023	2022
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	€ -	€ -

Balans per 31 december 2023

PASSIVA	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
● Algemene reserve	€ 16.193.805		€ 13.376.154	
● Bestemmingsreserves				
- Voor egalisatie van tarieven	€ -		€ -	
- Afschrijvingsreserves	€ 614.000		€ 614.000	
- Overige bestemmingsreserves	€ 5.520.914		€ 5.796.720	
● Nog te bestemmen resultaat	€ 1.915.396		€ 3.317.651	
		€ 24.244.115		€ 23.104.525
Voorzieningen				
● Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.512.155		€ 2.630.701	
● Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten	€ 557.005		€ 588.440	
● Voorziening t.b.v. middelen van derden met gebonden bestemming	€ 1.965.421		€ 1.440.739	
		€ 5.034.581		€ 4.659.880
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar of langer				
● Onderhandse leningen				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 33.400.000		€ 40.347.250	
● Waarborgsommen	€ 4.000		€ 5.800	
		€ 33.404.000		€ 40.353.050
Totaal vaste passiva		**€ 62.682.696**		**€ 68.117.455**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < één jaar				
● Overige kasgeldleningen	€ 7.500.000		€ -	
● Overige schulden	€ 2.871.687		€ 2.758.699	
		€ 10.371.687		€ 2.758.699
Overlopende passiva				
● Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	€ 2.973.017		€ 3.296.314	
● De van de overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen				
- Het Rijk	€ 3.871.486		€ 1.486.410	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 164.965		€ 1.550	
● Overige vooruitontvangen bedragen	€ 1.445		€ 11.045	
		€ 7.010.913		€ 4.795.319
Totaal vlottende passiva		**€ 17.382.600**		**€ 7.554.018**
TOTAAL GENERAAL		**€ 80.065.296**		**€ 75.671.473**

Zakelijke zekerheidsstellingen en gewaarborgde geldleningen:	2023	2022
Garantstellingen inzake woningbouw	€ 52.134.000	€ 48.740.681
Garantstellingen instanties overige	€ 510.000	€ 540.000
Garantstellingen particulieren inzake NHG	€ 229.412	€ 707.866
Totaal	**€ 52.873.412**	**€ 49.988.547**

3.3 Overzicht van baten en lasten

3.3.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2023

(x €1.000)	Raming 2023 vóór wijziging			Raming 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
Omschrijving programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0 Bestuur en ondersteuning	€ 518	€ 2.942	€ -2.424	€ 1.001	€ 6.519	€ -5.518	€ 1.033	€ 4.066	€ -3.033
1 Veiligheid	€ 7	€ 1.758	€ -1.751	€ 4	€ 1.996	€ -1.991	€ 1	€ 1.889	€ -1.887
2 Verkeer en vervoer	€ 100	€ 2.667	€ -2.567	€ 246	€ 3.206	€ -2.960	€ 310	€ 2.825	€ -2.516
3 Economie	€ 16	€ 308	€ -292	€ 131	€ 736	€ -605	€ 144	€ 501	€ -357
4 Onderwijs	€ 495	€ 2.198	€ -1.704	€ 480	€ 2.186	€ -1.706	€ 969	€ 2.768	€ -1.798
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 688	€ 3.966	€ -3.279	€ 1.082	€ 5.356	€ -4.275	€ 1.363	€ 5.202	€ -3.839
6 Sociaal domein	€ 4.327	€ 23.335	€ -19.008	€ 10.446	€ 32.202	€ -21.756	€ 10.762	€ 30.933	€ -20.171
7 Volksgezondheid en milieu	€ 476	€ 5.257	€ -4.781	€ 1.154	€ 6.310	€ -5.156	€ 1.139	€ 6.114	€ -4.974
8 Wonen en bouwen	€ 589	€ 1.565	€ -976	€ 1.168	€ 2.064	€ -896	€ 3.346	€ 4.076	€ -730
Subtotaal programma´s	**€ 7.215**	**€ 43.997**	**€ -36.781**	**€ 15.712**	**€ 60.574**	**€ -44.862**	**€ 19.068**	**€ 58.374**	**€ -39.306**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen*:									
Lokale heffingen	€ 9.048	€ -	€ 9.048	€ 9.218	€ -	€ 9.218	€ 9.246	€ -	€ 9.246
Algemene uitkering	€ 36.740	€ -	€ 36.740	€ 38.503	€ -	€ 38.503	€ 39.015	€ -	€ 39.015
Dividend Programma 0	€ 47	€ -	€ 47	€ 81	€ -	€ 81	€ 81	€ -	€ 81
Gerealiseerde kosten overhead	€ 394	€ 6.784	€ -6.390	€ 394	€ 8.274	€ -7.880	€ 622	€ 8.518	€ -7.896
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**€ 46.229**	**€ 6.784**	**€ 39.445**	**€ 48.196**	**€ 8.274**	**€ 39.921**	**€ 48.964**	**€ 8.518**	**€ 40.446**
Saldo van baten en lasten	**€ 53.444**	**€ 50.780**	**€ 2.664**	**€ 63.908**	**€ 68.848**	**€ -4.940**	**€ 68.031**	**€ 66.892**	**€ 1.140**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:**									
0 Bestuur en ondersteuning	€ 180	€ 26	€ 154	€ 720	€ 26	€ 694	€ 737	€ 26	€ 711
1 Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Verkeer en vervoer	€ 1.489	€ 1.539	€ -50	€ 1.714	€ 1.539	€ 175	€ 1.352	€ 1.539	€ -186
3 Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 3	€ -	€ 3	€ 63	€ -	€ 63	€ 60	€ -	€ 60
6 Sociaal domein	€ 367	€ -	€ 367	€ 424	€ -	€ 424	€ 506	€ 159	€ 347
7 Volksgezondheid en milieu	€ 15	€ -	€ 15	€ 15	€ -	€ 15	€ -	€ -	€ -
8 Wonen en bouwen	€ -	€ 249	€ -249	€ 10	€ 364	€ -354	€ -	€ 157	€ -157
Subtotaal mutaties reserves	**€ 2.053**	**€ 1.813**	**€ 240**	**€ 2.945**	**€ 1.928**	**€ 1.017**	**€ 2.656**	**€ 1.880**	**€ 776**
Resultaat	**€ 55.498**	**€ 52.594**	**€ 2.904**	**€ 66.853**	**€ 70.776**	**€ -3.923**	**€ 70.687**	**€ 68.771**	**€ 1.915**

* De algemene dekkingsmiddelen maken deel uit van programma's 0, 3, 7, en 8. Ten behoeve van de presentatie zijn i.c. de algemene dekkingsmiddelen apart verantwoord.

** De mutaties in de reserves worden in paragraaf 3.4.3.5. nader toegelicht.

3.3.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld in de jaarrekening 2023

BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD JAARREKENING (x €1)									
Taakvelden gemeente	Raming vóór wijziging			Raming na wijziging			Realisatie		
0. Bestuur en ondersteuning	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
0.1 Bestuur	-	1.459.091	-1.459.091	3.500	1.864.754	-1.861.254	11.614	1.802.137	-1.790.523
0.2 Burgerzaken	252.801	627.897	-375.096	225.934	820.360	-594.426	220.904	725.010	-504.106
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	16.760	275.227	-258.467	493.984	730.101	-236.117	497.002	735.338	-238.335
0.4 Overhead	393.887	6.783.872	-6.389.985	394.405	8.274.323	-7.879.918	621.742	8.518.058	-7.896.316
0.5 Treasury	269.131	4.363	264.768	332.420	-18.225	350.645	369.745	120.118	249.627
0.61 OZB Woningen	2.871.565	405.247	2.466.318	2.804.176	760.955	2.043.221	2.809.653	668.601	2.141.052
0.62 OZB Niet woningen	1.342.136	-	1.342.136	1.340.136	-	1.340.136	1.391.997	-	1.391.997
0.64 Belastingen overig	255.235	21.469	233.766	256.043	21.498	234.545	236.988	23.429	213.559
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	36.740.299	-	36.740.299	38.502.637	-	38.502.637	39.015.166	-	39.015.166
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	-	149.000	-149.000	-	2.315.026	-2.315.026	-578	-32.439	31.861
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	24.153	-24.153	-	24.153	-24.153
0.10 Mutaties reserves (zie verderop)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11 Saldo na bestemming (zie verderop)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.428	1.255.373	-1.253.945	1.428	1.341.863	-1.340.435	-	1.315.782	-1.315.782
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.755	502.318	-496.563	2.826	653.685	-650.859	1.331	572.980	-571.649
2. Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	99.582	2.666.849	-2.567.267	246.441	3.206.141	-2.959.700	309.710	2.825.293	-2.515.583
3. Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	-	199.756	-199.756	115.615	426.483	-310.868	115.747	239.677	-123.929
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	7.348	23.327	-15.979	7.348	23.327	-15.979	21.556	59.859	-38.303
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	14.105	46.124	-32.019	14.131	70.280	-56.149	13.350	66.575	-53.225
3.4 Economische promotie	8.163	38.797	-30.634	8.163	215.700	-207.537	6.653	135.025	-128.372
4. Onderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	26.762	1.000.178	-973.416	38.218	1.055.029	-1.016.811	434.243	1.522.417	-1.088.173
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	467.826	1.198.087	-730.261	441.640	1.130.708	-689.068	535.030	1.245.299	-710.269
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	655	161.309	-160.654	140.577	677.289	-536.712	143.550	661.991	-518.441
5.2 Sportaccommodaties	496.911	1.104.207	-607.296	740.939	1.459.437	-718.498	996.189	1.348.986	-352.797
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	8.231	422.198	-413.967	8.231	508.542	-500.311	7.390	506.612	-499.223
5.5 Cultureel erfgoed	5.795	117.374	-111.579	5.795	232.374	-226.579	23.998	188.349	-164.351
5.6 Media	-	280.374	-280.374	-	280.779	-280.779	19.068	290.449	-271.381
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	175.919	1.880.830	-1.704.911	186.025	2.197.718	-2.011.693	172.749	2.205.686	-2.032.937
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	280.424	1.523.146	-1.242.722	5.998.857	7.599.275	-1.600.418	6.123.171	7.333.344	-1.210.173
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	1.522.367	-1.522.367	98.928	1.890.806	-1.791.878	104.793	1.454.405	-1.349.612
6.3 Inkomensregelingen	3.900.048	6.149.901	-2.249.853	4.192.928	7.878.097	-3.685.169	4.274.167	7.733.160	-3.458.994
6.4 Begeleide participatie	-	2.098.826	-2.098.826	-	2.170.931	-2.170.931	35.500	2.171.094	-2.135.594
6.5 Arbeidsparticipatie	-	659.885	-659.885	-	688.420	-688.420	48.403	681.815	-633.412
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	-	1.274.598	-1.274.598	-	1.312.171	-1.312.171	11.701	1.305.658	-1.293.957
6.71 Hulp bij het huishouden (WMO)	146.860	2.639.044	-2.492.184	146.860	2.833.143	-2.686.283	155.441	2.721.147	-2.565.706
6.71 Begeleiding (WMO)	-	1.516.077	-1.516.077	-	1.563.931	-1.563.931	-	1.385.662	-1.385.662
6.71 Dagbesteding (WMO)	-	723.975	-723.975	-	736.691	-736.691	-	835.039	-835.039
6.71 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	29.520	-29.520	-	29.915	-29.915	-	47.150	-47.150
6.72 Jeugdhulp begeleiding	-	1.097.703	-1.097.703	8.310	1.348.370	-1.340.060	8.657	903.930	-895.274
6.72 Jeugdhulp behandeling	-	613.148	-613.148	-	620.944	-620.944	-	595.845	-595.845
6.72 Jeugdhulp dagbesteding	-	391.535	-391.535	-	396.365	-396.365	-	421.958	-421.958
6.73 Pleegzorg	-	185.665	-185.665	-	187.740	-187.740	-	148.511	-148.511
6.73 Gezinsgericht	-	380.665	-380.665	-	385.350	-385.350	-	361.857	-361.857
6.73 Jeugdhulp met verblijf overig	-	713.434	-713.434	-	722.572	-722.572	-	720.141	-720.141
6.74 Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	-	1.218.443	-1.218.443	-	1.234.341	-1.234.341	-	1.504.588	-1.504.588
6.74 Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	111.176	-111.176	-	112.254	-112.254	-	191.974	-191.974
6.82 Jeugdbescherming	-	396.569	-396.569	-	400.958	-400.958	-	298.141	-298.141
6.82 Jeugdreclassering	-	89.540	-89.540	-	89.820	-89.820	-	117.098	-117.098
7. Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	-	846.363	-846.363	116.007	1.054.678	-938.671	212.074	1.010.941	-798.867
7.2 Riolering	2.083.970	1.741.769	342.201	2.150.970	1.808.769	342.201	2.195.443	1.892.689	302.753
7.3 Afval	1.999.522	1.653.408	346.114	2.060.107	1.719.695	340.412	2.071.363	1.676.020	395.342
7.4 Milieubeheer	144.027	953.308	-809.281	573.006	1.636.682	-1.063.676	442.486	1.454.721	-1.012.235
7.5 Begraafplaatsen	34.308	62.267	-27.959	39.732	89.721	-49.989	41.922	79.284	-37.362
8. Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	165.270	527.232	-361.962	770.318	644.046	126.272	809.270	601.419	207.851
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	345.076	217.231	127.845	318.772	242.381	76.391	2.417.572	2.504.169	-86.597
8.3 Wonen en bouwen	884.595	820.376	64.219	1.122.320	1.177.733	-55.413	1.104.435	970.460	133.975
SALDO REKENING VOOR BESTEMMING	**53.444.394**	**50.780.438**	**2.663.956**	**63.907.727**	**68.848.099**	**-4.940.372**	**68.031.193**	**66.891.604**	**1.139.589**
0.10 Mutaties reserves taken 0-8	2.053.328	1.813.134	240.194	6.262.869	1.928.134	4.334.735	2.655.568	1.879.763	775.805
0.11 SALDO REKENING NA BESTEMMING	**55.497.722**	**52.593.572**	**2.904.150**	**70.170.596**	**70.776.233**	**-605.637**	**70.686.761**	**68.771.367**	**1.915.394**

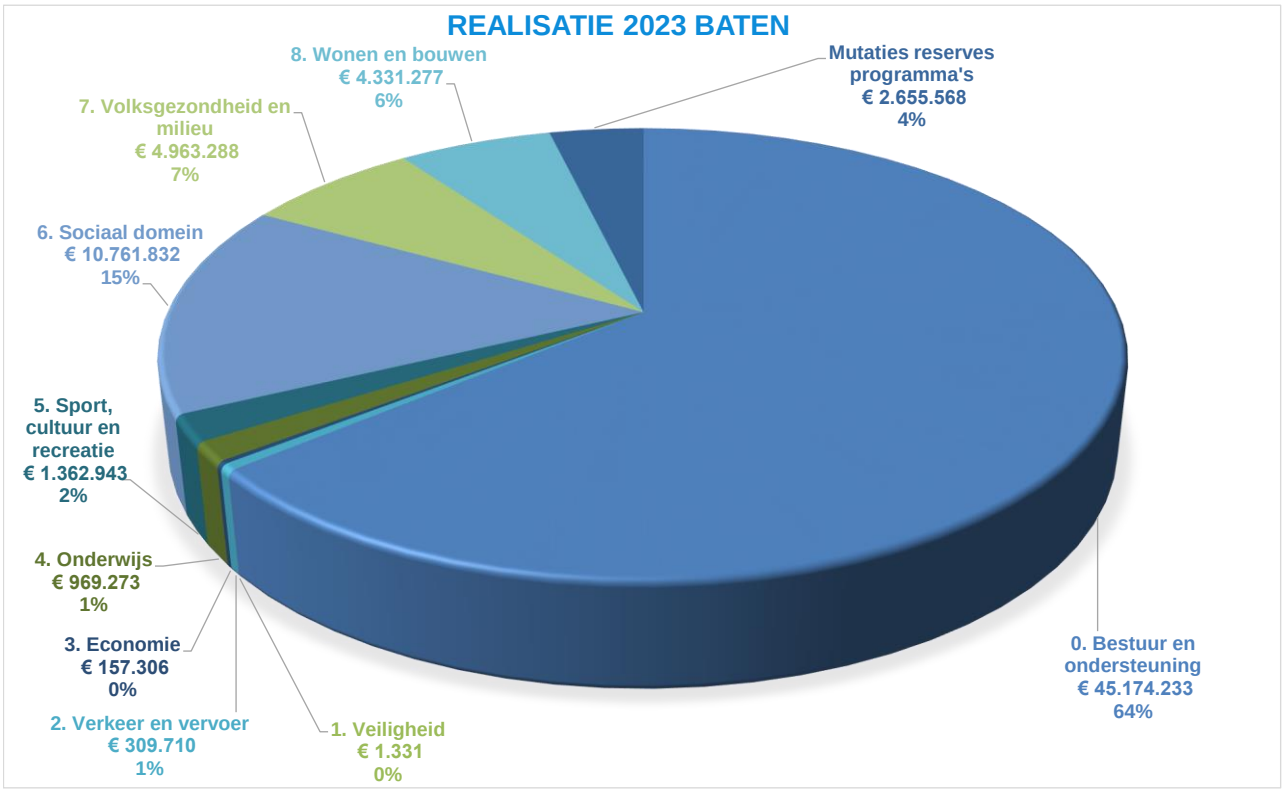
REALISATIE 2023 BATEN
8. Wonen en bouwen
€ 4.331.277
6%
Mutaties reserves programma's
€ 2.655.568
4%
7. Volksgezondheid en milieu
€ 4.963.288
7%
6. Sociaal domein
€ 10.761.832
15%
5. Sport, cultuur en recreatie
€ 1.362.943
2%
4. Onderwijs
€ 969.273
1%
3. Economie
€ 157.306
0%
2. Verkeer en vervoer
€ 309.710
1%
1. Veiligheid
€ 1.331
0%
0. Bestuur en ondersteuning
€ 45.174.233
64%

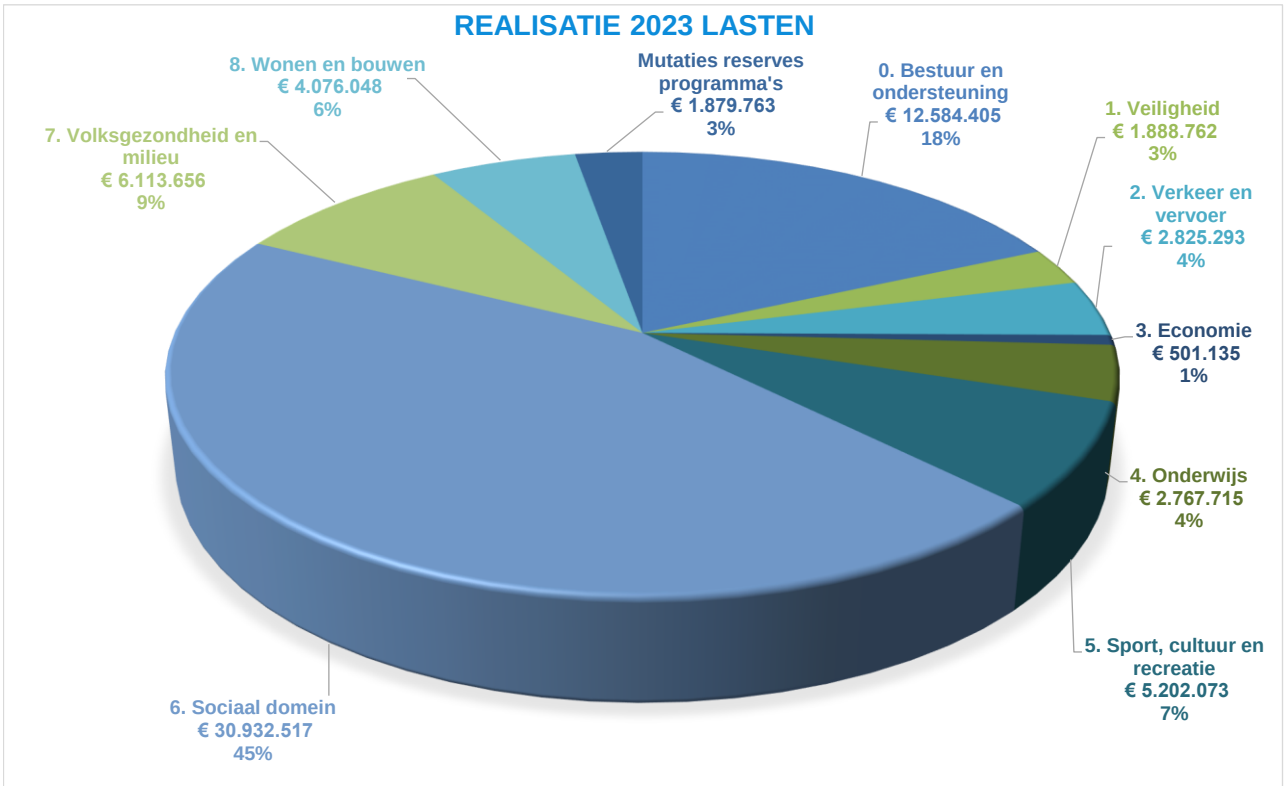
REALISATIE 2023 LASTEN
8. Wonen en bouwen
€ 4.076.048
6%
Mutaties reserves programma's
€ 1.879.763
3%
0. Bestuur en ondersteuning
€ 12.584.405
18%
1. Veiligheid
€ 1.888.762
3%
7. Volksgezondheid en milieu
€ 6.113.656
9%
2. Verkeer en vervoer
€ 2.825.293
4%
3. Economie
€ 501.135
1%
4. Onderwijs
€ 2.767.715
4%
5. Sport, cultuur en recreatie
€ 5.202.073
7%
6. Sociaal domein
€ 30.932.517
45%

3.4 Toelichtingen

3.4.1 Waarderingsgrondslagen

3.4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waarderingsgrondslagen zijn eveneens in lijn met het gestelde in de in 2021 geactualiseerde Financiële verordening gemeente Druten. Voor balansposten die voor de gemeente Druten niet van toepassing zijn, is nadere toelichting in dit hoofdstuk achterwege gelaten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van het jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet gedacht worden aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

Balans

Activa

Immateriële vaste activa
Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en afwaarderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten. Vanaf 2016 worden bijdragen in activa van derden ook hieronder gepresenteerd.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
Hier worden onder andere (voorbereidingskosten van) grondexploitaties verantwoord die nog niet door de Raad zijn vastgesteld. De afschrijvingsduur voor deze immateriële vaste activa categorie is ten hoogste vijf jaar.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden ook als immateriële vaste activa gepresenteerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
Algemeen
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs eventueel verminderd met bijdragen van derden en verminderd met afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Bij de materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Afschrijving vindt plaats met ingang van 1 januari volgend op het jaar van gereedkomen van het vaste actief.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs.
Op gronden wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige uitzettingen zijn, tenzij anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (krachtens artikel 1e BBV wanneer gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs en bijkomende kosten of lagere marktwaarde.
De grondexploitaties worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de al ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen en subsidies, dan wel lagere marktwaarde. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende jaar op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (indien geen sprake is van projectfinanciering).

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2023: 2%).

Winstneming vindt plaats volgens de Percentage of Completion (POC)-methode. Dit is een methode om de verantwoording van de resultaten over de looptijd van de grondexploitatie naar rato van de verrichte prestaties te laten plaatsvinden. De winstneming in het boekjaar wordt berekend door het geprognosticeerde resultaat voor het gehele project per balansdatum te vermenigvuldigen met het voortgangspercentage van het project (gebaseerd op gerealiseerde kosten per balansdatum/begrote kosten project) en het reeds genomen resultaat per balansdatum daarop in mindering brengen. Indien aan de volgende vooraarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te mogen nemen:
● Het resultaat op de grondexploitatie kan op betrouwbare wijze worden ingeschat, en
● De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht, en
● De kosten zijn gerealiseerd.

Het College hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:
● Rentepercentage bedraagt 0,75%;
● De kostenindexatie per 1-1-2024 bedraagt bij GWW 2% en voor Plankosten 6% en voor 2024 is dit 3%;
De stijging per 1-1-2024 is een correctie op het afgelopen jaar, dit conform de door PAS BV opgestelde notitie parameters.
● De opbrengstenindexatie bedraagt voor 2024 1%.
● De woningbouwopgave, zoals vastgelegd in Woondeal 2.0, bedraagt in de periode 2022 tot en met 2030 910 woningen, hiervan zijn er in 2022 en 2023 150 gerealiseerd en voor 2024 tot en met 2030 nog 760 over.

Ten aanzien van de geraamde kosten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:
● De grondprijzen worden jaarlijks door aan de raad aangeboden en door de raad vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten van de begroting. (bijv. indexering);

Ten aanzien van de geraamde gerealiseerde opbrengsten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:
● Vaste prijzen conform de vastgestelde Tarieven grondprijzen en marktconforme prijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar
Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Tenzij anders weergegeven, worden de passiva gewaardeerd op het nominale bedrag, verminderd met eventuele aflossingen.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en of risico’s voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Ook voor kosten die in een volgend jaar gemaakt worden, maar hun oorsprong vinden in het betreffende jaar, waarbij de voorziening dient tot kostenegalisatie.

De voorzieningen zijn opgenomen tegen nominale waarde met uitzondering van de pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders en onderhoudsvoorziening Uivermeertjes. Deze zijn tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.
De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Grondslagen van rechtmatigheidsverantwoording
De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede de Financiële verordening en Controleverordening zoals opgenomen in het Normenkader. In de Financiële verordening zijn de verantwoordingsgrens, alsmede de rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

De financiële rechtmatigheid omvat het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O criterium).

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig zijn gemeld aan de raad.

Het voorwaardencriterium wordt getoetst aan de hand van het door de raad vastgestelde normenkader.

Ten aanzien van het M&O criterium is het M&O beleid van de gemeente leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits deze cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden de verantwoordingsgrens overstijgen) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

3.4.2. Toelichting op de balans

3.4.2.1 Toelichting op de balans per 31 december 2023 activa

ACTIVA

Vaste activa

De afschrijvingen voor riolering en afvalverwerking en -verwijdering (gekoppeld aan heffingen met 100% kostendekkendheid) worden annuïtair afgeschreven. Vanaf 1 januari 2021 wordt er voor alle nieuwe investeringen lineair afgeschreven.

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	31-12-2023	31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ -	€ 160.754
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 89.943	€ 102.793
Totaal	**€ 89.943**	**€ 263.547**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald	€ 160.754	€ -	€ 160.754	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 102.793	€ -	€ -	€ 12.850	€ -	€ -	€ 89.943
Totaal	**€ 263.547**	**€ -**	**€ 160.754**	**€ 12.850**	**€ -**	**€ -**	**€ 89.943**

De immateriële vaste activa worden liniear afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0%
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2%

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	31-12-2023	31-12-2022
Investeringen met een economisch nut	€ 33.808.075	€ 25.673.045
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 18.634.154	€ 19.034.412
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 4.584.564	€ 4.012.062
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 34.033	€ 34.033
Totaal	**€ 57.060.826**	**€ 48.753.552**

Investeringen met een economisch nut

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2023	31-12-2022
Gronden en terreinen	€ 2.213.832	€ 2.060.477
Bedrijfsgebouwen	€ 15.228.049	€ 5.402.074
Machines, apparaten en installaties	€ 55.465	€ 110.801
Overige materiële vaste activa	€ 16.310.729	€ 18.099.693
Totaal	**€ 33.808.075**	**€ 25.673.045**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	€ 2.060.477	€ 374.917	€ -	€ -	€ 160.000	€ 61.562	€ 2.213.832
Bedrijfsgebouwen	€ 5.402.074	€ 10.115.051	€ -	€ 281.125	€ 7.951	€ -	€ 15.228.049
Machines, apparaten en installaties	€ 110.801	€ -	€ -	€ 55.336	€ -	€ -	€ 55.465
Overige materiële vaste activa	€ 18.099.693	€ 25.854	€ -	€ 1.020.567	€ -	€ 794.251	€ 16.310.729
Totaal	**€ 25.673.045**	**€ 10.515.822**	**€ -**	**€ 1.357.028**	**€ 167.951**	**€ 855.813**	**€ 33.808.075**

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Gronden en terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	2% - 20%
Machines, apparaten en installaties	9,3% - 10%
Overige materiële vaste activa	1,67% - 14,28%

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2023	31-12-2022
Gronden en terreinen	€ 369.710	€ 369.710
Bedrijfsgebouwen	€ 158.000	€ 211.171
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 17.585.089	€ 17.876.376
Overige materiële vaste activa	€ 521.355	€ 577.155
Totaal	**€ 18.634.154**	**€ 19.034.412**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	€ 369.710	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 369.710
Bedrijfsgebouwen	€ 211.171	€ 5.000	€ -	€ 58.171	€ -	€ -	€ 158.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 17.876.376	€ 229.099	€ -	€ 520.386	€ -	€ -	€ 17.585.089
Overige materiële vaste activa	€ 577.155	€ 6.171	€ -	€ 61.972	€ -	€ -	€ 521.355
Totaal	**€ 19.034.412**	**€ 240.270**	**€ -**	**€ 640.529**	**€ -**	**€ -**	**€ 18.634.154**

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Gronden en terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	3,9% - 10%
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1,7% - 7,2%
Overige materiële vaste activa	6,67%

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-2023	31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	€ 15.300	€ -
Grond, weg en waterbouwkundige werken	€ 4.511.195	€ 3.970.217
Overige materiële vaste activa	€ 58.069	€ 41.845
Totaal	**€ 4.584.564**	**€ 4.012.062**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	€ -	€ 15.300	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.300
Grond, weg en waterbouwkundige werken	€ 3.970.217	€ 821.274	€ -	€ 280.296	€ -	€ -	€ 4.511.195
Overige materiële vaste activa	€ 41.845	€ 16.224	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 58.069
Totaal	**€ 4.012.062**	**€ 852.798**	**€ -**	**€ 280.296**	**€ -**	**€ -**	**€ 4.584.564**

De gehanteerde afschrijvingspercentages bedragen tussen de 5% en 10% per jaar.

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:	31-12-2023	31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 444.352	€ 444.352
Overige langlopende leningen	€ 7.371.393	€ 7.083.347
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 1.049.764	€ 1.049.764
Totaal	**€ 8.865.509**	**€ 8.577.463**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Investeringen	Des-investeringen	Aflossingen / Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 444.352	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 444.352
Overige langlopende leningen	€ 7.083.347	€ 1.579.785	€ -	€ 1.291.739	€ -	€ 7.371.393
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 1.049.764	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.049.764
Totaal	**€ 8.577.463**	**€ 1.579.785**	**€ -**	**€ 1.291.739**	**€ -**	**€ 8.865.509**

Vlottende activa

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:	31-12-2023	31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	€ 3.628.126	€ 3.190.120
Voorziening onderhanden werk	€ 1.727.762-	€ 2.343.466-
Totaal	**€ 1.900.364**	**€ 846.654**

Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden gegeven:

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Inkomsten / desinvesteringen	Winstneming / dekking verlies	Boekwaarde 31-12-2023	Voorz. verliesgevend complex	Balanswaarde 31-12-2023
Gronden met PPS constructie / exploitatieovereenkomst							
Deest Zuid (1)	€ 321.382	€ 2.750	€ -	€ 324.132	€ -	€ -	€ -
Portier (5)	€ 155.908	€ 528.749	€ 380.000	€ -	€ 304.657	€ -	€ 304.657
	€ 477.290	€ 531.499	€ 380.000	€ 324.132	€ 304.657	€ -	€ 304.657
Gronden in eigen ontwikkeling							
Westerhout-Zuid (2)	€ 2.430.814	€ 21.556	€ 393.983	€ -	€ 2.058.387	€ 1.727.762	€ 330.625
Puiflijk Tabaksveld (3)	€ 231.505	€ 1.833	€ -	€ 233.338	€ -	€ -	€ -
Afferden Pas (4)	€ 50.511	€ 5.665	€ -	€ 56.176	€ -	€ -	€ -
Woningbouw Deest-Zuid (6)	€ -	€ 1.255.082	€ 10.000-	€ -	€ 1.265.082	€ -	€ 1.265.082
	€ 2.712.830	€ 1.284.136	€ 383.983	€ 289.514	€ 3.323.469	€ 1.727.762	€ 1.595.707
Totaal	**€ 3.190.120**	**€ 1.815.635**	**€ 763.983**	**€ 613.646**	**€ 3.628.126**	**€ 1.727.762**	**€ 1.900.364**

(1) Het complex Deest Zuid is medio 2023 afgerond. De resterende verliesvoorziening ad € 324.132 is derhalve vrijgevallen.

(2) De in 2023 gemaakte kosten voor het complex Westerhout-Zuid betreffen voornamelijk het bouwrijp maken. Daarnaast zijn er drie percelen verkocht. De verliesvoorziening is met € 12.589 verhoogd en bedraagt per 31-12-2023: € 1.727.762.

(3) Het complex Tabaksveld is medio 2023 afgerond. De resterende verliesvoorziening ad € 233.338 is derhalve vrijgevallen.

(4) Het complex Pas is medio 2023 afgerond. De resterende verliesvoorziening ad € 56.176 is derhalve vrijgevallen.

(5) In 2023 heeft de gemeente een anterieure overeenkomst gesloten voor dit complex. De in 2023 gemaakte kosten voor dit complex betreffen voornamelijk de inbreng van de afwaardering van zwembad De Gelenberg en sporthal De Heuvel, ambtelijke uren en advieskosten. De vorming van een verliesvoorziening werd niet noodzakelijk geacht.

(6) In 2023 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Deest-Zuid vastgesteld. De in 2023 gemaakte kosten voor dit complex betreffen voornamelijk de verwerving van gronden, ambtelijke uren en advieskosten. De vorming van een verliesvoorziening werd niet noodzakelijk geacht.

Verloopoverzicht verliesvoorzieningen Onderhanden wer per complex:

Verloopoverzicht:	Voorziening per 1-1-2023	Mutatie voorziening	Vrijval voorziening	Voorziening per 31-12-2023
Deest Zuid (1)	€ 331.845	€ -7.713	€ -324.132	€ -
Portier (5)	€ -	€ -	€ -	€ -
Westerhout-Zuid (2)	€ 1.715.173	€ 12.589	€ -	€ 1.727.762
Puiflijk Tabaksveld (3)	€ 240.320	€ -6.982	€ -233.338	€ -
Afferden Pas (4)	€ 56.128	€ 48	€ -56.176	€ -
Woningbouw Deest-Zuid (6)	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 2.343.466**	**€ -2.058**	**€ -613.646**	**€ 1.727.762**

- Voor een nadere toelichting op het grondbedrijf wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en het raadsvoorstel bij deze jaarrekening.
- De grondexploitatieberekeningen en de herziening daarvan zijn terug te vinden bij het overzicht projecten grondbedrijf, opgenomen in het MPG.

Van de nog te maken kosten en opbrengsten per grondexploitatie kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2023	Nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Nominale eindwaarde	Contante eindwaarde
Gronden met PPS constructie / exploitatieovereenkomst					
Deest Zuid (1)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Portier (5)	€ 304.657	€ -	€ -	€ 304.657	€ 302.389
	€ 304.657	€ -	€ -	€ 304.657	€ 302.389
Gronden in eigen ontwikkeling					
Westerhout-Zuid (2)	€ 2.058.387	€ 21.669	€ 352.295	€ 1.727.761	€ 1.714.899
Puiflijk Tabaksveld (3)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Afferden Pas (4)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Woningbouw Deest-Zuid (6)	€ 1.265.082	€ 18.247.261	€ 20.078.681	€ 566.338-	€ 533.477-
	€ 3.323.469	€ 18.268.930	€ 20.430.976	€ 1.161.423	€ 1.181.423
Totaal	**€ 3.628.126**	**€ 18.268.930**	**€ 20.430.976**	**€ 1.466.080**	**€ 1.483.812**

De nominale eindwaarde ad € 1.466.080 is voor € 1.727.762 voorzien in de waardering van de balanswaarde ultimo 2023.
Voor een nadere toelichting op de gehanteerde berekeningswijze wordt verwezen naar het MPG.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening oninbaaarheid	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	€ 7.433.245	€ -	€ 7.433.245	€ 4.689.725
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar	€ -	€ -	€ -	€ 4.143.662
Overige vorderingen	€ 1.711.820	€ 529.619-	€ 1.182.201	€ 849.527
Totaal	**€ 9.145.065**	**€ 529.619-**	**€ 8.615.446**	**€ 9.682.914**

Vorderingen op openbare lichamen
De post vorderingen op openbare lichamen kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2023	31-12-2022
Te vorderen compensabele BTW	€ 5.003.834	€ 4.822.964
Te vorderen BTW algemene dienst	€ 2.415.890	€ 152.681-
Te vorderen vennootschapsbelasting	€ 13.521	€ 19.442
Totaal	**€ 7.433.245**	**€ 4.689.725**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar
De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2023	31-12-2022
Schatkistbankierrekening	**€ -**	**€ 4.143.662**

Overige vorderingen
De post overige vorderingen kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren algemene dienst	€ 875.990	€ 504.390
Debiteuren sociale zaken	€ 711.305	€ 735.093
Belastingdebiteuren	€ 124.525	€ 112.292
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 529.619-	€ 502.248-
Totaal	**€ 1.182.201**	**€ 849.527**

Schatkistbankieren
Het drempelbedrag Schatkistbankieren (o.g.v. art 2 Wet FIDO) bedraagt € 1.000.000. Zie onderstaande tabel voor het gemiddelde bedrag per kwartaal aan de in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten de schatkist gehouden middelen en de berekeningswijze.

	1ste kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ 280.072-	€ 37.204	€ 282.759	€ 252.193
Drempelbedrag	€ 1.003.823	€ 1.003.823	€ 1.003.823	€ 1.003.823
Ruimte onder drempelbedrag	**€ 1.283.895**	**€ 966.619**	**€ 721.064**	**€ 751.630**

De berekening van het drempelbedrag is als volgt, waarbij het hoogste bedrag als drempel geldt:

Bepaling drempelwaarde 2023

Begrotingstotaal	€ 50.191.174
Drempelbedrag (2%)	€ 1.003.823
Minimale drempelbedrag:	€ 1.000.000

Liquide middelen
De in de balans opgenomen liquide middelen kunnen als volgt gespecificeerd worden:
(eventuele negatieve banksaldi zijn verantwoord onder de passiva)

	31-12-2023	31-12-2022
Kassaldi	€ 2.630	€ 1.619
Banksaldi	€ 188.497	€ 224.183
Totaal	**€ 191.127**	**€ 225.802**

Banksaldi
De post banksaldi kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2023	31-12-2022
BNG Bank	€ 184.485	€ 221.198
Rabobank	€ 4.012	€ 2.985
Totaal	**€ 188.497**	**€ 224.183**

De gemeente beschikt over een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 1.600.000. Bovenstaande saldi staat ter vrije beschikking van de gemeente.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2023	31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	€ 1.457.293	€ 2.423.537
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	€ 1.884.788	€ 5.033.378
Totaal	**€ 3.342.081**	**€ 7.456.915**

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

De specificatie van deze post is als volgt:

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2023	Ontvangen bedragen	Besteding / terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2023
Het Rijk				
SPUK Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïners	€ 2.420.338	€ 6.661.638	€ 5.695.509	€ 1.454.209
SPUK aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	€ 3.199	€ 3.199	€ -	€ -
	€ 2.423.537	€ 6.664.837	€ 5.695.509	€ 1.454.209
Provincie				
Instandhouding gemeentelijke monumenten	€ -	€ 23.265	€ 26.349	€ 3.084
Totaal	**€ 2.423.537**	**€ 6.688.102**	**€ 5.721.858**	**€ 1.457.293**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

De post overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen betreffen onder andere de posten:	31-12-2023	31-12-2022
● Eindafrekening Werkorganisatie Druten Wijchen (binnen de sleutel)	€ 556.166	€ 3.525.438
● Vooruitbetaalde kosten opvangschip	€ 337.533	€ -
● Terug te ontvangen DRAN bijdrage	€ 204.797	€ 18.601
● Nog op te leggen belastingaanslagen	€ 120.370	€ 57.000
● Nog te ontvangen vergoeding inzameling verpakkingsafval	€ 111.446	€ 55.346
● Aanslagrun Diftar	€ 108.369	€ 93.760
● Terug te ontvangen MGR bijdrage	€ 97.400	€ 79.400
● Eindafrekening DAR	€ -	€ 74.219
● Diverse kleinere posten	€ 348.707	€ 1.129.614
	€ 1.884.788	**€ 5.033.378**

3.4.2.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023 passiva

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	€ 16.193.805	€ 13.376.154
Bestemmingsreserves:		
● Afschrijvingsreserves	€ 614.000	€ 614.000
● Overige bestemmingsreserves	€ 5.520.914	€ 5.796.719
	€ 6.134.914	€ 6.410.719
Resultaat na bestemming	€ 1.915.396	€ 3.317.651
Totaal	**€ 24.244.115**	**€ 23.104.524**

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve						
Algemene reserve	€ 12.145.580	€ -	€ 500.000	€ 3.317.651	€ -	€ 14.963.231
Reserve grondbedrijf	€ 1.230.574	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.230.574
	€ 13.376.154	€ -	€ 500.000	€ 3.317.651	€ -	€ 16.193.805
Bestemmingsreserves:						
Afschrijvingsreserves:						
Afschrijvingsreserve centrum Horssen	€ 380.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 380.000
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten	€ 234.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 234.000
	€ 614.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 614.000
Overige bestemmingsreserves:						
Reserve stadsuitleg	€ 339.831	€ 156.507	€ -	€ -	€ -	€ 496.338
Reserve Legaat van Cooth	€ 224.264	€ -	€ 37.500	€ -	€ -	€ 186.764
Reserve winstuitkering NUON	€ 131.535	€ -	€ 131.535	€ -	€ -	€ -
Reserve onderhoud kunst en verv. kunst OR	€ 12.203	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 12.203
Reserve onderhoud wegen	€ 2.269.002	€ 1.457.679	€ 1.352.397	€ -	€ -	€ 2.374.284
Reserve vervanging openbare verlichting	€ 298.601	€ 80.917	€ -	€ -	€ -	€ 379.518
Reserve kwelbeheersingssysteem	€ 624.404	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 624.404
Reserve assurantie	€ 85.992	€ 25.559	€ 19.964	€ -	€ -	€ 91.587
Reserve sociaal domein	€ 715.873	€ 159.101	€ 506.172	€ -	€ -	€ 368.802
Reserve conversie aandelen Vitens	€ 306.100	€ -	€ 48.000	€ -	€ -	€ 258.100
Reserve uitstroombeleid	€ 10.714	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10.714
Reserve frictiekosten personeel Zwembad	€ 234.000	€ -	€ 60.000	€ -	€ -	€ 174.000
Reserve dorpshuis De Lier	€ 544.200	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 544.200
	€ 5.796.719	€ 1.879.763	€ 2.155.568	€ -	€ -	€ 5.520.914
Totaal	**€ 19.786.873**	**€ 1.879.763**	**€ 2.655.568**	**€ 3.317.651**	**€ -**	**€ 22.328.719**

Voor de voorgestelde mutaties in de reserves in 2023 wordt verwezen naar de resultaatbestemming paragraaf 3.4.3.5.
Voor meer informatie over de aard en reden van iedere reserve wordt verwezen naar de bijlage reserves en voorzieningen 2023.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen Voorzieningen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2023	31-12-2022
Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.512.155	€ 2.630.701
Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten	€ 557.005	€ 588.440
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 1.965.421	€ 1.440.739
Totaal	**€ 5.034.581**	**€ 4.659.880**

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2023
Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenen wethouders	€ 2.600.701	€ 58.349	€ 24.942	€ 151.953	€ 2.482.155
Voorziening parkeerfonds	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ 30.000
	€ 2.630.701	€ 58.349	€ 24.942	€ 151.953	€ 2.512.155
Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten					
Voorziening openbare gebouwen	€ 110.029	€ 192.534	€ 53.500	€ 166.243	€ 82.820
Voorziening gymmaterialen	€ 97.462	€ 35.752	€ -	€ 34.452	€ 98.762
Voorziening onderhoud Uivermeertjes	€ 380.949	€ 14.125	€ -	€ 19.651	€ 375.423
	€ 588.440	€ 242.411	€ 53.500	€ 220.346	€ 557.005
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	€ 218.229	€ 25.865	€ -	€ -	€ 244.094
Voorziening egalisatie riolering	€ 1.222.510	€ 565.817	€ -	€ 67.000	€ 1.721.327
	€ 1.440.739	€ 591.682	€ -	€ 67.000	€ 1.965.421
Totaal	**€ 4.659.880**	**€ 892.442**	**€ 78.442**	**€ 439.299**	**€ 5.034.581**

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorziening zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.
Voor meer informatie over de aard en reden van iedere reserve en voorziening wordt verwezen naar de bijlage reserves en voorzieningen 2023.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen:		
● Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 33.400.000	€ 40.347.250
	€ 33.400.000	€ 40.347.250
Waarborgsommen	€ 4.000	€ 5.800
Totaal	**€ 33.404.000**	**€ 40.353.050**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2023.

Kredietverstrekker	Rente-percentage	Hoofdsom	Restantbedrag 01-01-2023	Opgenomen in 2023	Aflossing 2023	Restantbedrag 31-12-2023	Aflossings-verplichting 2024
Bank Nederlandse Gemeenten	4,350%	€ 4.945.000	€ 247.250	€ -	€ 247.250	€ -	€ -
Bank Nederlandse Gemeenten	2,110%	€ 9.000.000	€ 900.000	€ -	€ 900.000	€ -	€ -
Bank Nederlandse Gemeenten	1,400%	€ 6.000.000	€ 1.200.000	€ -	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
Bank Nederlandse Gemeenten	0,840%	€ 5.000.000	€ 1.500.000	€ -	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 500.000
Bank Nederlandse Gemeenten	0,515%	€ 6.000.000	€ 3.000.000	€ -	€ 600.000	€ 2.400.000	€ 600.000
Nederlandse Waterschapsbank	4,284%	€ 10.000.000	€ 2.500.000	€ -	€ 500.000	€ 2.000.000	€ 500.000
Nederlandse Waterschapsbank	0,999%	€ 5.000.000	€ 1.000.000	€ -	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Bank Nederlandse Gemeenten	0,095%	€ 10.500.000	€ 9.100.000	€ -	€ 700.000	€ 8.400.000	€ 700.000
Bank Nederlandse Gemeenten	0,514%	€ 8.000.000	€ 5.600.000	€ -	€ 800.000	€ 4.800.000	€ 800.000
Bank Nederlandse Gemeenten	-0,210%	€ 7.000.000	€ 6.300.000	€ -	€ 700.000	€ 5.600.000	€ 700.000
Bank Nederlandse Gemeenten	1,089%	€ 9.000.000	€ 9.000.000	€ -	€ 900.000	€ 8.100.000	€ 900.000
Totaal		**€ 80.445.000**	**€ 40.347.250**	**€ -**	**€ 6.947.250**	**€ 33.400.000**	**€ 5.800.000**

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 259.983 (2022: € 327.986). Het gemiddelde rentepercentage over het restantbedrag ultimo 2023 bedraagt daarmee 0,705% (2022: 0,813%).

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	31-12-2023	31-12-2022
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < één jaar	€ 10.371.687	€ 2.758.699
Overlopende passiva	€ 7.010.913	€ 4.795.319
Totaal	**€ 17.382.600**	**€ 7.554.018**

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2023	31-12-2022
Overige kasgeldleningen	€ 7.500.000	€ -
Overige schulden	€ 2.871.687	€ 2.758.699
Totaal	**€ 10.371.687**	**€ 2.758.699**

Overige schulden

Onder de overige schulden zijn opgenomen:	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	€ 2.485.791	€ 2.395.753
Nog niet vervallen rente langlopende leningen	€ 207.313	€ 237.599
Af te dragen loonheffing	€ 161.188	€ 117.960
Te betalen netto salarissen	€ 11.752	€ -
Af te dragen premies pensioen/sociale lasten	€ 5.643	€ 7.387
Totaal	**€ 2.871.687**	**€ 2.758.699**

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:	31-12-2023	31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	€ 2.973.017	€ 3.296.314
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	€ 4.036.451	€ 1.487.960
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	€ 1.445	€ 11.045
Totaal	**€ 7.010.913**	**€ 4.795.319**

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De specificatie van deze post is als volgt:	31-12-2023	31-12-2022
Nog te betalen bedragen	€ 2.661.985	€ 2.975.535
Betalingen Sociaal Domein	€ 305.726	€ 297.830
Verplichtingen monumentensubsidies	€ 5.306	€ 22.949
Totaal	€ 2.973.017	€ 3.296.314
De nog te betalen bedragen betreffen onder andere:		
● Nog te betalen uitgaven WMO	€ 477.671	€ 332.517
● Nog te betalen uitgaven Jeugdwet	€ 458.192	€ 483.223
● Nog te betalen subsidie SCP	€ 320.000	€ -
● Afrekening gemeentefonds	€ 190.953	€ -
● Eindafrekening Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 117.154	€ 1.023.726
● Nog te betalen eindafrekening Munitax	€ 158.000	€ 110.800
● Nog te betalen asfaltonderhoud	€ 122.419	€ -
● Nog te betalen kosten opvangschip	€ -	€ 203.229
● Diverse overige posten	€ 817.596	€ 822.040
	€ 2.661.985	**€ 2.975.535**

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De specificatie van deze post is als volgt:

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2023	Ontvangen bedragen	Besteding / terugbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2023
Het Rijk				
SPUK Ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	€ 16.216	€ -	€ -	€ 16.216
SPUK Naleving controle coronatoeslagbewijzen	€ 62.067	€ -	€ 62.067	€ -
SPUK Ventilatie in scholen	€ 407.481	€ -	€ 407.481	€ -
SPUK Flexibele inzet woningbouw	€ 76.557	€ -	€ 76.557	€ -
SPUK Reductie energiegebruik woningen 2021	€ 1.870	€ -	€ -	€ 1.870
SPUK Aanpak energiearmoede	€ 342.128	€ 135.913	€ 120.520	€ 357.521
SPUK Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	€ -	€ 203.052	€ 7.163	€ 195.889
SPUK Inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	€ 183.925	€ 115.242	€ 172.163	€ 127.004
SPUK stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	€ 28.750	€ -	€ -	€ 28.750
SPUK Extern Advies Warmtetransitie	€ 2.010	€ -	€ -	€ 2.010
SPUK Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	€ -	€ 350.755	€ 138.490	€ 212.265
SPUK Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	€ 121.467	€ 198.210	€ 195.864	€ 123.813
SPUK Uitkering onderwijsroute	€ 16.301	€ 17.318	€ 33.619	€ -
SPUK Stimulering sport	€ 26.377	€ 1.649.029	€ 287.260	€ 1.388.146
SPUK Sportakkoord 2020-2022	€ 15.166	€ -	€ 15.166	€ -
SPUK Lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	€ 5.949	€ -	€ 5.145	€ 804
SPUK IJsbanen en zwembaden	€ 30.000	€ -	€ 30.000	€ -
SPUK Versterking voor sport, gezondheidsbev., cultuurpart. en de sociale basis	€ -	€ 331.105	€ 276.328	€ 54.777
BBZ en TOZO	€ -	€ -	€ 29.220	€ 29.220-
SPUK Woningbouwimpuls	€ -	€ 1.200.000	€ -	€ 1.200.000
SPUK Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	€ 115.996	€ 369.146	€ 327.651	€ 157.491
SPUK Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	€ 34.150	€ -	€ -	€ 34.150
	€ 1.486.410	€ 4.569.770	€ 2.184.694	€ 3.871.486
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Gemeentelijke monumenten provincie	€ 1.550	€ -	€ 1.550	€ -
Investeringssubsidie HOV knooppunt Provincie	€ -	€ 280.000	€ 115.035	€ 164.965
	€ 1.550	€ 280.000	€ 116.585	€ 164.965
Totaal	**€ 1.487.960**	**€ 4.849.770**	**€ 2.301.279**	**€ 4.036.451**

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Onder de overige schulden zijn opgenomen:	31-12-2023	31-12-2022
Vooruit ontvangen bedragen	€ 1.445	€ 11.045
Totaal	**€ 1.445**	**€ 11.045**

3.4.2.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In de balans zijn niet opgenomen de op grond van beschikkingen, overeenkomsten(huur/lease), toezeggingen etc. te baseren toekomstige vorderingen en/of schulden.

Gezien het stabiele, relatief kleine personeelsbestand, het stabiele verlofsaldo en daardoor beperkte omvang, is er geen voorzieningen getroffen voor toekomstige verplichtingen betreffende vakantietoelagen, verlof, wachtgelden en dergelijke.

Zakelijke zekerheidsstellingen en gewaarborgde geldleningen:	Hoofdsom	31-12-2023	31-12-2022
Garantstellingen inzake woningbouw Bron: Overzicht waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betreft waarborgsommen voor sociale woningbouw.	€ 175.158.000	€ 52.134.000	€ 48.740.681
Garantstellingen instanties overige Bron: Standaard Bankverklaring. Dit betreft de garantstelling voor Stichting Hockey Druten.	€ 600.000	€ 510.000	€ 540.000
Garantstellingen particulieren inzake NHG Bron: Bevestigingen van diverse geldverstrekkers inzake onze garantstellingen. Dit is een aflopend verhaal i.v.m. overdracht hypotheekgaranties naar NHG en vervallen verantwoordelijkheid gemeenten.	Niet bekend	€ 229.412	€ 707.866
Totaal generaal	**€ 175.758.000**	**€ 52.873.412**	**€ 49.988.547**

Tevens zijn diverse contracten gesloten, waarbij meerjarige verplichtingen zijn ontstaan. Aangezien ons normenkader slechts de Europese aanbestedingen omvat, is in onderstaand overzicht ook slechts aandacht besteed aan de contracten met waarden boven de Europese norm (momenteel € 215.000 voor leveringen en diensten en € 5.382.000 voor werken).

Veel contracten in het kader van de Europese aanbestedingen worden via de WDW centraal geregeld en in die jaarrekening verantwoord.

Contractpartij	Totale waarde contract / toelichting
Diverse zorgleveranciers zorgcombinatie (Entrea, Karakter, Driestroom, Pluryn, RIBW, Pro Persona etc.)	Op regionaal niveau zijn diverse contracten gesloten; ofwel resultaatovereenkomsten, ofwel raamovereenkomsten. Deze zijn centraal ondergebracht bij het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB). Zij dragen zorg voor het contractbeheer en monitoren de contractwaarden, prestatielevering en coördineren de financiële afwikkeling. Voor elke gemeente worden via collegevoorstellen contractbedragen per perceel geaccordeerd.
Van Raaij Groenvoorziening B.V.	Europees aanbesteed contract t.b.v. groenonderhoud van de gemeente. Dit contract loopt t/m 31-12-2023. In 2023 is er € 436.917 besteed. Voor 2024 en 2025 is er een nieuw contract afgesloten voor een jaarlast van € 393.650 en een totale contractwaarde van € 787.300.
Raetsheren van Orde / AON	Betreft de opstalverzekering van het gemeentelijk vastgoed. De jaarlijkse contractwaarde bedroeg in 2023 € 132.895. Deze dienst is voor 2024 opnieuw aanbesteed. AON heeft deze aanbesteding gewonnen. Het nieuwe contract loopt t/m 31-12-2026, heeft een jaarlast van € 94.490 en een totale contractwaarde van € 283.471.
Van der Horst Bouw	Betreft een Europees aanbesteed contract voor de nieuwbouw van zwembad De Gelenberg. De totale contractwaarde bedraagt € 13.900.000. In 2024 is dit project afgerond. Van dit totale contract resteerd voor 2024 een verplichting van € 2.354.366.
Green Choice	Contract voor de levering van elektriciteit. Dit contract loopt t/m 31-12-2027. In 2023 is er € 695.394 besteed, dit is tevens de jaarlast. De totale toekomstige verplichting bedraagt € 3.476.972.
Eneco zakelijk	Contract voor de levering van gas. Dit contract loopt t/m 31-12-2025. In 2023 is er € 172.044 besteed, dit is tevens de jaarlast. De totale toekomstige verplichting bedraagt € 344.089.
ROI Mixed Fleet	Huur van een cruiseschip t.b.v. de opvang van vluchtelingen. Dit contract loopt t/m 30-09-2024. In 2023 is er € 4.048.025 besteed. De totale toekomstige verplichting bedraagt € 2.774.100.
Be Secure	Beveiliging van een cruiseschip t.b.v. de opvang van vluchtelingen. Dit contract loopt t/m 31-07-2024. In 2023 is er € 449.300 besteed. De totale toekomstige verplichting bedraagt € 255.500.
Stichting Veerdam Exploitatie	Liggeld van een cruiseschip t.b.v. de opvang van vluchtelingen. Dit contract loopt totdat de regeling noodopvang stopt. In 2023 is er € 196.129 besteed. De jaarlast bedraagt € 146.000 en de verplichting voor de komende vijf jaar bedraagt € 730.000.
Panhuizen Outdoor Care	Contract voor reinigen kolken en lijngoten. Dit contract loopt t/m 30-6-2026. In 2023 is er € 78.539 besteed. De jaarlast bedraagt € 78.539 en de totale toekomstige verplichting
Mandatis / Melior	Aansprakelijkheidsverzekering voor de gemeente. Dit contract loopt t/m 31-12-2026. In 2023 is er € 20.443 besteed. De totale toekomstige verplichting bedraagt € 50.699.
SEP	Contract voor de E-learningsmodule verkiezingen dat loopt t/m 31-12-2027. Dit contractheeft een jaarlast van € 1.830 en een totale toekomstige verplichting van € 9.150.
HTR security systems	Dit controact voor het onderhoud van de camera-installaties centrum en sportpark loopt t/m 31-12-2024. In 2023 is er € 1.865 besteed. De jaarlast voor 2024 bedraagt € 1.983.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

3.4.2.4 EMU-saldo

	EMU saldo prognose (x € 1.000)	-/+	2023
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	+	€ 1.140
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	€ 2.291
3	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	€ 892
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa	-	€ 11.609
5	De in mindering op 4 gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en ov.	+	€ 1.680
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	€ -
6b	Boekwinst op desinvesteringen (im)materiële vaste activa	-	€ -
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	+	€ 1.021
8a	Verkoopopbrengsten van grond	-	€ 1.974
8b	Boekwinst op grondverkopen	-	€ -
9	Betalingen ten laste van voorzieningen	-	€ 439
10	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	€ -
	Berekend EMU-saldo		**€ 6.999-**

3.4.3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
0.1-0 Alg. - Bestuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-1 Bestuursorganen	€ -	€ -	€ 11.614	€ 11.614	€ 190.536
0.1-2 Regiovorming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ -	€ 3.500	€ -	€ 3.500-	€ -
0.1-4 Bestuursonderst. Raad- / rekenkamer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-0 Algemeen - Burgerzaken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ -	€ -	€ 536	€ 536	€ 215
0.2-2 Verkiezingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 225
0.2-3 Kadastrale informatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 780
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 252.801	€ 225.934	€ 220.368	€ 5.566-	€ 227.237
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 16.760	€ 493.984	€ 497.002	€ 3.018	€ 40.491
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1-
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-2 Communicatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 1.901	€ 1.924	€ -	€ 1.924-	€ -
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ -	€ -	€ 27.659	€ 27.659	€ 18.226
0.4-7 Buitendienst	€ 62.305	€ 62.384	€ 92.347	€ 29.963	€ 64.100
0.4-8 Overige personele kosten	€ 34.787	€ 34.787	€ 84.421	€ 49.634	€ 80.933
0.4-9 Gemeentehuis	€ 293.310	€ 293.706	€ 416.811	€ 123.105	€ 358.283
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 1.584	€ 1.604	€ 503	€ 1.101-	€ 1.413
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 73.193	€ 74.082	€ 59.659	€ 14.423-	€ 252.722
0.5-2 Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 185.492
0.5-3 Rente en afschrijving	€ 195.938	€ 258.338	€ 310.086	€ 51.748	€ 52.721
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.61-2 Baten OZB woningen	€ 2.871.565	€ 2.804.176	€ 2.809.653	€ 5.477	€ 2.578.307
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ 1.342.136	€ 1.340.136	€ 1.391.997	€ 51.861	€ 1.228.606
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ 190.083	€ 190.083	€ 188.075	€ 2.008-	€ 185.794
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ 39.012	€ 39.496	€ 33.561	€ 5.935-	€ 34.028
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 26.140	€ 26.464	€ 15.351	€ 11.113-	€ 15.883
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ 36.740.299	€ 38.502.637	€ 39.015.166	€ 512.529	€ 37.502.091
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ -	€ -	€ 578-	€ 578-	€ 2.005
0.8-2 Stelposten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.9-1 Vennootschpasbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 42.141.814**	**€ 44.353.235**	**€ 45.174.234**	**€ 820.999**	**€ 43.020.086**

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Product		Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
0.1-0	Alg. - Bestuur	€ 176.505	€ 229.305	€ 229.305	€ -	€ 91.930
0.1-1	Bestuursorganen	€ 870.404	€ 1.029.946	€ 1.037.979	€ 8.033-	€ 846.715
0.1-2	Regiovorming	€ 172.097	€ 164.670	€ 163.945	€ 725	€ 52.871
0.1-3	Bestuurlijke samenwerking	€ 31.019	€ 84.630	€ 39.971	€ 44.659	€ 52.657
0.1-4	Bestuursonderst. Raad- / rekenkamer	€ 209.066	€ 356.203	€ 330.936	€ 25.267	€ 149.530
0.2-0	Algemeen - Burgerzaken	€ 336.485	€ 362.885	€ 362.885	€ -	€ 360.634
0.2-1	Burgerlijke stand ca.	€ 127.510	€ 204.142	€ 133.951	€ 70.191	€ 118.115
0.2-2	Verkiezingen	€ 33.021	€ 130.831	€ 119.050	€ 11.781	€ 78.529
0.2-3	Kadastrale informatie	€ 32.203	€ 32.602	€ 17.942	€ 14.660	€ 23.667
0.2-4	Baten en lasten Burgerzaken	€ 98.678	€ 89.900	€ 91.182	€ 1.282-	€ 83.832
0.3-1	Toegel.instelling./woningen/garages	€ 275.227	€ 730.101	€ 735.338	€ 5.237-	€ 255.211
0.4-0	Alg. - Ondersteuning organisatie	€ 2.940.230	€ 3.575.293	€ 3.579.485	€ 4.192-	€ 2.700.379
0.4-1	Bestuursondersteuning	€ 151.364	€ 151.983	€ 151.998	€ 15-	€ 179.078
0.4-2	Communicatie	€ 29.510	€ 30.962	€ 20.457	€ 10.505	€ 22.380
0.4-3	Representatie- en vergaderkosten	€ 18.411	€ 52.639	€ 60.941	€ 8.302-	€ 18.502
0.4-4	Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 3.087.334	€ 3.902.663	€ 3.832.125	€ 70.538	€ 3.139.095
0.4-7	Buitendienst	€ 62.305	€ 64.109	€ 145.120	€ 81.011-	€ 64.726
0.4-8	Overige personele kosten	€ 174.815	€ 175.664	€ 269.333	€ 93.669-	€ 407.634
0.4-9	Gemeentehuis	€ 284.342	€ 285.008	€ 415.488	€ 130.480-	€ 331.623
0.4-10	Kantoorbenodigdheden	€ 35.561	€ 36.002	€ 43.109	€ 7.107-	€ 35.721
0.5-1	Overige financiële middelen	€ 4.363	€ 4.375	€ 7.493	€ 3.118-	€ 42.311
0.5-2	Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.5-3	Rente en afschrijving	€ -	€ 22.600-	€ 112.625	€ 135.225-	€ 6.735
0.61-1	Uitvoering Wet WOZ	€ 405.247	€ 760.955	€ 668.601	€ 92.354	€ 380.103
0.61-2	Baten OZB woningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.62-1	Baten OZB niet-woningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-1	Baten hondenbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-2	Baten reclamebelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-3	Lasten heffing en invordering	€ 21.469	€ 21.498	€ 23.429	€ 1.931-	€ 21.731
0.7-1	Uitkeringen gemeentefonds	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.8-1	Onvoorziene uitgaven	€ 10.000	€ 2.201.847	€ 32.439-	€ 2.234.286	€ 5.769
0.8-2	Stelposten	€ 139.000	€ 113.179	€ -	€ 113.179	€ -
0.9-1	Vennootschapsbelasting	€ -	€ 24.153	€ 24.153	€ -	€ -
0.10-1	Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.11-1	Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten		**€ 9.726.166**	**€ 14.792.945**	**€ 12.584.405**	**€ 2.208.540**	**€ 9.469.477**
Resultaat voor bestemming		**€ 32.415.648**	**€ 29.560.290**	**€ 32.589.829**	**€ 3.029.539**	**€ 33.550.609**
Toevoeging aan reserves:		€ 25.559	€ 25.559	€ 25.559	€ -	€ 1.718.087
Onttrekking aan reserves:		€ 179.535	€ 4.037.186	€ 736.999	€ 3.300.187-	€ 1.185.078
Resultaat na bestemming		**€ 32.569.624**	**€ 33.571.917**	**€ 33.301.269**	**€ 270.648-**	**€ 33.017.600**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
0.1-0 Alg. - Bestuur	€ 229.305	€ 229.305	€ -
0.1-1 Bestuursorganen	€ 1.029.946	€ 1.026.366	€ 3.580
0.1-2 Regiovorming	€ 164.670	€ 163.945	€ 725
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ 81.130	€ 39.971	€ 41.159
0.1-4 Bestuursonderst. Raad- / rekenkamer	€ 356.203	€ 330.936	€ 25.267
0.2-0 Algemeen - Burgerzaken	€ 362.885	€ 362.885	€ -
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ 204.142	€ 133.415	€ 70.727
0.2-2 Verkiezingen	€ 130.831	€ 119.050	€ 11.781
0.2-3 Kadastrale informatie	€ 32.602	€ 17.942	€ 14.660
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 136.034-	€ 129.186-	€ 6.848-
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 236.117	€ 238.335	€ 2.218-
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ 3.575.293	€ 3.579.486	€ 4.193-
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ 151.983	€ 151.998	€ 15-
0.4-2 Communicatie	€ 30.962	€ 20.457	€ 10.505
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 50.715	€ 60.941	€ 10.226-
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 3.902.663	€ 3.804.466	€ 98.197
0.4-7 Buitendienst	€ 1.725	€ 52.773	€ 51.048-
0.4-8 Overige personele kosten	€ 140.877	€ 184.912	€ 44.035-
0.4-9 Gemeentehuis	€ 8.698-	€ 1.324-	€ 7.374-
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 34.398	€ 42.606	€ 8.208-
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 69.707-	€ 52.166-	€ 17.541-
0.5-2 Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -
0.5-3 Rente en afschrijving	€ 280.938-	€ 197.461-	€ 83.477-
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ 760.955	€ 668.601	€ 92.354
0.61-2 Baten OZB woningen	€ 2.804.176-	€ 2.809.653-	€ 5.477
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ 1.340.136-	€ 1.391.997-	€ 51.861
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ 190.083-	€ 188.075-	€ 2.008-
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ 39.496-	€ 33.561-	€ 5.935-
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 4.966-	€ 8.077	€ 13.043-
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ 38.502.637-	€ 39.015.166-	€ 512.529
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ 2.201.847	€ 31.861-	€ 2.233.708
0.8-2 Stelposten	€ 113.179	€ -	€ 113.179
0.9-1 Vennootschapsbelasting	€ 24.153	€ 24.153	€ -
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ -	€ -	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat voor bestemming	€ 29.560.290-	€ 32.589.828-	€ 3.029.538
Resultaatbestemming	€ 4.011.627-	€ 711.440-	€ 3.300.187
Resultaat programma 0 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 33.571.917-**	**€ 33.301.268-**	**€ 6.329.725**

Het voordelige financiële verschil op programma 0 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 6.329.725. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
0.1-1 Bestuursorganen		
Er zijn in 2023 minder vergoedingen verstrekt aan commissie-/RTG-/ombudsman-leden dan voorzien.		€ 2.000
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking		
De onderschrijding op dit product houdt in hoofdzaak verband met het volgende. Via de perspectiefnota is voor regionale samenwerking t/m. 2026 een budget opgenomen van € 50k per jaar. De besteding hiervan is in september 2023 in een nota door het college van Druten vastgelegd. Hierin heeft het college bepaald dat budget te gebruiken voor de dekking van de extra benodigde inzet voor Public Affairs en Lobby door de WDW in 2024 t/m 2026. In 2023 heeft het college deze gelden daarvoor nog niet in kunnen zetten.		€ 41.000
0.1-4 Bestuursondersteuning Raad- en rekenkamer		
Vanwege vacatureruimte bij griffie is ingehuurd. Hiervoor is aanvullend budget beschikbaar gesteld. Achteraf heeft het minder gekost dan van tevoren gedacht.		€ 52.000
0.2-1 Burgerlijke stand ca.		
Het budget voor de agenda dienstverlening van € 75k wordt via een budgetoverheveling overgeheveld naar 2024, de inzet op dienstverlening volgt in 2024.		€ 75.000
De vergoedingen aan babsen inclusief reiskosten en kleding vallen iets hoger uit dan geraamd.		€ -4.000
0.2-2 Verkiezingen		
In de najaarsnota is het budget voor de verkiezingen verhoogd met € 90k, dit vanwege de extra kosten voor de verkiezingen van maart 2023 voor € 25k en de extra tussentijdse verkiezingen voor € 65k. Uiteindelijk zijn de werkelijke kosten toch wat lager uitgevallen, met name de portikosten en de vergoedingen aan medewerkers van het stembureau liggen hieraan ten grondslag.		€ 12.000
0.2-3 Kadastrale informatie		
Voor werkzaamheden rondom kadastrale informatie is weinig uitbesteed.		€ 15.000
Transport	**€ -**	**€ 245.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 245.000
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken		
Voor juridische kosten is geen structureel budget opgenomen waardoor de incidentele gemaakte kosten voor een juridisch advies leidt tot een overschrijding.		€ -7.000
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages		
Via de Perspectiefnota 2023 is bedrag voor de aankoop van grond aangevraagd. De grond is niet aangekocht in verband met onverwachte problemen aan het eind van het jaar.		€ 33.000
Een nadeel in 2023 in verband met een hogere toevoeging aan de voorziening onderhoud gebouwen om voorziening op peil te brengen conform MJOP.		€ -35.000
0.4-2 Communicatie		
Er hebben minder perspublicaties in De Maas & Waler plaats gehad dan voor 2023 was ingeschat.		€ 11.000
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten		
O.a. door de burgemeesterswisseling is de post voor representatie iets overschreden.		€ -10.000
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen		
De afrekening WDW conform sleutel is € 556K hoger uitgevallen. De exploitatiebijdrage GR WDW is € 848K hoger. De aanvullende exploitatiebijdrae GR WDW is € 479K lager uitgevallen. De Bijdrage WDW buiten sleutel is € 117K hoger. Diverse kleine mutaties.		€ 247.000
0.4-7 Buitendienst		
Een nadeel in 2023 in verband met een hogere toevoeging aan de voorziening onderhoud gebouwen om voorziening op peil te brengen conform MJOP.		€ -51.000
0.4-8 Overige personele kosten		
De eindheffing voor de Werkkostenregeling is iets hoger uitgevallen.		€ -13.000
0.4-9 Gemeentehuis		
Door een paar kleine eenmalige onderhoudskosten aan het gemeentehuis van Druten is het budget hiervoor iets overschreden.		€ -7.000
0.4-10 Kantoorbenodigdheden		
Voor abonnementen, contributies en lidmaatschappen is meer budget nodig gebleken dan voorzien.	€ -8.000	
0.5-1 Overige financiële middelen		
Totaal ontvangen dividend van BNG en DAR is wat hoger dan de raming		€ 2.000
Voor een nieuwe concessie zijn de opbrengsten te hoog geraamd in 2023.		€ -7.000
Uit de reclame concessies zijn in 2023 minder opbrengsten uit de reclame concessies ontvangen.		€ -12.000
0.5-3 Rente en afschrijving		
Het nadeel op dit product wordt enerzijds veroorzaakt doordat de doorbelasting op investeringen naar de taakvelden hoger is dan bij de begroting was aangenomen. Het verschil hierop bedraagt ca. 67k. Doordat er in 2023 geen nieuwe langlopende financiering is afgesloten, zijn de kortlopende rentelasten hoger dan begroot.		€ -83.000
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ		
Een voordeel op dit taakveld in verband met een teruggaaf n.a.v. het positief resultaat van de jaarrekening 2023 van Munitax.		€ 92.000
0.61-2 Baten OZB woningen		
De OZB-opbrengsten van eigenaren van woningen zijn iets hoger uitgevallen dan begroot.		€ 5.000
0.62-1 Baten OZB niet-woningen		
De OZB-opbrengsten van eigenaren en gebruikers van Niet-woningen zijn, o.a. door nagekomen opbrengsten uit voorgaande jaren, hoger uitgevallen dan begroot.		€ 52.000
0.64-2 Baten reclamebelasting		
De opbrengst is onterecht geindexeerd. De gemeente Druten heeft geen invloed op de hoogte van de reclamebelasting. De hoogte van de belasting wordt niet geindexeerd.		€ -6.000
0.64-3 Lasten heffing en invordering		
Op het budget voor de heffing en invordering zien we een nadeel op bewaarschriften en bankkosten van in totaal € 13.000.		€ -13.000
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds		
De algemene uitkering toont als gevolg van het uitkomen van de decembercirculaire 2023 diverse actulaisaties t.o.v. de septembercirculaire 2023. De septembercirculaire is via de najaarsnota 2023 verwerkt. Via de decembercirculaire 2023 is aanvullend 497K beschikbaar gekomen. Van deze middelen is 172K gelabeld (142K voor invoeringskosten omgevingswet en 30K voor meerkosten sociaal domein Oekraine) en via de budgetoverheveling naar 2024 doorgezet. Darnaast zijn er in het laaste kwartaal 2023 nog diverse verrrekeningen/nabetalingen geweest over 2022 ter hoogte van		€ 513.000
0.8-1 Onvoorziene uitgaven		
Bij incidenteel onvoorzien is door de supplettie BCF 2021 een mutatie van € 32k geboekt waarbij het saldo € 2.434k is.		€ 2.234.000
0.8-2 Stelposten		
Op de stelpost hebben geen mutaties plaatsgevonden zodat het voordeel € 113k blijft.		€ 113.000
Overige kleine verschillen		**€ -265.000**
Totaal	**€ -8.000**	**€ 3.038.000**
Saldo	**€ 3.030.000**	

Resultaatbestemming programma 0
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 0	Begroot	Werkelijk	Verschil
Algemene reserve	€ -	€ -	€ -
Reserve Legaat van Cooth	€ -	€ -	€ -
Reserve winstuitkering NUON	€ -	€ -	€ -
Reserve assurantie	€ 25.559	€ 25.559	€ -
Reserve conversie aandelen Vitens	€ -	€ -	€ -
Jaarrekening resultaat 2022	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 0	**€ 25.559**	**€ 25.559**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 0	Begroot	Werkelijk	Verschil
Algemene reserve	€ 500.000	€ 500.000	€ -
Reserve Legaat van Cooth	€ 40.000	€ 37.500	€ 2.500-
Reserve winstuitkering NUON	€ 131.535	€ 131.535	€ -
Reserve assurantie	€ -	€ 19.964	€ 19.964
Reserve conversie aandelen Vitens	€ 48.000	€ 48.000	€ -
Jaarrekening resultaat 2022	€ 3.317.651	€ -	€ 3.317.651-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 0	**€ 4.037.186**	**€ 736.999**	**€ 3.300.187-**

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 1 Veiligheid

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
1.1-0 Alg. - Crisisbeheersing en Brandweer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10.500
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 1.428	€ 1.428	€ -	€ 1.428-	€ -
1.2-0 Alg. - Openbare orde en veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.2-1 Integrale veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen	€ 5.755	€ 2.826	€ 1.331	€ 1.495-	€ 1.840
Totaal baten	**€ 7.183**	**€ 4.254**	**€ 1.331**	**€ 2.923-**	**€ 12.340**
1.1-0 Alg. - Crisisbeheersing en Brandweer	€ 70.904	€ 70.904	€ 70.904	€ -	€ 34.733
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ 14.676	€ 14.857	€ 13.876	€ 981	€ 14.277
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zd	€ 1.148.983	€ 1.235.052	€ 1.210.817	€ 24.235	€ 1.126.644
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 20.810	€ 21.050	€ 20.186	€ 864	€ 19.149
1.2-0 Alg. - Openbare orde en veiligheid	€ 378.793	€ 445.674	€ 445.674	€ -	€ 357.834
1.2-1 Integrale veiligheid	€ 104.742	€ 187.747	€ 124.043	€ 63.704	€ 95.371
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen	€ 18.783	€ 20.264	€ 3.262	€ 17.002	€ 99.319
Totaal lasten	**€ 1.757.691**	**€ 1.995.548**	**€ 1.888.762**	**€ 106.786**	**€ 1.747.328**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.750.508-**	**€ 1.991.294-**	**€ 1.887.431-**	**€ 103.863**	**€ 1.734.988-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.750.508-**	**€ 1.991.294-**	**€ 1.887.431-**	**€ 103.863**	**€ 1.734.988-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
1.1-0 Alg. - Crisisbeheersing en Brandweer	€ 70.904	€ 70.904	€ -
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ 14.857	€ 13.876	€ 981
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zd	€ 1.235.052	€ 1.210.817	€ 24.235
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 19.622	€ 20.186	€ 564-
1.2-0 Alg. - Openbare orde en veiligheid	€ 445.674	€ 445.674	€ -
1.2-1 Integrale veiligheid	€ 187.747	€ 124.043	€ 63.704
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen	€ 17.438	€ 1.932	€ 15.506
Resultaat programma 1 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.991.294	€ 1.887.431	€ 103.863
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 1 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.991.294**	**€ 1.887.431**	**€ 103.863**

Het voordelige financiële verschil op programma 1 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 103.863. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zd		
Voordelig verschil op de kosten voor VRGZ in verband met voordelige correctie BTW compensatiefonds.		€ 24.000
1.2-1 Integrale veiligheid		
Op veiligheidsbeleid en preventie is minder uitgegeven dan begroot in verband met de via het collegeprogramma beschikbaar gestelde budgetten.		€ 64.000
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen		
In 2023 hebben we de afrekening ontvangen over 2022 voor straatcoaches, dit levert een voordeel op van € 7k.		€ 6.000
De overige kosten vergunningverlening en handhaving algemeen variëren en zijn lastig in te schatten, hier zijn iets minder kosten gemaakt.		€ 8.000
Overige kleine verschillen		**€ 2.000**
Totaal	**€ -**	**€ 104.000**
Saldo	**€ 104.000**	

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 2 Verkeer en vervoer

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
2.1-0 Alg. - Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 97.792	€ 244.617	€ 306.621	€ 62.004	€ 126.175
2.1-2 Openbare verlichting	€ 1.790	€ 1.824	€ 3.089	€ 1.265	€ 2.047
Totaal baten	**€ 99.582**	**€ 246.441**	**€ 309.710**	**€ 63.269**	**€ 128.222**
2.1-0 Alg. - Verkeer en vervoer	€ 543.768	€ 543.769	€ 543.769	€ -	€ 367.083
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 1.940.017	€ 2.258.390	€ 1.921.292	€ 337.098	€ 1.466.887
2.1-2 Openbare verlichting	€ 183.064	€ 403.982	€ 360.232	€ 43.750	€ 286.091
Totaal lasten	**€ 2.666.849**	**€ 3.206.141**	**€ 2.825.293**	**€ 380.848**	**€ 2.120.061**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.567.267-**	**€ 2.959.700-**	**€ 2.515.583-**	**€ 444.117**	**€ 1.991.839-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.538.596	€ 1.538.596	€ 1.538.596	€ -	€ 1.751.088
Onttrekking aan reserves:	€ 1.488.582	€ 1.713.582	€ 1.352.397	€ 361.185-	€ 1.565.868
Resultaat na bestemming	**€ 2.617.281-**	**€ 2.784.714-**	**€ 2.701.782-**	**€ 82.932**	**€ 2.177.059-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
2.1-0 Alg. - Verkeer en vervoer	€ 543.769	€ 543.769	€ -
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 2.013.773	€ 1.614.670	€ 399.103
2.1-2 Openbare verlichting	€ 402.158	€ 357.144	€ 45.014
Resultaat programma 2 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 2.959.700	€ 2.515.583	€ 444.117
Resultaatbestemming	€ 174.986	€ 186.199-	€ 361.185
Resultaat programma 2 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 2.784.714**	**€ 2.701.782**	**€ 82.932**

Het voordelige financiële verschil op programma 2 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 82.932. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
2.1-1 Wegen, straten en pleinen		
Op het asfaltbestek 2023 en de werkzaamheden aan de deestersteeg is een financieel voordeel behaalt. Het voordeel bedroeg in totaal € 239.000, de kosten voor de werkzaamheden aan de deestersteeg zijn derhalve ook niet onttrokken aan de reserve.		€ 239.000
Voordeel op kapitaallasten door niet afgesloten kredieten 2022.		€ 90.000
In 2023 is in de gemeente Druten veel glasvezel gelegd. Hierdoor heeft de gemeente meer inkomsten aan leges ontvangen.		€ 70.000
2.1-2 Openbare verlichting		
De afrekening op energie voor de openbare verlichting bleek voordelig voor de gemeente Druten, we ontvingen € 22.000 terug.		€ 22.000
In 2023 hadden we geen kosten aan het beleidsplan openbare verlichting, dit bedrag is derhalve ook niet onttrokken aan de reserve.		€ 15.000
Voor de schade aan lichtmasten is het de gemeente vaker gelukt op de kosten te verhalen op de veroorzaker. In totaal is een bedrag van € 10.000 verhaalt.		€ 10.000
Overige kleine verschillen		**€ -2.000**
Totaal	**€ -**	**€ 444.000**
Saldo	**€ 444.000**	

Resultaatbestemming programma 2:
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 2	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud wegen	€ 1.457.679	€ 1.457.679	€ -
Reserve vervanging straatverlichting	€ 80.917	€ 80.917	€ -
Afschrijvingsreserve centrum Horssen	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 2	**€ 1.538.596**	**€ 1.538.596**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 2	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud wegen	€ 1.679.582	€ 1.352.397	€ 327.185-
Reserve vervanging straatverlichting	€ 15.000	€ -	€ 15.000-
Afschrijvingsreserve centrum Horssen	€ 19.000	€ -	€ 19.000-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 2	**€ 1.713.582**	**€ 1.352.397**	**€ 361.185-**

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 3 Economie

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ -	€ 115.615	€ 115.747	€ 132	€ 10.421
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 7.348	€ 7.348	€ 21.556	€ 14.208	€ 140.517
3.3-1 Markten	€ 14.105	€ 14.131	€ 13.350	€ 781-	€ 12.996
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 8.163	€ 8.163	€ 6.653	€ 1.510-	€ 6.051
Totaal baten	**€ 29.616**	**€ 145.257**	**€ 157.306**	**€ 12.049**	**€ 169.983**
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ 199.756	€ 426.483	€ 239.677	€ 186.806	€ 147.665
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 23.327	€ 23.327	€ 59.859	€ 36.532-	€ 154.723
3.3-1 Markten	€ 46.124	€ 70.280	€ 66.575	€ 3.705	€ 45.891
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 38.797	€ 215.700	€ 135.025	€ 80.675	€ 81.082
Totaal lasten	**€ 308.004**	**€ 735.790**	**€ 501.135**	**€ 234.655**	**€ 429.360**
Resultaat voor bestemming	**€ 278.388-**	**€ 590.533-**	**€ 343.829-**	**€ 246.704**	**€ 259.377-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 278.388-**	**€ 590.533-**	**€ 343.829-**	**€ 246.704**	**€ 259.377-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ 310.868	€ 123.929	€ 186.939
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 15.979	€ 38.303	€ 22.324-
3.3-1 Markten	€ 56.149	€ 53.225	€ 2.924
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 207.537	€ 128.372	€ 79.165
Resultaat programma 3 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 590.533	€ 343.829	€ 246.704
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 3 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 590.533**	**€ 343.829**	**€ 246.704**

Het voordelige financiële verschil op programma 3 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 246.704. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
3.1-1 Overige economische aangelegenh.		
We hebben een voordeel in 2023 op het taakveld economie in verband met budgetoverhevelingen naar 2024.		€ 114.000
De vaststelling van de subsidie voor de centrummanager 2022 is in 2023 vastgesteld. N.a.v. de vaststelling ontving de gemeente Druten een bedrag terug.		€ 12.000
Onderuitputting op middelen die beschikbaar zijn gesteld via het collegeprogramma voor het opstellen van de economische visie.		€ 61.000
3.2-1 Bouwgrondexploitatie		
De werkelijke rente van de bouwgrondexploitatie Westerhout Zuid is iets hoger dan begroot.		€ -2.000
Voor Westerhout Zuid is de verliesgevende voorziening aangepast van € 1.715k naar € 1.728k een verhoging van € 13k.		€ -13.000
De exploitatiebijdrage van € 7k wordt conform afspraak niet ten laste van het project Westerhout Zuid gebracht maar ten laste van de exploitatie.		€ -7.000
3.3-1 Markten		
Voor de markt is structureel een klein budget opgenomen hiervan is dit jaar praktisch geen gebruik gemaakt.		€ 3.000
3.4-1 Bevordering toerisme		
Op toerisme zijn de overige kosten en bijdrage overige instelingen en personen lager uitgevallen dan begroot waardoor het saldo op € 79k uitkomt. Hierin zitten ook diverse kleine mutaties.		€ 79.000
Overige kleine verschillen		**€ -**
Totaal	**€ -**	**€ 247.000**
Saldo	**€ 247.000**	

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 4 Onderwijs

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
4.2-0 Alg. - Onderwijshuisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 2.609	€ 14.065	€ 2.609	€ 11.456-	€ 11.475
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.	€ 24.153	€ 24.153	€ 174.153	€ 150.000	€ 24.373
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ -	€ -	€ 257.481	€ 257.481	€ -
4.3-0 Alg. - Onderwijsbeleid en leerlingzkn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ -	€ -	€ 13.420	€ 13.420	€ 2.610
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 465.533	€ 439.318	€ 520.167	€ 80.849	€ 596.355
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen	€ 2.293	€ 2.322	€ 1.443	€ 879-	€ 568
Totaal baten	**€ 494.588**	**€ 479.858**	**€ 969.273**	**€ 489.415**	**€ 635.381**
4.2-0 Alg. - Onderwijshuisvesting	€ 37.573	€ 37.573	€ 37.573	€ -	€ 32.917
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 523.440	€ 536.683	€ 560.752	€ 24.069-	€ 564.800
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.	€ 173.358	€ 174.122	€ 342.661	€ 168.539-	€ 163.710
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ 265.807	€ 306.651	€ 581.431	€ 274.780-	€ 304.440
4.3-0 Alg. - Onderwijsbeleid en leerlingzkn	€ 164.358	€ 164.358	€ 164.358	€ -	€ 186.391
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ 10.078	€ 10.203	€ 10.450	€ 247-	€ 10.321
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 353.090	€ 361.966	€ 333.685	€ 28.281	€ 281.869
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 465.533	€ 385.920	€ 529.667	€ 143.747-	€ 596.356
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ 2.623	€ 2.655	€ 50	€ 2.606	€ 894
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen	€ 202.405	€ 205.606	€ 207.090	€ 1.484-	€ 145.349
Totaal lasten	**€ 2.198.265**	**€ 2.185.737**	**€ 2.767.715**	**€ 581.978-**	**€ 2.287.048**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.703.677-**	**€ 1.705.879-**	**€ 1.798.442-**	**€ 92.563-**	**€ 1.651.667-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.703.677-**	**€ 1.705.879-**	**€ 1.798.442-**	**€ 92.563-**	**€ 1.651.667-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
4.2-0 Alg. - Onderwijshuisvesting	€ 37.573	€ 37.573	€ -
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 522.618	€ 558.143	€ 35.525-
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.	€ 149.969	€ 168.508	€ 18.539-
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ 306.651	€ 323.949	€ 17.298-
4.3-0 Alg. - Onderwijsbeleid en leerlingzkn	€ 164.358	€ 164.358	€ -
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ 10.203	€ 10.450	€ 247-
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 361.966	€ 320.265	€ 41.701
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 53.398-	€ 9.500	€ 62.898-
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ 2.655	€ 50	€ 2.606
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen	€ 203.284	€ 205.647	€ 2.363-
Resultaat programma 4 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.705.879	€ 1.798.442	€ 92.563-
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 4 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.705.879**	**€ 1.798.442**	**€ 92.563-**

Het nadelige financiële verschil op programma 4 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 92.563. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.		
De gebouwafhankelijke kosten (BO) zijn € 10k hoger door de premie brandverzekering diverse gebouwen. Er is een bijdrage busvervoer schoolzwemmen verstrekt van € 10k. De vergoedingen en huur zijn hoger uitgevallen dan begoot.		€ -35.000
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.		
Van de gebouwafhankelijke kosten (SO) zijn de kapitaallasten met € 19k hoger uitgevallen dan begroot.		€ -19.000
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.		
Van de gebouwafhankelijke kosten (VO) is de premie brandverzekering Pax Christi met € 17k hoger uitgevallen.		€ -17.000
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.		
Op het onderdeel leerlingenvervoer is de definitieve afrekening over 2022 12K voordeliger uitgevallen dan bij de jaarrekening 2022 was voorzien. Tevens is de afrekening over de eerste drie kwartalen van 2023 al verwerkt. Dit levert een voordeel op van 10K.		€ 22.000
In 2023 heeft de rechter uitspraak gedaan in het vonnis van de eerdere vervoerder Willemsen de Koning ten gunste van de deelnemende gemeenten. Druten ontving een nabetaling van 13K.		€ 13.000
Transport	**€ -**	**€ -36.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ -36.000
De opgenomen stelpost in de begroting 2023 voor de gestegen benzinekosten is niet nodig gebleken.		€ 7.000
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid		
Op onderwijsachterstandenbeleid (OAB) zijn € 43K hogere kosten op extra jongerencoach en € 20K meer aan subsidies verstrekt.		€ -63.000
Overige kleine verschillen		**€ -1.000**
Totaal	**€ -**	**€ -93.000**
Saldo	**-€ 93.000**	

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
5.1-1 Sportclubs	€ 655	€ 16.163	€ 25.403	€ 9.240	€ 20.551
5.1-2 SPUK Breed Sport en bewegen	€ -	€ 124.414	€ 118.147	€ 6.267-	€ -
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties	€ 24.201	€ 24.501	€ 227.261	€ 202.760	€ 35.298
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 469.044	€ 712.726	€ 764.733	€ 52.007	€ 458.546
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 3.666	€ 3.712	€ 4.195	€ 483	€ 2.270
5.3-0 Alg. - Cultuurpresentatie en part.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-1 Muziekonderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-3 Amateurkunst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-4 Overige kunst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-5 MFA d'n Bogerd	€ 8.231	€ 8.231	€ 7.390	€ 841-	€ 11.464
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 5.795	€ 5.795	€ 23.998	€ 18.203	€ 30.442
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ -	€ -	€ 19.068	€ 19.068	€ -
5.6-2 Lokale omroep	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.7-0 Alg. - Openbaar groen en recreatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.7-1 Natuurgebieden	€ 7.160	€ 7.160	€ -	€ 7.160-	€ 5.718
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 162.123	€ 172.123	€ 169.992	€ 2.131-	€ 153.741
5.7-3 Volksfeesten	€ 6.636	€ 6.742	€ 2.756	€ 3.986-	€ 5.065
5.7-4 Speeltuinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.000
Totaal baten	**€ 687.511**	**€ 1.081.567**	**€ 1.362.943**	**€ 281.376**	**€ 728.095**
5.1-1 Sportclubs	€ 161.309	€ 528.375	€ 518.345	€ 10.030	€ 376.723
5.1-2 SPUK Breed Sport en bewegen	€ -	€ 148.914	€ 143.646	€ 5.268	€ -
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties	€ 91.800	€ 91.985	€ 80.048	€ 11.937	€ 77.466
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ 111.724	€ 161.269	€ 166.904	€ 5.635-	€ 124.745
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 865.028	€ 1.170.528	€ 1.040.532	€ 129.996	€ 845.831
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 35.655	€ 35.655	€ 61.502	€ 25.847-	€ 46.980
5.3-0 Alg. - Cultuurpresentatie en part.	€ 23.435	€ 23.435	€ 23.435	€ -	€ 22.416
5.3-1 Muziekonderwijs	€ 40.000	€ 70.000	€ 67.300	€ 2.700	€ 52.120
5.3-3 Amateurkunst	€ 89.764	€ 145.709	€ 135.689	€ 10.020	€ 163.756
5.3-4 Overige kunst	€ 5.061	€ 5.093	€ 470	€ 4.623	€ 19.665
5.3-5 MFA d'n Bogerd	€ 263.938	€ 264.305	€ 279.719	€ 15.414-	€ 255.025
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 117.374	€ 232.374	€ 188.349	€ 44.025	€ 119.281
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ 268.509	€ 268.914	€ 278.556	€ 9.642-	€ 264.646
5.6-2 Lokale omroep	€ 11.865	€ 11.865	€ 11.893	€ 28-	€ 11.077
5.7-0 Alg. - Openbaar groen en recreatie	€ 541.239	€ 541.239	€ 541.239	€ -	€ 542.600
5.7-1 Natuurgebieden	€ 18.570	€ 76.079	€ 48.928	€ 27.151	€ 21.582
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 1.232.611	€ 1.449.779	€ 1.498.881	€ 49.102-	€ 1.368.160
5.7-3 Volksfeesten	€ 18.842	€ 33.867	€ 19.700	€ 14.167	€ 20.222
5.7-4 Speeltuinen	€ 69.568	€ 96.754	€ 96.937	€ 183-	€ 72.981
Totaal lasten	**€ 3.966.292**	**€ 5.356.139**	**€ 5.202.073**	**€ 154.066**	**€ 4.405.275**
Resultaat voor bestemming	**€ 3.278.781-**	**€ 4.274.572-**	**€ 3.839.130-**	**€ 435.442**	**€ 3.677.180-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 234.000
Onttrekking aan reserves:	€ 2.626	€ 62.626	€ 60.000	€ 2.626	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 3.276.155-**	**€ 4.211.946-**	**€ 3.779.130-**	**€ 438.068**	**€ 3.911.180-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
5.1-1 Sportclubs	€ 512.212	€ 492.942	€ 19.270
5.1-2 SPUK Breed Sport en bewegen	€ 24.500	€ 25.499	€ 999-
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties	€ 67.484	€ 147.213-	€ 214.697
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ 161.269	€ 166.904	€ 5.635-
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 457.802	€ 275.799	€ 182.003
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 31.943	€ 57.307	€ 25.364-
5.3-0 Alg. - Cultuurpresentatie en part.	€ 23.435	€ 23.435	€ -
5.3-1 Muziekonderwijs	€ 70.000	€ 67.300	€ 2.700
5.3-3 Amateurkunst	€ 145.709	€ 135.689	€ 10.020
5.3-4 Overige kunst	€ 5.093	€ 470	€ 4.623
5.3-5 MFA d'n Bogerd	€ 256.074	€ 272.329	€ 16.255-
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 226.579	€ 164.351	€ 62.228
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ 268.914	€ 259.488	€ 9.426
5.6-2 Lokale omroep	€ 11.865	€ 11.893	€ 28-
5.7-0 Alg. - Openbaar groen en recreatie	€ 541.239	€ 541.239	€ -
5.7-1 Natuurgebieden	€ 68.919	€ 48.928	€ 19.991
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 1.277.656	€ 1.328.889	€ 51.233-
5.7-3 Volksfeesten	€ 27.125	€ 16.944	€ 10.181
5.7-4 Speeltuinen	€ 96.754	€ 96.937	€ 183-
Resultaat programma 5 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 4.274.572	€ 3.839.130	€ 435.442
Resultaatbestemming	€ 62.626	€ 60.000	€ 2.626
Resultaat programma 5 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 4.211.946**	**€ 3.779.130**	**€ 432.816**

Het voordelige financiële verschil op programma 5 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 438.068. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties		
In 2023 is er een nabetaling van de specifieke uitkering stimulering sport 2022 ontvangen van € 140.500. Daarnaast viel de dekking van dezelfde specifieke uitkering over 2023 € 62.100 hoger uit dan begroot. Ook bleken de begrootte overige kosten van € 15.000 niet nodig.		€ 217.600
5.2-1 Sporthal en sportzaal		
De sporthal Druten zijn de lasten op gas, water, elektriciteit en de verzekringspremie hoger uitgevallen dan begroot.		€ -6.000
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"		
De inkomsten op met name zwemlessen en doelgroepen waren € 60k hoger dan begroot. Ook bleken de extra begrootte frictiekosten van € 60k in 2023 niet nodig. Mede door de aanstaande opening van het nieuwe zwembad werd er € 38k minder uitgegeven aan onderhoud. Tevens waren we € 17k minder kwijt aan aardgas en elektriciteit.		€ 175.000
5.2-3 Sportcomplexen algemeen		
De kapitaallasten van de sportcomplexen zijn met € 25k hoger uitgevallen dan begroot.		€ -25.000
5.3-3 Amateurkunst		
Van het vanuit 2022 overgehevelde restantbudget Cultuurpact Roeminse Limes is € 8.000 minder uitgegeven dan begroot.		€ 8.000
5.3-5 MFA d'n Bogerd		
Mede door de vervanging van een afzuigingsunit en pomp waren de onderhoudskosten € 10.900 hoger dan begroot. Daarnaast viel verzekeringspremie € 2.500 hoger uit dan begroot		€ -13.400
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing		
Op het budget voor monumentenzorg is een onderuitputting, dit komt grotendeels door de budgetoverheveling.		€ 62.000
5.6-1 Openbare bibliotheken		
Door een verschuiving in de huurlasten waren deze dit jaar € 8.500 lager dan begroot.		€ 8.500
5.7-1 Natuurgebieden		
Op het budget voor natuurgebieden is minder uitgegeven dan begroot.		€ 20.000
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken		
De kosten voor het machinaal groenbestek bleken hoger dan begroot.		€ -140.000
Op het taakveld plantsoenen is een onderuitputting in verband met capaciteitsproblemen. Het is om die reden niet gelukt om alles uit te voeren.		€ 45.000
We hebben een voordeel in 2023 op het taakveld economie in verband met budgetoverhevelingen naar 2024		€ 50.000
Voor het wijkbeheer is meer uitgegeven voor calamiteitenonderhoud dan we hebben begroot.		€ -5.000
5.7-3 Volksfeesten		
Er werd in 2023 voor € 15.700 minder aan subsidiesverstrekt dan begroot, daar stonden lagere standplaats- en legesvergoeding van respectievelijk € 2.600 en € 1.500 tegenover.		€ 11.600
Overige kleine verschillen		**€ 27.100**
Totaal	**€ -**	**€ 435.400**
Saldo	**€ 435.400**	

Resultaatbestemming programma 5
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 5	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud kunstwerken en vervanging kunst openbare ruimte	€ -	€ -	€ -
Reserve Frictiekosten personeel Zwembad	€ 234.000	€ 234.000	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 5	**€ 234.000**	**€ 234.000**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 5	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud kunstwerken en vervanging kunst openbare ruimte	€ 2.460	€ -	€ 2.460-
Reserve Frictiekosten personeel Zwembad	€ -	€ -	€ -
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 5	**€ 2.460**	**€ -**	**€ 2.460-**

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 6 Sociaal domein

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
6.1-0 Alg. - Samenkracht en burgerpart.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.1-1 Vreemdelingen	€ 198.210	€ 5.770.210	€ 5.915.776	€ 145.566	€ 3.890.338
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd	€ 82.214	€ 137.964	€ 133.592	€ 4.372-	€ 61.135
6.1-3 SPUK Breed Sociale basis	€ -	€ 90.683	€ 73.803	€ 16.880-	€ -
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd	€ -	€ 98.928	€ 104.793	€ 5.865	€ -
6.3-0 Alg. - Inkomensregelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ -	€ -	€ 140	€ 140	€ -
6.3-2 Participatiewet	€ 3.887.548	€ 4.160.428	€ 4.221.893	€ 61.465	€ 3.730.368
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 12.500	€ 32.500	€ 52.134	€ 19.634	€ 45.989
6.4-1 Werkvoorziening	€ -	€ -	€ 35.500	€ 35.500	€ -
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz	€ -	€ -	€ 48.403	€ 48.403	€ 32.131
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO	€ -	€ -	€ 11.701	€ 11.701	€ -
6.71-0 Alg. - Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.344
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 148.955
6.71-3 PGB WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 146.860	€ 146.860	€ 155.441	€ 8.581	€ -
6.71b Begeleiding (WMO)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71d Ov. maatwerkarrangementen (WMO)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ -	€ 8.310	€ 8.657	€ 347	€ -
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.73a Pleegzorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.73b Gezinsgericht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.81-1 Opv. en beschermd wonen WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 37.373
6.82-1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.82a Jeugdbescherming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.82b Jeugdreclassering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 4.327.332**	**€ 10.445.883**	**€ 10.761.832**	**€ 315.949**	**€ 7.964.633**
6.1-0 Alg. - Samenkracht en burgerpart.	€ 50.711	€ 50.711	€ 50.711	€ -	€ 127.226
6.1-1 Vreemdelingen	€ 395.563	€ 6.140.669	€ 5.905.030	€ 235.639	€ 3.856.516
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd	€ 1.076.872	€ 1.317.212	€ 1.303.800	€ 13.412	€ 1.381.894
6.1-3 SPUK Breed Sociale basis	€ -	€ 90.683	€ 73.803	€ 16.880	€ -
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd	€ 1.522.367	€ 1.890.806	€ 1.454.405	€ 436.401	€ 662.436
6.3-0 Alg. - Inkomensregelingen	€ 783.011	€ 796.211	€ 796.211	€ -	€ 702.333
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ 55.017	€ 55.017	€ 70.516	€ 15.499-	€ 59.984
6.3-2 Participatiewet	€ 4.480.570	€ 4.873.562	€ 4.702.485	€ 171.077	€ 4.448.688
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 831.303	€ 2.153.307	€ 2.163.949	€ 10.642-	€ 1.780.292
6.4-1 Werkvoorziening	€ 2.098.826	€ 2.170.931	€ 2.171.094	€ 163-	€ 2.087.139
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz	€ 659.885	€ 688.420	€ 681.815	€ 6.605	€ 625.614
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO	€ 1.274.598	€ 1.312.171	€ 1.305.658	€ 6.513	€ 850.392
6.71-0 Alg. - Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 494.248
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.102.530
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71-3 PGB WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 146.777
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 2.639.044	€ 2.833.143	€ 2.721.147	€ 111.996	€ -
6.71b Begeleiding (WMO)	€ 1.516.077	€ 1.563.931	€ 1.385.662	€ 178.269	€ -
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ 723.975	€ 736.691	€ 835.039	€ 98.348-	€ -
6.71d Ov. maatwerkarrangementen (WMO)	€ 29.520	€ 29.915	€ 47.150	€ 17.235-	€ -
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 33.000
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.331.403
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ 1.097.703	€ 1.348.370	€ 903.930	€ 444.440	€ -
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ 613.148	€ 620.944	€ 595.845	€ 25.099	€ -
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ 391.535	€ 396.365	€ 421.958	€ 25.593-	€ -
6.73a Pleegzorg	€ 185.665	€ 187.740	€ 148.511	€ 39.230	€ -
6.73b Gezinsgericht	€ 380.665	€ 385.350	€ 361.857	€ 23.493	€ -
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ 713.434	€ 722.572	€ 720.141	€ 2.431	€ -
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ 1.218.443	€ 1.234.341	€ 1.504.588	€ 270.247-	€ -
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 111.176	€ 112.254	€ 191.974	€ 79.720-	€ -
6.81-1 Opv. en beschermd wonen WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 173.978
6.82-1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 590.711
6.82a Jeugdbescherming	€ 396.569	€ 400.958	€ 298.141	€ 102.817	€ -
6.82b Jeugdreclassering	€ 89.540	€ 89.820	€ 117.098	€ 27.278-	€ -
Totaal lasten	**€ 23.335.217**	**€ 32.202.094**	**€ 30.932.517**	**€ 1.269.577**	**€ 26.455.162**
Resultaat voor bestemming	**€ 19.007.885-**	**€ 21.756.211-**	**€ 20.170.685-**	**€ 1.585.526**	**€ 18.490.529-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ 159.101	€ 159.101-	€ 718.036
Onttrekking aan reserves:	€ 367.250	€ 424.140	€ 506.172	€ 82.032-	€ 238.620
Resultaat na bestemming	**€ 18.640.635-**	**€ 21.332.071-**	**€ 19.823.614-**	**€ 1.508.457**	**€ 18.969.945-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
6.1-0 Alg. - Samenkracht en burgerpart.	€ 50.711	€ 50.711	€ -
6.1-1 Vreemdelingen	€ 370.459	€ 10.746-	€ 381.205
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd	€ 1.179.248	€ 1.170.208	€ 9.040
6.1-3 SPUK Breed Sociale basis	€ -	€ -	€ -
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd	€ 1.791.878	€ 1.349.612	€ 442.266
6.3-0 Alg. - Inkomensregelingen	€ 796.211	€ 796.211	€ -
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ 55.017	€ 70.376	€ 15.359-
6.3-2 Participatiewet	€ 713.134	€ 480.592	€ 232.542
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 2.120.807	€ 2.111.815	€ 8.992
6.4-1 Werkvoorziening	€ 2.170.931	€ 2.135.594	€ 35.337
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz	€ 688.420	€ 633.412	€ 55.008
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO	€ 1.312.171	€ 1.293.957	€ 18.214
6.71-0 Alg. - Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ -
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.WMO	€ -	€ -	€ -
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.WMO	€ -	€ -	€ -
6.71-3 PGB WMO	€ -	€ -	€ -
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 2.686.283	€ 2.565.706	€ 120.577
6.71b Begeleiding (WMO)	€ 1.563.931	€ 1.385.662	€ 178.269
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ 736.691	€ 835.039	€ 98.348-
6.71d Ov. maatwerkarrangementen (WMO)	€ 29.915	€ 47.150	€ 17.235-
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ 1.340.060	€ 895.274	€ 444.786
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ 620.944	€ 595.845	€ 25.099
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ 396.365	€ 421.958	€ 25.593-
6.73a Pleegzorg	€ 187.740	€ 148.511	€ 39.230
6.73b Gezinsgericht	€ 385.350	€ 361.857	€ 23.493
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ 722.572	€ 720.141	€ 2.431
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ 1.234.341	€ 1.504.588	€ 270.247-
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 112.254	€ 191.974	€ 79.720-
6.81-1 Opv. en beschermd wonen WMO	€ -	€ -	€ -
6.82-1 Veiligheid,jeugdrecl.en opv.jeugd	€ -	€ -	€ -
6.82a Jeugdbescherming	€ 400.958	€ 298.141	€ 102.817
6.82b Jeugdreclassering	€ 89.820	€ 117.098	€ 27.278-
Resultaat programma 6 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 21.756.211	€ 20.170.685	€ 1.585.526
Resultaatbestemming	€ 424.140	€ 347.071	€ 77.069
Resultaat programma 6 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 21.332.071**	**€ 19.823.614**	**€ 1.508.457**

Het voordelige financiële verschil op programma 6 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 1.508.457. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
6.1-1 Vreemdelingen		
Op dit taakveld laat de opvang van vluchtelingen een voordeel zien omdat hier de rijksbijdrage ontvangen is. Dit voordeel valt weg tegen de kosten op taakveld 6.3 waar de kosten voor leefgeld verantwoord zijn.		€ 183.000
Het budget voor taallessen en sociale ondersteuning voor vluchtelingen zijn als budgetoverheveling aangevraagd.		€ 50.000
In de raadsvergadering van 28 maart 2024 is besloten het in 2023 niet uitgegeven incidentele restantbudget van ca. € 86k over te hevelen naar 2024 en beschikbaar te houden voor 2024 voor te maken kosten voor statushouders. Daarnaast heeft er een onderuitnutting op de reguliere taken plaatsgevonden van afgerond € 50k.		€ 136.000
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd		
Op het product vrijwilligerswerk is een voordeel behaald van € 11K doordat met name de beschikbare gelden voor bestrijding eenzaamheid niet volledig benut zijn.		€ 11.000
Op het product jeugd- en jongerenwerk zijn hogere kosten gemaakt in 2023 door vandalisme en niet voorziene herstelwerkzaamheden en compensatie van de extra energiekosten door lekkage aan Stichting meerVoormekaar.		€ -29.000
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd		
De beschikbare budgetten in 2023 voor beschermd wonen/begeleiding en ambulantisering zijn maar gedeeltelijk benut. Via de incidentele budgetoverheveling wordt hiervan € 66K doorgeschoven naar 2024 omdat een gedeelte van de uitgaven volgt in 2024 (o.a. voor project Kamers met Aandacht). daarnaast heeft gemeente Nijmegen aan de regiogemeenten een gedeelte van de centrum middelen uitgekeerd. Dit was niet geraamd. Dit levert een voordeel van € 34K op. Als laatste is een gedeelte van de overgehevelde middelen uit 2022 niet nodig gebleken en deze restantmiddelen vallen nu vrij ad € 37K.		€ 137.000
Van de beschikbare middelen ad € 290K voor de jaarschijf 2023 van het uitvoeringsplan wmo, jeugd en gezondheid is in 2023 ca. 200K benut. Het restant valt vrij. Een klein gedeelte van de lasten van het uitvoeringsplan ad € 40K is op dit taakveld geboekt. Dit levert hier een voordeel op van € 246K, maar op andere taakvelden staan hier kosten tegenover.		€ 246.000
De lasten voor de extra jongerencoach worden in 2023 incidenteel gedekt door ze ten laste van onderwijsmiddelen te brengen. Dit levert op dit taakveld een voordeel op van € 59K		€ 59.000
6.3-1 Bijzonder onderzoek		
De voorlopige afrekening over 2023 met het IBO (Instituut Bijzonder Onderzoek) is opgenomen in de cijfers. Deze bedraagt na correctie van verlegde BTW per saldo € 15K op basis van nacalculatie van het aantal uitgevoerde opdrachten en onderzoeken.		€ -15.000
Transport	**€ -**	**€ 778.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 778.000
6.3-2 Participatiewet		
Het totaalbedrag aan uitkeringen is ca. € 23k lager uitgekomen dan we bij de najaarsnota 2023 hebben gerapporteerd, doordat het uitkeringsbestand wat lager is dan verwacht. Verder is de voordelige afrekening op de loonkostensubsidies over 2023 op basis van de voorlopige jaarcijfers van de MGR verwerkt ad € 14k.		€ 37.000
De stand van de voorziening dubieuze debiteuren is ultimo 2023 herbeoordeeld. Dit leidt tot een vrijval/voordeel van € 69k.		€ 69.000
Bij de BBZ is rekening gehouden met de afloop van de balanspost over 2022. Dit levert een voordeel op. Daarnaast is er in 2023 geen beroep gedaan op de BBZ bedrijfskapitaal nieuw.		€ 58.000
Het beroep op de IOAZ was in 2023 lager dan begroot.		€ 22.000
Het project Klaar voor de start is in 2023 afgerond met een voordeel.		€ 17.000
Voor de nominale waarde van de TOZO leningen en levensonderhoud verstrekkingen is een balanspost opgenomen en jaarlijks worden de terugvorderingen en ontvangsten met het Rijk verrekend.		€ 30.000
6.4-1 Werkvoorziening		
De voordelige afrekening op uitvoering van de WSW door de MGR over 2023 is op basis van de voorlopige jaarcijfers van de MGR verwerkt ad € 35k.		€ 35.000
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz		
De voordelige afrekening op uitvoering van het participatiebduget door de MGR over 2023 is op basis van de voorlopige jaarcijfers van de MGR verwerkt. Dit levert een voordeel op van € 48k. Verder nog wat kleine voordelen op overige uitgaven.		€ 55.000
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO		
Op de verstrekking van hulpmiddelen en woonvoorzieningen (open einde regelingen) is het nadeel over 2023 per saldo € 26K. Dit wordt geëgaliseerd met de reserve sociaal domein.		€ -26.000
Bij het Wmo vervoer is de voordelige voorlopige afrekening met de BVO Dran over 2023 al verwerkt.		€ 45.000
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)		
Op het onderdeel huishoudelijke hulp treedt een voordeel op van € 110K. Dit is een saldo van lagere uitgaven HH dan de raming, hogere ontvangen eigen bijdragen van cliënten en lagere overige kosten. Conform bestaand beleid is dit voordeel gestort in de reserve sociaal domein.		€ 110.000
6.71b Begeleiding (WMO)		
Op de wmo onderdelen verblijf, begeleiding en pgb's Begeleiding is het voordeel per saldo € 178K. Met name op de bouwsteen specialistische begeleiding wordt het grootste voordeel gehaald door minder benodigde inzet. Verder wordt er een voordeel behaald op de verstrekte PGB's.		€ 178.000
6.71c Dagbesteding (WMO)		
Op het onderdeel wmo dagbesteding is het nadeel € 98K. Er werd met name meer gebruik gemaakt van de (specialistische) dagbesteding voor ouderen in 2023.		€ -98.000
6.71d Ov. maatwerkarrangementen (WMO)		
Tijdelijk verblijf LVB (Licht verstandelijk beperkten) is een regionaal product waarbij wij als gemeente op basis van verevening een bijdrage leveren. Deze valt in 2023 iets hoger uit dan geraamd.		€ -17.000
6.72a Jeugdhulp begeleiding		
In de raadsvergadering van 28 maart 2024 is besloten het in 2023 niet uitgegeven incidentele restantbudget van 335K (voor Blokhuismiddelken en extra middelen jeugd) over te hevelen naar 2024 en beschikbaar te houden voor 2024 voor te maken lokale en regionale kosten voor uitvoering van de landelijke hervormingsagenda jeugd.		€ 335.000
Het beschikbare budget voor innovatie en het doorbraakaanpak is slechts ten dele nodig gebleken. Daarnaast is het overgehevelde budget uit 2022 voor meerkosten zorg (corona) maar ten dele nodig geweest.		€ 109.000
6.72b Jeugdhulp behandeling		
Het onderdeel Jeugdhulp behandeling laat een voordeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ 26.000
6.72c Jeugdhulp dagbesteding		
Het onderdeel Jeugdhulp dagbesteding laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -23.000
6.73a Pleegzorg		
Het onderdeel Jeugdhulp pleegzorg laat een voordeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ 39.000
6.73b Gezinsgericht		
Het onderdeel Jeugdhulp verblijf exclusief behandeling laat een voordeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ 23.000
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf		
Het onderdeel Jeugd GGz levert een nadeel op. Zowel regionaal alsook landelijk nemen de kosten van JGGZ toe. Hoewel het aantal cliënten in Druten stabiel is gebleven ten opzichte van 2022, zien we vooral de trajectomvang stijgen. Met name de trajectduur bij specialistische begeleiding is fors toegenomen. We egaliseren het nadeel met de reserve sociaal domein.		€ -269.000
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		
Het onderdeel LTA (landelijk transitie arrangement) levert een nadeel op. Het gaat hier om zeer specifieke zorg die landelijk wordt ingekocht. Omdat het hier gaat om zeer uitzonderlijke zorgvragen is het lastig hierop te begroten. We egaliseren het nadeel met de reserve sociaal domein.		€ -66.000
Het onderdeel jeugdhulp crisis laat een nadeel zien. We egaliseren dit nadeel met de reserve sociaal domein.		€ -13.000
6.82a Jeugdbescherming		
Bij het onderdeel Jeugd, Jeugdbescherming treedt een voordeel op. We egaliseren dit voordeel met de reserve sociaal domein.		€ 56.000
Bij het onderdeel Jeugd, preventief justitieel kader treedt een voordeel op. We egaliseren dit voordeel met de reserve sociaal domein.		€ 47.000
6.82b Jeugdreclassering		
Bij het onderdeel Jeugd, Jeugdreclassering treedt een nadeel op. We egaliseren dit voordeel met de reserve sociaal domein.		€ -27.000
Overige kleine verschillen		**€ 56.000**
Totaal	**€ -**	**€ 1.586.000**
Saldo	**€ 1.586.000**	

Resultaatbestemming programma 6
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 6	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve sociaal domein	€ -	€ 159.101	€ 159.101-
Reserve uitstroombeleid	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 6	**€ -**	**€ 159.101**	**€ 159.101-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 6	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve sociaal domein	€ 424.140	€ 506.172	€ 82.032-
Reserve uitstroombeleid	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 6	**€ 424.140**	**€ 506.172**	**€ 82.032-**

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ -	€ 12.607	€ 130.460	€ 117.853	€ 22.680
7.1-2 SPUK Breed Gezondheidsbev.	€ -	€ 103.400	€ 81.614	€ 21.786-	€ -
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ -	€ 67.000	€ 79.168	€ 12.168	€ 18.241
7.2-2 Baten rioolrechten	€ 2.083.970	€ 2.083.970	€ 2.116.275	€ 32.305	€ 2.020.296
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 327.203	€ 387.788	€ 405.694	€ 17.906	€ 439.682
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ 1.672.319	€ 1.672.319	€ 1.665.669	€ 6.650-	€ 1.568.447
7.4-0 Alg. - Milieubeheer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-1 Milieubeheer	€ 144.027	€ 573.006	€ 442.486	€ 130.520-	€ 306.131
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 4.721	€ 9.779	€ -	€ 9.779-	€ -
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ 29.587	€ 29.953	€ 41.922	€ 11.969	€ 23.967
Totaal baten	**€ 4.261.827**	**€ 4.939.822**	**€ 4.963.288**	**€ 23.466**	**€ 4.399.443**
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 846.363	€ 951.278	€ 929.327	€ 21.951	€ 826.725
7.1-2 SPUK Breed Gezondheidsbev.	€ -	€ 103.400	€ 81.614	€ 21.786	€ -
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ 1.741.769	€ 1.808.769	€ 1.892.689	€ 83.920-	€ 2.628.102
7.2-2 Baten rioolrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 1.607.945	€ 1.668.530	€ 1.635.470	€ 33.060	€ 1.720.101
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ 45.463	€ 51.165	€ 40.551	€ 10.614	€ 65.971
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-0 Alg. - Milieubeheer	€ 230.571	€ 230.571	€ 230.571	€ -	€ 222.927
7.4-1 Milieubeheer	€ 163.345	€ 789.694	€ 590.250	€ 199.444	€ 374.097
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ 2.071	€ 2.096	€ 31.257	€ 29.161-	€ 10.016
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ 557.321	€ 614.321	€ 602.642	€ 11.679	€ 534.969
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 62.267	€ 89.721	€ 79.284	€ 10.437	€ 124.492
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 5.257.115**	**€ 6.309.545**	**€ 6.113.656**	**€ 195.889**	**€ 6.507.401**
Resultaat voor bestemming	**€ 995.288-**	**€ 1.369.723-**	**€ 1.150.368-**	**€ 219.355**	**€ 2.107.957-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 362.601
Onttrekking aan reserves:	€ 15.335	€ 15.335	€ -	€ 15.335-	€ 1.499.572
Resultaat na bestemming	**€ 979.953-**	**€ 1.354.388-**	**€ 1.150.368-**	**€ 204.020**	**€ 970.986-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 938.671	€ 798.867	€ 139.804
7.1-2 SPUK Breed Gezondheidsbev.	€ -	€ -	€ -
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ 1.741.769	€ 1.813.522	€ 71.753-
7.2-2 Baten rioolrechten	€ 2.083.970-	€ 2.116.275-	€ 32.305
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 1.280.742	€ 1.229.776	€ 50.966
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ 51.165	€ 40.551	€ 10.614
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ 1.672.319-	€ 1.665.669-	€ 6.650-
7.4-0 Alg. - Milieubeheer	€ 230.571	€ 230.571	€ -
7.4-1 Milieubeheer	€ 216.688	€ 147.764	€ 68.924
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ 2.096	€ 31.257	€ 29.161-
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ 614.321	€ 602.642	€ 11.679
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 79.942	€ 79.284	€ 658
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ 29.953-	€ 41.922-	€ 11.969
Resultaat programma 7 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.369.723	€ 1.150.368	€ 219.355
Resultaatbestemming	€ 15.335	€ -	€ 15.335
Resultaat programma 7 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.354.388**	**€ 1.150.368**	**€ 204.020**

Het voordelige financiële verschil op programma 7 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 204.020. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
7.1-1 Openbare gezondheidszorg		
Op het onderdeel GGD algemeen treedt een voordeel op. Dat als gevolg van een hoger dan geraamd positief BTW effect.		€ 13.000
Op het onderdeel GGD algemeen treedt een voordeel op. Vanuit Nijmegen is incidentele dekking ontvangen vanuit (door Nijmegen verlegde) IZA middelen voor een aantal verstrekte subsidies.		€ 96.000
Transport	**€ -**	**€ 109.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 109.000
Op het onderdeel gezondheidszorg, diensten derden treedt een voordeel op van 16K. De overhevelde gids middelen uit 2022 worden in 2023 incidenteel gedekt vanuit GALA- budget kansrijke start.		€ 17.000
Op het onderdeel GGD algemeen treedt een voordeel op bij de facultatieve taken.		€ 11.000
Overige kleine afwijkingen budget gezondheidszorg.		€ 3.000
7.2-1 Riolen en rioolgemalen		
Door uitgestelde werkzaamheden en meeropbrengsten leges is het totale batig saldo toegevoegd aan de tariefegalisatievoorziening.		€ -26.000
In 2023 zijn er meer aansluitingen gerealiseerd dan waarmee rekening is gehouden bij het berekenen van de Rioolheffing. Hierdoor is er € 36.000 meer aan opbrengsten gerealiseerd dan begroot.		€ -36.000
7.2-2 Baten rioolrechten		
De opbrengsten uit de rioolheffing zijn, met name bij die van de eigenaren van Niet-woningen, hoger uitgevallen dan voorzien.	€ 32.000	
7.3-1 Vuilnisophaaldienst		
Voordeel door onverwachte afrekening vanuit 2020, meeropbrengsten plastic en minder lasten dan begroot.		€ 88.000
Nadeel door afwaarderen activum milieustraat.		€ -54.000
Ontvangsten van Nedvang waren niet begroot.		€ 17.000
Opbrengsten van oud papier waren minder hoog dan begroot en minder bijdragen betaald dan begroot, waardoor het saldo alsnog negatief eindigt.		€ -15.000
Afrekeningen voor luierinzameling waren niet begroot, waardoor het saldo batiger eindigde dan begroot.		€ 18.000
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.		
Voor het onderhoud aan de hondenuitlaatplaatsen is minder uitgegeven dan begroot.		€ 10.000
7.4-1 Milieubeheer		
In verband met het uitblijven regionale samenwerking zien we een voordeel op het taakveld klimaatadaptatie		€ 17.000
Op het structureel milieubudget is minder uitgegeven dan begroot. Dit heeft te maken met de grote hoeveelheid aan Sisa regelingen die we ontvingen vanuit het Rijk.		€ 50.000
7.4-2 Ongediertebestrijding		
In verband met kosten voor het hertenkamp en meer inspecties en bestrijdingen is in 2023 een nadeel op dit taakveld behaald.		€ -29.000
7.4-3 Handhaving milieubeheer		
Een voordeel op dit taakveld in verband met een teruggaaf n.a.v. de afrekening 2023 ODRN.		€ 10.000
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten		
In de laatste periode van 2023 zijn relatief veel verzoeken binnengekomen voor verlenging van grafrechten, dit levert een incidenteel voordeel op.		€ 12.000
Overige kleine verschillen		**€ -15.000**
Totaal	**€ 32.000**	**€ 187.000**
Saldo	**€ 219.000**	

Resultaatbestemming programma 7
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 7	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve kwelbeheersingssysteem ADW	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 7	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 7	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve kwelbeheersingssysteem ADW	€ 15.335	€ -	€ 15.335-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 7	**€ 15.335**	**€ -**	**€ 15.335-**

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 8 Wonen en bouwen

Product	Raming 2023 vóór wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023	Realisatie 2022
8.1-0 Alg.- Ruimtelijke ordening	€ -	€ -	€ 76.558	€ 76.558	€ 23.443
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 165.270	€ 770.318	€ 732.713	€ 37.606-	€ 269.202
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 345.076	€ 318.772	€ 2.417.572	€ 2.098.800	€ 156.629
8.3-0 Alg. - Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.500
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.3-3 Woonwagens	€ 6.500	€ 6.580	€ 6.223	€ 357-	€ 6.059
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 72.486	€ 72.502	€ 113.172	€ 40.670	€ 65.139
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ 805.609	€ 1.043.238	€ 985.041	€ 58.197-	€ 1.020.817
Totaal baten	**€ 1.394.941**	**€ 2.211.410**	**€ 4.331.277**	**€ 2.119.867**	**€ 1.544.787**
8.1-0 Alg.- Ruimtelijke ordening	€ 453.514	€ 579.414	€ 540.233	€ 39.181	€ 425.003
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 73.718	€ 64.632	€ 61.186	€ 3.447	€ 74.555
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 217.231	€ 242.381	€ 2.504.169	€ 2.261.788-	€ 275.530
8.3-0 Alg. - Wonen en bouwen	€ 660.487	€ 678.177	€ 710.387	€ 32.210-	€ 591.824
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ 90.543	€ 350.755	€ 197.654	€ 153.101	€ 142.851
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.112
8.3-3 Woonwagens	€ 980	€ 985	€ 607	€ 378	€ 1.003
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 68.366	€ 147.816	€ 61.812	€ 86.004	€ 70.213
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 1.564.839**	**€ 2.064.160**	**€ 4.076.048**	**€ 2.011.888-**	**€ 1.583.092**
Resul	**€ 169.898-**	**€ 147.250**	**€ 255.229**	**€ 107.979**	**€ 38.304-**
Toevoeging aan reserves:	€ 248.979	€ 363.979	€ 156.507	€ 207.472	€ 68.390
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ 10.000	€ -	€ 10.000-	€ 45.496
Resultaat na bestemming	**€ 418.877-**	**€ 206.729-**	**€ 98.722**	**€ 305.451**	**€ 61.198-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
8.1-0 Alg.- Ruimtelijke ordening	€ 579.414	€ 463.676	€ 115.738
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 705.686-	€ 671.527-	€ 34.159-
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 76.391-	€ 86.597	€ 162.988-
8.3-0 Alg. - Wonen en bouwen	€ 678.177	€ 710.387	€ 32.210-
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ 350.755	€ 197.654	€ 153.101
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -
8.3-3 Woonwagens	€ 5.595-	€ 5.615-	€ 20
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 75.314	€ 51.360-	€ 126.674
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ 1.043.238-	€ 985.041-	€ 58.197-
Resultaat programma 8 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 147.250-	€ 255.229-	€ 107.979
Resultaatbestemming	€ 353.979-	€ 156.507-	€ 197.472
Resultaat programma 8 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 206.729**	**€ 98.722-**	**€ 305.451**

Het voordelig financiële verschil op programma 8 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 305.451. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
8.2-1 Bouwgrondexploitatie		
De verliesgevende voorzieningen zijn in 2023 aangepast van € 628k naar € 614k, een voordeel van € 14k.		€ 15.000
De grondexploitatie Deest-Zuid wordt in 2023 afgesloten met een verlies van € 324k. Dit bedrag wordt vanuit de verliesgevende voorziening toegevoegd aan het project.		€ 324.000
De grondexploitatie Tabaksveld Puiflijk wordt in 2023 afgesloten met een verlies van € 233k. Dit bedrag wordt vanuit de verliesgevende voorziening toegevoegd aan het project.		€ 233.000
De grondexploitatie De Pas Afferden wordt in 2023 afgesloten met een verlies van € 56k. Dit bedrag wordt vanuit de verliesgevende voorziening toegevoegd aan het project.		€ 56.000
Voor de PPS Druten Oost is in de begroting 2023 ervan uit gegaan dat deze zou worden afgesloten in 2023 met een voordeel van € 182k. Het project is echter nog niet helemaal afgerond, het gaat nog om de aanleg van een speeltuin en wat andere kleine aanpassingen. Inmiddels is bekend dat de grondexploitatie naar beneden is bijgesteld naar € 134k en dat de verliesneming op de BV De Waarden hierop in mindering wordt gebracht. Naar verwachting blijft er in 2024 een winst over van ca. € 50k voor beide partijen.		€ -182.000
De plankosten voor grondexploitaties voor het maken van de MPG's voor de jaarrekening zijn niet begroot.		€ -15.000
Transport	**€ -**	**€ 431.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 431.000
Voor de bouwgrondexploitaties Tabaksveld Puiflijk, Deest Zuid en De Pas Afferden zijn in voorgaande jaren verliesgevende voorzieningen gevormd, dit conform de regels van de BBV. Deze grondexploitaties sluiten we in 2023 af met een negatief resultaat van € 614k. (Tabaksveld € 233k, Deest Zuid € 324k en De Pas € 56k).		€ -614.000
Op de overige posten, inclusief rente blijft er een klein negatief resultaat over.		€ -5.000
Voor de Woningbouw Deest Zuid is begroot dat € 25k niet kan worden meegenomen in het Onderhanden Werk. In werkelijkheid kunnen alle kosten worden meegenomen over 202, dit levert een voordeel op van € 25k.		€ 25.000
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht		
Voor de invoering van de Omgevingswet is een budget van € 280k overgeheveld van voorgaande jaren naar 2023. Van dit budget is € 117k uitgegeven en resteert er € 163k. Op basis van een inschatting, eind 2023, is € 130k overgeheveld naar 2024. Per saldo valt er een budget vrij in de jaarrekening 2023 van € 33k.		€ 163.000
Bij de aanvragen voor bouwvergunningen zijn extra aanvragen ontvangen vanwege de invoering van de omgevingswet, dit betekent ook meer externe adviezen in het kader van stikstof en kosten voor voorlichting.		€ -10.000
8.3-4 Overige volkshuisvesting		
We ontvingen een meeropbrengst o.b.v. rente kortlopende en langlopende leningen van de SVn. I.v.m. de fluctuerende rentepercentages hebben we hier niets voor begroot.		€ 55.000
Onderuitputting op het taakveld stedelijke vernieuwing op de middelen die beschikbaar zijn gesteld via het collegeprogramma voor verschillende onderzoeken.		€ 73.000
8.3-5 Omgevingsvergunningen		
De leges voor bouwvergunningen zijn lastig in te schatten. In de primitieve begroting was hiervoor een bedrag geraamd van € 806k. In de perspectiefnota is dit bedrag bijgesteld naar € 888k. Vanwege de invoering van de omgevingswet zijn de laatste maanden van 2023 nog veel extra aanvragen ingediend en zijn in de najaarsnota de leges opnieuw verhoogd naar in totaal € 1.043k. Deze verhoging heeft zich niet helemaal doorgezet, uiteindelijk hebben we € 985 ontvangen aan leges bouwvergunningen, € 58k minder dan begroot bij de najaarsnota.		€ -58.000
Overige kleine verschillen		**€ 68.000**
Totaal	**€ -**	**€ 128.000**
Saldo	**€ 128.000**	

Resultaatbestemming programma 8
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 8	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve grondbedrijf	€ 208.304	€ -	€ 208.304
Reserve stadsuitleg	€ 155.675	€ 156.507	€ 832-
Totaal stortingen t.b.v. programma 8	**€ 363.979**	**€ 156.507**	**€ 207.472**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 8	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve grondbedrijf	€ -	€ -	€ -
Reserve stadsuitleg	€ 10.000	€ -	€ -10.000
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 8	**€ 10.000**	**€ -**	**€ 10.000-**

3.4.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

3.4.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

In de begroting van 2023 zijn deze dekkingsmiddelen onder programma 0 opgenomen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
De gemeente Druten kent de volgende niet-bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen:

Belastingsoort	Raming 2023 voor wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023
Onroerende zaak belasting	€ 4.213.701	€ 4.144.312	€ 4.201.650	€ -57.338
Hondenbelasting	€ 190.083	€ 190.083	€ 188.075	€ 2.008
Reclamebelasting	€ 39.012	€ 39.496	€ 33.561	€ 5.935
Totaal	**€ 4.442.796**	**€ 4.373.891**	**€ 4.423.286**	**€ -49.395**

In de paragraaf lokale heffingen is een toelichting op de verschillen gegeven.

Algemene uitkering
In 2023 is € 39.015.166 aan algemene uitkering ontvangen. De raming voor wijzigingen bedroeg echter € 36.740.299. De raming bij de najaarsnota bedroeg € 38.502.6378. Dit verschil is toegelicht binnen programma 0.

Dividend

Deelneming	Raming 2023 voor wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ 16.992	€ 16.992	€ 23.693	€ 6.701
DAR NV	€ 33.191	€ 33.191	€ 30.558	€ -2.633
Totaal ontvangen dividend	**€ 50.183**	**€ 50.183**	**€ 54.251**	**€ 4.068**

BTW compensatiefonds
Over 2023 is op de exploitatie-uitgaven € 5.003.834 aan compensabele BTW gedeclareerd.

Toelichting overhead
Conform artikel 27b van het BBV dienen de kosten op het taakveld overhead te worden toegelicht.

Taakveld	Raming 2023 voor wijziging	Raming 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ 2.940.230	€ 3.575.293	€ 3.579.485	€ -4.192
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ 151.364	€ 151.983	€ 151.998	€ -15
0.4-2 Communicatie	€ 29.510	€ 30.962	€ 20.457	€ 10.505
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 18.411	€ 52.639	€ 60.941	€ -8.302
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 3.087.334	€ 3.902.663	€ 3.832.125	€ 70.538
0.4-7 Buitendienst	€ 62.305	€ 64.109	€ 145.120	€ -81.011
0.4-8 Overige personele kosten	€ 174.815	€ 175.664	€ 269.333	€ -93.669
0.4-9 Gemeentehuis	€ 284.342	€ 285.008	€ 415.488	€ -130.480
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 35.561	€ 36.002	€ 43.109	€ -7.107
Totaal overheadkosten	**€ 6.783.872**	**€ 8.274.323**	**€ 8.518.058**	**€ -243.735**

Omdat het taakveld overhead volledig binnen programma 0 valt, zijn de verschillen in dat programma (zie 3.4.3.1 - programma 0) toegelicht.

Vennootschapsbelasting
Conform artikel 27b van het BBV dienen de kosten voor vennootschapsbelasting te worden toegelicht. In 2023 is er € 13.921 aan vennootschapsbelasting betaald. Dit betreft de afdracht vennootschapsbelasting over 2020 t/m 2023 en de terugontvangen dividendbelasting 2020 en 2021, die als voorheffing voor de vennootschapsbelasting dient.

Bedrijfsvoeringsbudget
Vanaf 2021 valt het volledige budget van de bedrijfsvoering binnen de WDW en zal als zodanig ook in die jaarrekening worden verklaard.

3.4.3.3. Verantwoording Wet Normering Topinkomens

3.3.3.3. WNT-verantwoording 2023 Gemeente Druten

De WNT is van toepassing op de gemeente Druten. Het voor de gemeente Druten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023: € 223.000 (2022: € 216.000) (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Conform de Wet Normering Topinkomens zijn de onderstaande functies opgenomen in deze paragraaf:
1. Griffier;
2. Gemeentesecretaris.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023 bedragen x € 1	B.P.P. Janssen	E.E. Weijenberg
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 28-06
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,58
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 116.594	€ 53.823
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 28.005	€ 11.457
Subtotaal	*€ 144.600*	*€ 65.281*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 128.301
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 144.600**	**€ 65.281**
Het bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 bedragen x € 1	B.P.P. Janssen	E.E. Weijenberg
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-05 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,52
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.286	€ 44.922
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 27.870	€ 11.074
Subtotaal	*€ 140.156*	*€ 55.997*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 112.003
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 140.156**	**€ 55.997**
Het bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 bedragen x € 1		M.J. van IJsseldijk
Functiegegevens		**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01-01 t/m 31-01
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,074075
Dienstbetrekking?		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	6.820
Beloningen betaalbaar op termijn	€	1.289
Subtotaal	€	*8.110*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	16.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**8.110**
Het bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Gegevens 2023 bedragen x € 1		J. Rochat		
Functiegegevens		**Griffier**		
Kalenderjaar		2023		2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		25-05 t/m 07-11		n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		5,46		0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar		415		0,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	212	€	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	107.784	€	-
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 107.784		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€	48.970	€	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 48.970		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		
Bezoldiging		**€ 48.970**		
Bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.V.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		

Gegevens 2023 bedragen x € 1		L. Randsdorp		
Functiegegevens		**Griffier**		
Kalenderjaar		2023		2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		8-11 t/m 31-12		n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		1,81		0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar		160		0,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	212	€	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	41.555	€	-
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 41.555		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€	18.880	€	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 18.880		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		
Bezoldiging		**€ 18.880**		
Bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.V.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		

Gegevens 2023 bedragen x € 1		J. van Workum	
Functiegegevens		**Griffier**	
Kalenderjaar		2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		n.v.t.	01-01 t/m 30-04
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		0	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar		0,00	375,50
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	-	€ 93.257
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 93.257	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Bezoldiging in de betreffende periode	€	-	€ 29.300
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 29.300	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	
Bezoldiging		**€ 29.300**	
Bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.V.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Niet van toepassing.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder
Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900
De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing.

Tabel 1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900.

Niet van toepassing.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023 **bedragen x € 1**		**E.E. Weijenberg**
Functiegegevens		
Functie(s) bij beëindeging dienstverband		Griffier
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,78
Jaar waarin dienstverband is beëindigd		2023
Uitkering wegen beëindiging van het dienstverband		
Overeengekomen uitkering wegen beëindiging dienstverband	€	49.190
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**€**	**58.333**
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		
Waarvan betaald in 2023	€	49.190
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Het bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	€	-
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.4.3.4 Overzicht uitsplitsing structureel en incidenteel perspectief

3.4.3.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Programma		Raming 2023 voor wijziging	Wijziging raming 2023 bestedingspl	Wijziging raming 2023 VJN	Wijziging raming 2023 NJN	Wijziging raming 2023 amendem.	Totaal beschikbaar
Programma 0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ -	€ 3.500	€ 1.163.850	€ -	€ 1.167.350
Programma 1	Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ 50.000	€ -	€ 50.000
Programma 2	Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ 548.000-	€ 174.575	€ -	€ 373.425-
Programma 3	Economie	€ -	€ -	€ -	€ 79.000	€ -	€ 79.000
Programma 4	Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ 18.827	€ -	€ 18.827
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ 101.538	€ 418.864	€ -	€ 520.402
Programma 6	Sociaal domein	€ -	€ -	€ 5.821.500	€ 1.168.706	€ -	€ 6.990.206
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ 189.823	€ 16.000	€ -	€ 205.823
Programma 8	Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ 170.000	€ 648.000	€ -	€ 818.000
Saldo incidenteel		€ 3.378.236	€ -	€ -	€ 872.489	€ -	€ 4.250.725
Totaal baten		**€ 3.378.236**	**€ -**	**€ 5.738.361**	**€ 4.610.311**	**€ -**	**€ 13.726.908**
Programma 0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ -	€ 43.950-	€ 329.653-	€ -	€ 373.603-
Programma 1	Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 2	Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ 535.000	€ -	€ -	€ 535.000
Programma 3	Economie	€ -	€ -	€ -	€ 79.000-	€ -	€ 79.000-
Programma 4	Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ 18.827-	€ -	€ 18.827-
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ 270.724-	€ 318.864-	€ -	€ 589.588-
Programma 6	Sociaal domein	€ -	€ -	€ 5.821.500-	€ 1.054.826-	€ -	€ 6.876.326-
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ 170.500-	€ 50.000-	€ -	€ 220.500-
Programma 8	Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ 85.000-	€ 56.304-	€ -	€ 141.304-
Saldo incidenteel		€ 2.108.434-	€ 10.000-	€ 279.000-	€ 500.990-	€ 10.000-	€ 2.908.424-
Totaal lasten		**€ 2.108.434-**	**€ 10.000-**	**€ 6.135.674-**	**€ 2.408.464-**	**€ 10.000-**	**€ 10.672.572-**
Saldo incidentele baten en lasten		**€ 1.269.802**	**€ 10.000-**	**€ 397.313-**	**€ 2.201.847**	**€ 10.000-**	**€ 3.054.336**

Ramingen 2023 na wijziging
Als gevolg van het bestedingsplan 2023, de perspectiefnota 2023 en de najaarsnota 2023 zijn in 2023 incidentele middelen vrijgevallen en ingezet. Dat wordt via bovenstaand overzicht getoond.

Werkelijke uitnutting incidentele budgetten
De incidenteel toegekende budgetten bestaan op hoofdlijnen uit:
- Eenmalige uitgaven ten laste van - of inkomsten ten gunste van - de eenmalige middelen;
- Eenmalige uitgaven gedekt door eenmalige onttrekkingen uit - of inkomsten te storten in - reserves;
- Eenmalige restantbudgetten die doorgeschoven zijn vanuit boekjaar 2022.

Voor het eerste en het laatste punt wordt verwezen naar de verschillenanalyses (3.4.3.1), terwijl de afwijkingen op stortingen/onttrekkingen in/uit de reserves zijn toegelicht via de resultaatbestemming (3.4.3.5).

3.4.3.5 Overzicht resultaatbestemming

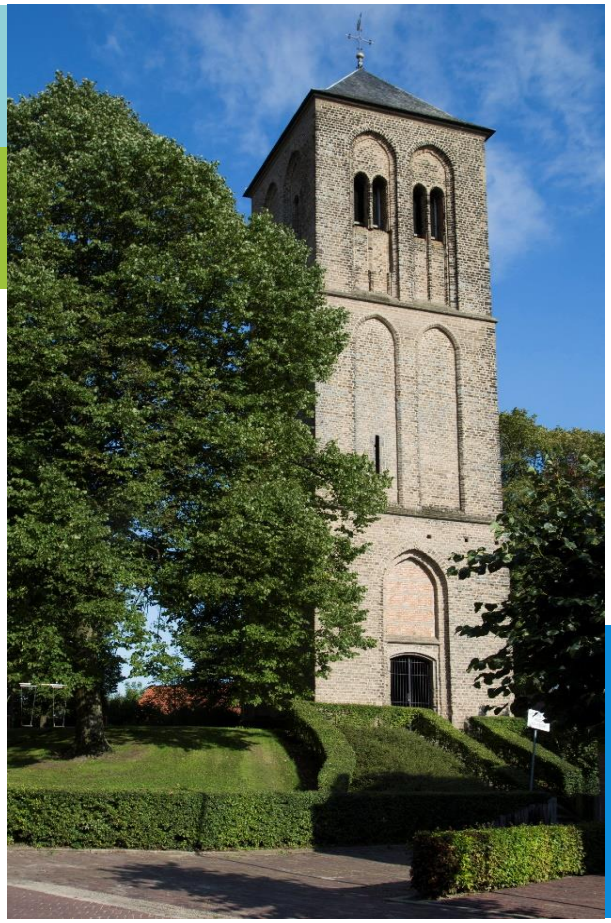

3.4.3.5 Resultaatbestemming 2023

Alle onderstaande mutaties in de reserves, worden verwerkt via taakveld 0.10 "Mutaties Reserves". De totale storting en onttrekking is op die plek terug te vinden in het overzicht van baten en lasten.

Stortingen in reserves, ten laste van resultaat voor bestemming

Reserve	Raming voor wijziging	Wijzigingen	Raming na wijziging	Werkelijk	Verschil	Grondslag / referentie	Omschrijving mutatie	Struct. / Incident.
Programma 0								
Algemene reserve	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Legaath van Cooth	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Winstuitkering NUON	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Assurantie	€ 25.559	€ -	€ 25.559	€ 25.559	€ -	Prim. begr.	Jaarlijkse storting reserve.	Structureel
Reserve Conversie aandelen Vitens	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 0	**€ 25.559**	**€ -**	**€ 25.559**	**€ 25.559**	**€ -**			
Programma 2								
Reserve Onderhoud wegen	€ 1.457.679	€ -	€ 1.457.679	€ 1.457.679	€ -	Prim. begr.	Jaarlijkse storting reserve.	Structureel
Reserve Vervanging straatverlichting	€ 80.917	€ -	€ 80.917	€ 80.917	€ -	Prim. begr.	Jaarlijkse storting reserve.	Structureel
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 2	**€ 1.538.596**	**€ -**	**€ 1.538.596**	**€ 1.538.596**	**€ -**			
Programma 5								
Reserve Onderhoud kunstwerken en verv. kunst OF	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Frictiekosten Zwembad	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 6	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 6								
Reserve Sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ 159.101	€ -159.101	Jaarrekening	Overschot WMO klassiek en begeleiding.	Incidenteel
Reserve Uitstroombeleid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 6	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 159.101**	**€ -159.101**			
Programma 7								
Reserve Kwelbeheersingssysteem ADW	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 7	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 8								
Reserve Stadsuitleg	€ 40.675	€ -	€ 40.675	€ 40.675	€ -	Prim. Begr.	Bijdrage exploitatieovereenkomsten.	Structureel
Reserve Stadsuitleg	€ -	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ -	Najaarsnota	Meeropbrengst bijdrage exploitatieovereenk.	Incidenteel
Reserve Stadsuitleg	€ -	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.832	€ -832	Perspectiefn.	Meeropbrengst bovenwijkse voorzieningen.	Incidenteel
Reserve Grondbedrijf	€ 208.304	€ -	€ 208.304	€ -	€ 208.304	Prim. Begr.	Eindwaarde PPS Druten-Oost.	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 8	**€ 248.979**	**€ 115.000**	**€ 363.979**	**€ 156.507**	**€ 207.472**			
Totaal stortingen	**€ 1.813.134**	**€ 115.000**	**€ 1.928.134**	**€ 1.879.763**	**€ 48.371**			

Onttrekkingen aan reserves, ten gunste van resultaat voor bestemming

Reserve	Raming voor wijziging	Wijzigingen	Raming na wijziging	Werkelijk	Verschil	Grondslag / referentie	Omschrijving mutatie	Struct. / Incident.
Programma 0								
Algemene reserve	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	Amendement	Armoedebestrijding.	Incidenteel
Algemene reserve	€ -	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ -	Amendement	Bijdrage clubgebouw SCP.	Incidenteel
Reserve Legaath van Cooth	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ 37.500	€ 2.500	Bestedingspl.	Extra aandacht techniekonderwijs.	Incidenteel
Reserve Winstuitkering NUON	€ 131.535	€ -	€ 131.535	€ 131.535	€ -	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Reserve Assurantie	€ -	€ -	€ -	€ 19.964	€ -19.964	Jaarrekening	Dekking werkelijke kosten	Structureel
Reserve Conversie aandelen Vitens	€ 48.000	€ -	€ 48.000	€ 48.000	€ -	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Totaal reserveringen programma 0	**€ 179.535**	**€ 540.000**	**€ 719.535**	**€ 736.999**	**€ -17.464**			
Programma 2								
Reserve Onderhoud wegen	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ -	€ 40.000	Budgetoverh.	Overheveling KOR 2022.	Incidenteel
Reserve Onderhoud wegen	€ -	€ 170.000	€ 170.000	€ -	€ 170.000	Perspectiefn.	Onderhoud Deerstersteeg.	Incidenteel
Reserve Onderhoud wegen	€ 11.903	€ -	€ 11.903	€ -	€ 11.903	Prim. Begr.	Dekking kosten Altforsstraat.	Incidenteel
Reserve Onderhoud wegen	€ 1.457.679	€ -	€ 1.457.679	€ 1.352.397	€ 105.282	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Incidenteel
Reserve Vervanging straatverlichting	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ -	€ 15.000	Perspectiefn.	Herijkingbeleidsplan openbare verlichting.	Incidenteel
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen	€ 19.000	€ -	€ 19.000	€ -	€ 19.000	Prim. Begr.	Dekking afschrijving vanuit reserve.	Structureel
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 2	**€ 1.488.582**	**€ 225.000**	**€ 1.713.582**	**€ 1.352.397**	**€ 361.185**			
Programma 5								
Reserve Onderhoud kunstwerken en verv. kunst OF	€ 2.626	€ -	€ 2.626	€ -	€ 2.626	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structreel
Reserve Frictiekosten Zwembad	€ -	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ -	Najaarsnota	Dekking frictiekosten zwembad 2023.	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 5	**€ 2.626**	**€ 60.000**	**€ 62.626**	**€ 60.000**	**€ 2.626**			
Programma 6								
Reserve Sociaal domein	€ 367.250	€ -	€ 367.250	€ 186.557	€ 180.693	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structreel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ 8.704	€ 6.296	Bestedingspl.	Opstellen inclusieagenda.	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ 3.425	€ -925	Bestedingspl.	100% AED-dekking gemeente Druten.	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ 29.790	€ 29.790	€ 21.988	€ 7.802	Bestedingspl.	Extra indexatie en onvoorzien St. Meervoorm.	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ 9.600	€ 9.600	€ 9.600	€ -	Perspectiefn.	Subsidie Tjillhonk.	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ 275.898	€ -275.898	Jaarrekening	Tekort Jeugdwet	Incidenteel
Reserve Uitstroombeleid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 6	**€ 367.250**	**€ 56.890**	**€ 424.140**	**€ 506.172**	**€ -82.032**			
Programma 7								
Reserve Kwelbeheersingssysteem ADW	€ 15.335	€ -	€ 15.335	€ -	€ 15.335	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Totaal reserveringen programma 7	**€ 15.335**	**€ -**	**€ 15.335**	**€ -**	**€ 15.335**			
Programma 8								
Reserve Stadsuitleg	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ -	€ 10.000	Budgetoverh.	Dekking t.b.v. kosten inwonersinitiatieven.	Incidenteel
Reserve Grondbedrijf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 8	**€ -**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ -**	**€ 10.000**			
Totaal onttrekkingen	**€ 2.053.328**	**€ 891.890**	**€ 2.945.218**	**€ 2.655.568**	**€ 289.650**			
Totaal resultaatbestemming	**€ -240.194**	**€ -776.890**	**€ -1.017.084**	**€ -775.805**	**€ -241.279**			

3.4.4 Globale analyse verschil tussen begroot en werkelijk resultaat

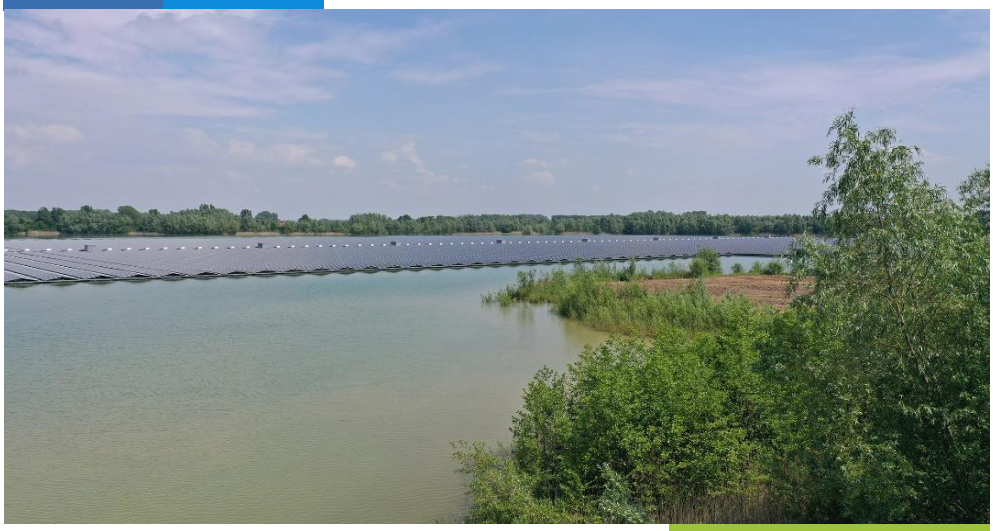

3.4.4 Globale verschillenanalyse saldo Najaarsnota 2023 t.o.v. Jaarrekening 2023

Geraamd resultaat exploitatie 2023 conform najaarsnota 2023	€ 1.586.210
Werkelijk resultaat exploitatie jaarrekening 2023	€ 1.915.394
Te verklaren verschil	**€ 329.184**

Het verschil tussen de najaarsnota 2023 en het werkelijke exploitatie resultaat 2023 wordt grotendeels verklaard door de budgetoverhevelingen 2023 naar 2024. Zie hiervoor onderstaand overzicht.

Budget overhevelingen	Totaal
Programma 0	
Jeugdraad	€ 10.000
Strategisch kompas	€ 20.000
Agenda dienstverlening	€ 75.000
Programma 1	
-	€ -
Programma 2	
-	€ -
Programma 3	
Onderzoek bedrijventerrein	€ 35.000
Programma 4	
-	€ -
Programma 5	
Bankjes in alle kernen	€ 18.000
Actualisatie monumentenbeleid	€ 45.520
Aanleg Mountainbikeroutes	€ 49.172
1000 bomen	€ 13.000
Programma 6	
Onderzoek toekomst dorpshuis de Lier	€ 50.000
Verhoging taalniveau en maatschappelijke begeleiding o.a.	€ 86.265
Amendement bij beleidsplan schulden en armoede	€ 47.050
Taallessen Oekraïners	€ 19.360
Labeling uit decembercirculaire 2022: Extra middelen meerkosten Oekraïne	€ 29.929
Brede aanpak dak- en thuisloosheid/ambulantiseringsmiddelen	€ 65.698
Labeling blokhuismiddelen en extra middelen jeugd	€ 355.998
Programma 7	
-	€ -
Programma 8	
Invoering omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging bouwen	€ 271.912
Onderzoek woonvormen	€ 20.000
Wet goed verhuurdersschap	€ 19.400
Totaal budgetoverhevelingen	**€ 1.231.304**

Onderstaande tabel geeft een grofmazige analyse van de resterende verschillen tussen de actuele begroting 2023 en het jaarrekening resultaat. Bovenstaande budgetoverhevelingen zijn hierin ook meegenomen. Deze verschillen zijn reeds in meer detail toegelicht in paragraaf 3.4.3.1.

Overige verschillen (minus budgetoverhevelingen)	Taakveld	Totaal
Programma 0		
Lagere incidentele lasten	0.8	€ 2.347.000
Lagere onttrekking reserves	0.10	€ 3.559.000-
Hogere algemene uitkering	0.7	€ 513.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 64.609
Programma 1		
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 103.863
Programma 2		
Lagere lasten op asfaltbestek	2.1	€ 239.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 205.117
Programma 3		
Onderuitputting beschikbaar gestelde middelen	3.1	€ 152.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 59.704
Programma 4		
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 92.563-
Programma 5		
Hogere specifieke uitkering stimulering sport 2022 en 2023	5.2	€ 227.000
Hogere inkomsten en lagere lasten Zwembad De Gelenberg	5.2	€ 185.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 53.078-
Transport		€ 391.652

Transport		€ 391.652
Programma 6		
Lagere lasten op vreemdelingen	6.1	€ 233.446
Lagere lasten op toegang eerstelijnsvoorzieningen WMO en jeugd	6.2	€ 376.568
Lagere lasten op Participatiewet	6.3	€ 185.950
Lagere lasten op Huishoudelijkehulp en begeleiding WMO	6.71a en b	€ 288.000
Hogere lasten op Dagbesteding en overige WMO maatwerkarrangementen	6.71c en d	€ 115.000-
Lagere lasten op jeugdhulp begeleiding	6.72a	€ 109.000
Hogere lasten op Jeugd GGZ	6.74a en b	€ 348.000-
Lagere lasten op jeugdbescherming	6.82a	€ 103.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 98.262
Programma 7		
Lagere lasten GGD	7.1	€ 109.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 110.335
Programma 8		
Hogere lasten bouwgrondexploitaties	8.2	€ 162.988-
Hogere lasten Wonen en bouwen	8.3	€ 82.524-
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 42.179
Totaal budgetoverhevelingen		**€ 1.338.880**

Recapitulatie

Te verklaren verschil	€ 329.184
Budgetoverhevelingen van 2023 naar 2024	€ 1.231.304
Overige verschillen	€ -1.338.880
Overige kleine verschillen	**€ 221.608**

3.4.5 SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 4.241.300	€ 1.220.806	€ 0	€ 72.597	€ 0	€ 100.116
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*		
			€ 0	€ 60.690	€ 5.695.509	€ 9.513.248		
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	26	0	0	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*
			€ 0	€ 8.360	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/26*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/27*	
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 0	
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00744437/(V)SO de Kom	€ 150.000	€ 150.000	Ja		Ja
		2	SUVIS21-2-03061843/Pax Christi College	€ 257.481	€ 257.481	Ja		Ja
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-00744437/(V)SO de Kom	Ja				
		2	SUVIS21-2-03061843/Pax Christi College	Ja				

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			202	€ 90.123	€ 110.668	64	€ 14.437	€ 19.049
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			266	€ 15.960	€ 19.560			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			1.255	224	0	57	266	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Ja				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 19.067	€ 0	1	25	52	

BZK	**C94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C94/02*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/03*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle R* *Indicator: C94/04*	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en *Aard controle R* *Indicator: C94/05*	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen *Aard controle R* *Indicator: C94/06*
			1 *LAI23-03468615*	€ 7.163	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling *Aard controle R* *Indicator: C94/07*	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: C94/08*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle R* *Indicator: C94/09*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/10*		
			1 € 3.896	€ 3.267	€ 0	Nee		
BZK	**C105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: C105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: C105/05*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C105/06*
			1 *2023-0000096189*	0	Ja	0	Ja	€ 0
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: C105/12*
			1 *2023-0000096189*	€ 0	Ja	nvt	0	Ja
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/14*				
			1 *2023-0000096189*	Nee				

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 225.507	€ 102.144	€ 20.353	€ 0	€ 0	
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*		
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 172.163	€ 0	€ 0	€ 0	€ 183.926	
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		

IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*	
			1 061945 Gemeente Berg en Dal	-	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*				
			1 061945 Gemeente Berg en Dal	-	Ja				
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*			
			1 061945 Gemeente Berg en Dal	-	-	Ja			
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*			
			1 345 Geregelde oversteekplaats (GOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/hlaantal in Stuks	Nee	0				
EZK	**F28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: F28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: F28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/06*	
			€ 0	€ 100.181	€ 38.309	€ 138.490	€ 0	€ 0	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/07*						
			Nee						

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
		€ 4.107.862	€ 37.558	€ 215.082	€ 2.504	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
		€ 1.851	€ 747	€ 0	€ 367.384	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
		€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	€ 0	€ 0	€ 250	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
				Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 21.573	€ 1.341
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.890	€ 228
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 27.463	€ 1.569

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
6	Totaal	0	0	N.v.t.

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
			€ 140.776	€ 700	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 60.370	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 1.649.029	€ 120.338				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	1.1 Nieuwbouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	1.2 Renovatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	1.3 Onderhoud	€ 9.134	€ 9.134	€ 0	€ 0	
		4	2.1 Aankoop	€ 10.537	€ 0	€ 10.537	€ 0	
		5	2.2 Dienstverlening door derden	€ 6.800	€ 0	€ 6.800	€ 0	
		6	2.3 Beheer en exploitatie	€ 66.208	€ 0	€ 66.208	€ 0	
		7	3.1 Mengpercentage	€ 27.659	€ 0	€ 0	€ 27.659	
		8	3.2 Verbonden lichamen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		9	3.3. Overige	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/04*
			€ 5.145	€ 20.420	Ja	Nee

VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 14.377	€ 13.783	€ 593	€ 13.783	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 98.978	€ 93.889	€ 5.088	€ 93.889	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 22.118	€ 16.853	€ 4.424	€ 16.853	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 16.588	€ 12.688	€ 3.318	€ 12.688	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 7.741	€ 6.000	€ 1.548	€ 6.000	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 19.353	€ 9.200	€ 3.871	€ 9.200	Ja
			7	Valpreventie	€ 56.954	€ 52.158	€ 11.391	€ 52.158	Ja
			8	Leefomgeving	€ 11.059	€ 10.473	€ 586	€ 10.473	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.765	€ 1.569	€ 553	€ 1.569	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 40.365	€ 40.821	€ 456	€ 40.821	Ja
			11	Mantelzorg	€ 11.059	€ 6.965	€ 2.212	€ 6.965	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 11.059	€ 9.164	€ 1.895	€ 9.164	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 6.082	€ 0	€ 1.216	€ 0	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.765	€ 2.765	€ 0	€ 2.765	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 9.842	€ 0	€ 1.968	€ 0	Ja

				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*
			1	Lokaal Sportakkoord	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja
			4	Kansrijke Start	Ja
			5	Mentale Gezondheid	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja
			7	Valpreventie	Ja
			8	Leefomgeving	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja
			10	Versterken sociale basis	Ja
			11	Mantelzorg	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	Ja
			13	Welzijn op recept	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja

				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/09*
				Nee

			Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H31/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/05*
VWS	**H31**	**Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen**	*SPUKNEAS230083*	€ 12.129	€ 12.129	Ja	

				Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/03*
VWS	**H32**	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**		*MEOZ23198*	€ 243.364	€ 243.364

				Naam zwembad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/04*	Totale verlening per zwembad (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/05*	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H32/06*	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H32/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/08*
			1	*Zwembad De Gelenberg*	€ 243.364	€ 243.364	Ja	

VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*	
			060268 Gemeente Nijmegen	€ 95.550	

3.4.6 Reserves en Voorzieningen

3.4.6. Reserves en voorzieningen 2023

In onderstaand overzicht geven we per reserve en voorziening een overzicht van de saldi per 1 januari en 31 december van het boekjaar. Ook geven we aan wat de toevoegingen en onttrekkingen in het boekjaar waren met daarbij een toelichting waar deze mutaties uitvoortvloeien. Ook geven we een algemene toelichting op de doelstellingen van de reserves en voorzieningen.

Reserves	Saldo per 1-1-2023	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo per 31-12-2023	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 0							
Algemene reserve (85000)	€ 12.145.580	€ 3.317.651	€ 500.000	€ 14.963.231	Het vormen van een financiële buffer voor het opvangen van risico´s waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd.	Storting jaarrekeningresultaat 2022.	Er werd € 100.000 gebruikt voor armoedebestrijding. Daarnaast werd er € 400.000 onttrokken als bijdrage voor het clubgebouw van SCP.
Legaat van Cooth (86002)	€ 224.264	€ -	€ 37.500	€ 186.764	Het reserveren van gelden met de bestemming onderwijs en verhoging van kansen, conform de legaatstelling.	n.v.t.	Een bijdrage aan het techlokaal is ten laste van deze reserve gebracht.
Winstuitkering NUON-ZG (86003)	€ 131.535	€ -	€ 131.535	€ -	Het egaliseren van de effecten van de verkoop van de aandelen van de vroegere gasmaatschappij.	n.v.t.	Onttrekking conform primitieve begroting.
Assurantie (86010)	€ 85.992	€ 25.559	€ 19.964	€ 91.587	Het opvangen van extra schade die vanaf 2003 voor rekening van de gemeente blijft.	Structurele storting conform primitieve begroting.	Dekking van eigen risico schades in het boekjaar.
Conversie aandelen Vitens (86014)	€ 306.100	€ -	€ 48.000	€ 258.100	Deze reserve is ingesteld a.g.v. de conversie van de aandelen Vitens in een achtergestelde langlopende lening. Wordt ingezet voor het op peil houden van de gemeentelijke baten.	n.v.t.	Onttrekking conform primitieve begroting.
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen (84001)	€ 380.000	€ -	€ -	€ 380.000	Dekking toekomstige afschrijvingslasten t.b.v. investering met maatschappelijk nut.	n.v.t.	n.v.t.
Programma 2							
Onderhoud wegen (86006)	€ 2.269.002	€ 1.457.679	€ 1.352.397	€ 2.374.284	In het rapport "Wegenbeleidsplan Druten 2014-2024" zijn diverse scenario's doorgerekend. Op basis daarvan is de gemeenteraad geïnformeerd en is er gekozen voor een onderhoudsniveau voor de komende jaren. Uitgangspunt hierbij is dat asfaltverhardingen onderhouden worden op niveau basis en elementenverhardingen op onderhoudsniveau laag.	Storting conform primitieve begroting.	Betreft de onttrekking o.b.v. werkelijke kosten in het boekjaar.
Vervanging openbare-verlichting (86007)	€ 298.601	€ 80.917	€ -	€ 379.518	Reserve t.b.v. de uitvoering van het vervangingsplan openbare verlichting.	Storting conform primitieve begroting.	n.v.t.
HOV knooppunt Druten (84002)	€ 234.000	€ -	€ -	€ 234.000	Reserve ter dekking van de kapitaallasten HOV knooppunt Druten.	n.v.t.	n.v.t.

Reserves	Saldo per 1-1-2023	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo per 31-12-2023	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 5							
Onderhoud kunstwerken (86004)	€ 12.203	€ -	€ -	€ 12.203	Reserve voor onderhoud en vervanging kunstobjecten openbare ruimte.	n.v.t.	n.v.t.
Frictiekosten personeel zwembad (86018)	€ 234.000	€ -	€ 60.000	€ 174.000	Reserve voor mogelijke vertrekregelingen van de huidige medewerkers van het zwembad.	n.v.t.	Onttrekking conform najaarsnota.
Programma 6							
Uitstroombeleid (86015)	€ 10.714	€ -	€ -	€ 10.714	Voldoen aan de verplichtingen uit het Fonds Werk en Inkomen.	n.v.t.	n.v.t.
Sociaal domein (86012)	€ 715.873	€ 159.101	€ 506.172	€ 368.802	Risico's in de uitvoering en ondersteuning van de WMO.	Storting restant WMO klassiek en WMO begeleiding.	Vanuit het bestedingsplan werden de volgende middelen onttrokken € 8.704 t.b.v. de inclusieagenda, € 3.425 t.b.v. AED dekking, € 21.988 t.b.v. extra indexatie Meervoormekaar. Tevens werd er € 367.250 onttrokken vanuit de primitieve begroting. Ook werd er € 9.600 beschikbaargesteld voor het Tjillhonk en werd het tekort op lasten Jeugdwet ad € 275.898 door deze reserve gedekt.
Dorpshuis De Lier (86019)	€ 544.200	€ -	€ -	€ 544.200	Ten behoeve van de ontwikkeling van dorpshuis De Lier.	n.v.t.	n.v.t.
Programma 7							
Kwelbeheersingssysteem (86009)	€ 624.404	€ -	€ -	€ 624.404	Reserve voor het toekomstig beheer en onderhoud van het kwelbeheersings-systeem t.b.v. Afferdense en Deestse Waarden.	n.v.t.	n.v.t.
Programma 8							
Stadsuitleg (86001)	€ 339.831	€ 156.507	€ -	€ 496.338	Grote werken aanleggen m.b.v. dit fonds. Storting geschiedt door bij de verkoop van bouwrijpe gronden alsmede het aangaan van exploitatieovereenkomsten 5% van de opbrengst per m² in de reserve te storten.	Conform de richtlijnen voor deze reserve wordt 50% van de exploitatie bijdragen aan deze reserve gedoteerd.	n.v.t.
Grondbedrijf (85001)	€ 1.230.573	€ -	€ -	€ 1.230.573	Deze reserve vormt een buffer voor eventuele tegenvallers in de grondexploitatie. Tevens vindt via deze reserve verrekening plaats van gecalculeerde verliezen met gecalculeerde winsten.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	**€ 19.786.872**	**€ 5.197.414**	**€ 2.655.568**	**€ 22.328.718**			

Voorzieningen	Saldo per 1-1-2023	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo per 31-12-2023	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 0							
Pensioenen wethouders (91004)	€ 2.600.701	€ 58.349	€ 176.895	€ 2.482.155	Als gevolg van een wijziging in de wet APPA heeft de gemeente de plicht om uitkeringen aan de wethouders te verstrekken. Dat betekent dat de gemeente Druten de hoogte van de pensioenaanspraken jaarlijks moet bijhouden, de administratie hiervan moet verzorgen en de uitkeringen moet verrichten. Aanwending zal in volgende jaren geschieden ter dekking van pensioengelden bij een vertrek van wethouders. De stand van de voorziening is voldoende om aan de lopende verplichtingen van (ex)-wethouders te voldoen.	Storting conform primaire begroting.	Onttrekkingen ten behoeve van de pensioen(uitkeringen) van huidige en voormalige wethouders (€ 24.942) en een vrijval o.b.v. actuarliële (her)berekening van de pensioenen (€ 151.953).
Openbare gebouwen (91003)	€ 110.029	€ 192.534	€ 219.743	€ 82.820	Onderhoud van de (gemeente) gebouwen.	Storting conform primaire begroting en aanvulling naar stand conform MJOP.	Werkelijk gemaakte lasten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen.
Programma 2							
Parkeerfonds (91201)	€ 30.000	€ -	€ -	€ 30.000	Volgens de bouwverordening Gemeente Druten 2004 moet bij een bouwproject op eigen terrein worden voorzien in de parkeerbehoefte. Door het instellen van een parkeerfonds en het vaststellen van beleidsregels voor het verlenen van ontheffing kan worden vóórkomen dat een bouwaanvraag om deze reden moet worden geweigerd.	n.v.t.	n.v.t.
Onderhoud Uivermeertjes (91501)	€ 380.949	€ 14.125	€ 19.651	€ 375.423	Voorziening voor het onderhoud van de "Uivermeertjes".	Storting conform primaire begroting.	De beheervergoeding aan de Stichting die de Uivermeertjes onderhoudt.
Programma 5							
Gymmaterialen (91006)	€ 97.462	€ 35.752	€ 34.452	€ 98.762	Voorziening voor de vervanging en onderhoud van gymmaterialen.	Storting conform primaire begroting.	Werkelijk gemaakte lasten voor onderhoud en vervanging van gymmaterialen.
Programma 7							
Egalisatie afvalstoffenheffing (91701)	€ 218.229	€ 25.865	€ -	€ 244.094	In deze voorziening worden de overschotten en tekorten van de vuilnisophaaldienst	Storting overschot middelen afvalstoffenheffing in het boekjaar.	n.v.t.
Egalisatie riolering (91702)	€ 1.222.510	€ 565.817	€ 67.000	€ 1.721.327	Het voorzien van het verschil tussen de jaarlijkse exploitatiekosten en de inkomsten uit rioolrechten teneinde het tarief rioolrechten in 30-jaarsperspectief op geleidelijke wijze op een 100% kostendekkend niveau te houden.	Storting overschot middelen rioolheffing in het boekjaar.	Storting conform primaire begroting.
Totaal	**€ 3.219.141**	**€ 300.760**	**€ 450.741**	**€ 5.034.581**			

De verliesvoorzieningen grondbedrijf en voorziening dubieuze debiteuren zijn in dit overzicht buiten beschouwing gelaten.

4. Ondertekening

DE RAAD DER GEMEENTE DRUTEN,

Gezien de rekening van de baten en de lasten van de gemeente Druten voor het dienstjaar 2023;

B E S L U I T :

Met betrekking tot de jaarrekening:

- De jaarstukken 2023 vast te stellen;
- In te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2023 vóór resultaatbestemming ad € 1.139.589;
- In te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2023 na resultaatbestemming ad € 1.915.394;
- Het positief saldo ad € 1.915.394 toe te voegen aan de algemene reserve en vervolgens in 2024 in te brengen in de perspectiefnota van 2024;

Met betrekking tot de grondexploitaties:

- De verliesvoorziening Westerhout Zuid met € 12.589 te verhogen en dit nadeel ten lasten van de exploitatie van 2023 te brengen;
- De verliesvoorziening Tabaksveld met € 6.982 te verlagen en vervolgens het restant ad € 233.338 volledig ten gunste van de exploitatie 2023 te laten vrijvallen;
- De verliesvoorziening Deest-Zuid met € 7.713 te verlagen en vervolgens het restant ad € 324.132 volledig ten gunste van de exploitatie 2023 te laten vrijvallen;
- De verliesvoorziening Pas Afferden met € 48 te verhogen en vervolgens het restant ad € 56.176 volledig ten gunste van de exploitatie 2023 te laten vrijvallen;
- Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Druten gehouden op 27 juni 2024.

DE RAAD VOORNOEMD,

de raadsgriffier,	de voorzitter,
P. van Boxtel	S. W. P. J. Sengers

DE RAAD VAN DE GEMEENTE DRUTEN,

Gezien de rekening van de baten en de lasten van de gemeente Druten voor het dienstjaar 2023;

BESLUIT:

In te stemmen met de volgende afwijkingen t.o.v. de begroting 2023 na wijzigingen, per programma (exclusief resultaatbestemming);

	(x € 1.000)
Programma 0 Burger en bestuur	3.030
Programma 1 Veiligheid	104
Programma 2 Openbare ruimte en infrastructuur	444
Programma 3 Economie en toerisme	247
Programma 4 Scholing en vorming	-93
Programma 5 Welzijn en cultuur	435
Programma 6 Werk en inkomen	1.586
Programma 7 Gezondheid en milieu	219
Programma 8 Wonen en bouwen	108
Subtotaal	6.080
Mutaties reserves (resultaatbestemming)	-241
Totaal verschil t.o.v. begroting 2023	5.839

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 juni 2024.

DE RAAD VOORNOEMD,
de raadsgriffier, de voorzitter,

P. van Boxtel S. W. P. J. Sengers

Controleverklaring

Bijlagen

Overzicht restantkredieten

Krediet nummer	Omschrijving krediet	Gevoteerde kredieten uitgaven	Gevoteerde kredieten inkomsten	Uitgegeven t/m 31-12-2022	Ontvangen t/m 31-12-2022	Uitgegeven in 2023	Ontvangen in 2023	Restant krediet per 31-12-2023	Krediet afsluiten J/N
710005	Wandel/fietsverbinding Tichellande (best.plan 2019)	€ 150.000	€ -	€ 35.515	€ -	€ 40.329	€ -	€ 74.157	N
710006	Dorpshart Deest (best.plan 2020)	€ 250.000	€ -	€ 19.159	€ -83.980	€ 232.066	€ -	€ 82.754	N
710008	Uitvoering centrumvisie Horssen (best.plan 2019)	€ 780.000	€ -	€ 76.845	€ -35.000	€ 16.224	€ -	€ 721.931	N
710010	Verbouwen Dorpshuis De Lier (bestedingsplan 2019)	€ 1.000.000	€ -	€ 123.747	€ -	€ 50.854	€ -25.000	€ 850.400	N
710011	Aanpassen gemeentewerf (PPN21)	€ 155.000	€ -	€ 115.627	€ -	€ 39.897	€ -	€ -524	J
711001	Mobiele Jongeren Ontmoetingplaatsen	€ 45.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 45.000	N
712006	Rondweg Deest (bijdrage nieuwe rotonde) (Besluit prim.begroting 2017)	€ 426.000	€ -	€ 402.778	€ -	€ 2.970	€ -	€ 20.252	J
712008	Herinrichting Rijdt Horssen (Besluit VJN17, verhoogd BEG18)	€ 50.000	€ -	€ 36.629	€ -	€ 3.475	€ -	€ 9.896	J
712010	Herinrichting Hogestraat Druten (Besluit VJN17 en raadsbesluit april 2017)	€ 1.525.000	€ -	€ 1.400.911	€ -	€ -	€ -	€ 124.089	N
712020	Aankoop Rijdt 36 Horssen	€ 390.000	€ -	€ 390.787	€ -	€ 17	€ -	€ -805	J
712021	Vriezeweg	€ 258.000	€ -70.550	€ 215.039	€ -70.550	€ 7.049	€ -	€ 35.912	N
712022	Openbare verlichting schijf 2021 (25 jaar)	€ 190.000	€ -	€ 139.841	€ -	€ -	€ -	€ 50.159	J
712023	Openbare verlichting schijf 2021 (45 jaar)	€ 104.000	€ -	€ 100.839	€ -	€ -	€ -	€ 3.161	J
712024	Aankoop grond i.v.m. HOV knooppunt	€ 910.000	€ -800.000	€ 905.715	€ -640.000	€ -	€ -160.000	€ 4.285	J
712025	Voorbereidingskosten i.v.m. HOV knooppunt	€ 584.000	€ -350.000	€ 20.680	€ -	€ 94.355	€ -280.000	€ 398.965	N
712026	Openbare verlichting schijf 2022 (25 jaar)	€ 16.800	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 16.800	J
712027	Vervanging brugdekdelen Kraaienpoel	€ 178.500	€ -	€ -	€ -	€ 47.400	€ -	€ 131.100	N
712028	Vervangen deel Altforstsestraat	€ 195.000	€ -	€ -	€ -	€ 177.794	€ -	€ 17.206	J
712029	Versteving Bermen (MUP PPN2022)	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ 54.950	€ -	€ 95.050	N
712030	Kruispunt Van Heemstraweg-Koningstr. (MUP PPN2022)	€ 375.000	€ -	€ -	€ -	€ 3.415	€ -	€ 371.585	N
712031	Openbare verlichting schijf 2023 Armaturen	€ 22.400	€ -	€ -	€ -	€ 3.432	€ -	€ 18.968	N
712040	Aanpak de Rijdt	€ 350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 350.000	N
712043	Aankoop perceel E 137 Vriezeweg Deest	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 374.900	€ -	€ -374.900	N
715008	Nieuwbouw sporthal Druten (Besluit prim.begroting 2018)	€ 6.000.000	€ -	€ 1.849.579	€ -260.045	€ 4.989.119	€ -1.562	€ -577.090	N
715012	Nieuwbouw Zwembad de Gelenberg	€ 6.000.000	€ -	€ 1.849.579	€ -260.045	€ 5.066.415	€ -1.562	€ -654.387	N
715013	Infrastructuur de Gelenberg	€ 2.100.000	€ -	€ 68.038	€ -	€ 248.393	€ -	€ 1.783.569	N
715014	Verbouwing D'n Bogerd (Besluit perspectiefnota 2020)	€ 200.000	€ -	€ 190.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ 5.000	N
715015	Toegangsweg sportpark Gelenberg	€ 300.000	€ -	€ 301.290	€ -	€ -	€ -	€ -1.290	J
715016	Renovatie oude Toren Puiflijk	€ 298.450	€ -78.582	€ -31.120	€ -9.655	€ 19.620	€ -4.827	€ 245.850	N
715017	Voorzieningen terrein molen De Drie Waaien	€ 55.500	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 55.500	N
715018	Voorbereidingskrediet Klosterhufke	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.300	€ -	€ -15.300	N
717012	Vergroenen openbare gebouwen	€ 300.000	€ -	€ 94.803	€ -	€ -	€ -	€ 205.197	J
717015	Aanschaf en uitrol inzamelmiddelen	€ 101.000	€ -	€ 76.260	€ -	€ 6.172	€ -	€ 18.569	N
717019	Voorbereidingskrediet riolering Raadhuisstraat	€ 89.500	€ -	€ -	€ -	€ 43.794	€ -	€ 45.706	N
717020	Riolering 2023 schijf	€ 170.966	€ -	€ -	€ -	€ 103.410	€ -	€ 67.556	N
717021	Riolering 2023 schijf AFS 15 jr	€ 71.000	€ -	€ -	€ -	€ 51.895	€ -	€ 19.105	N
717027	BWR verbetermaatregelen 2023 schijf	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ 30.000	€ -	€ 120.000	N
718000	Herinrichting Markt (Besluit najaarsnota 2018)	€ 336.800	€ -	€ 31.696	€ -	€ -	€ -	€ 305.104	J